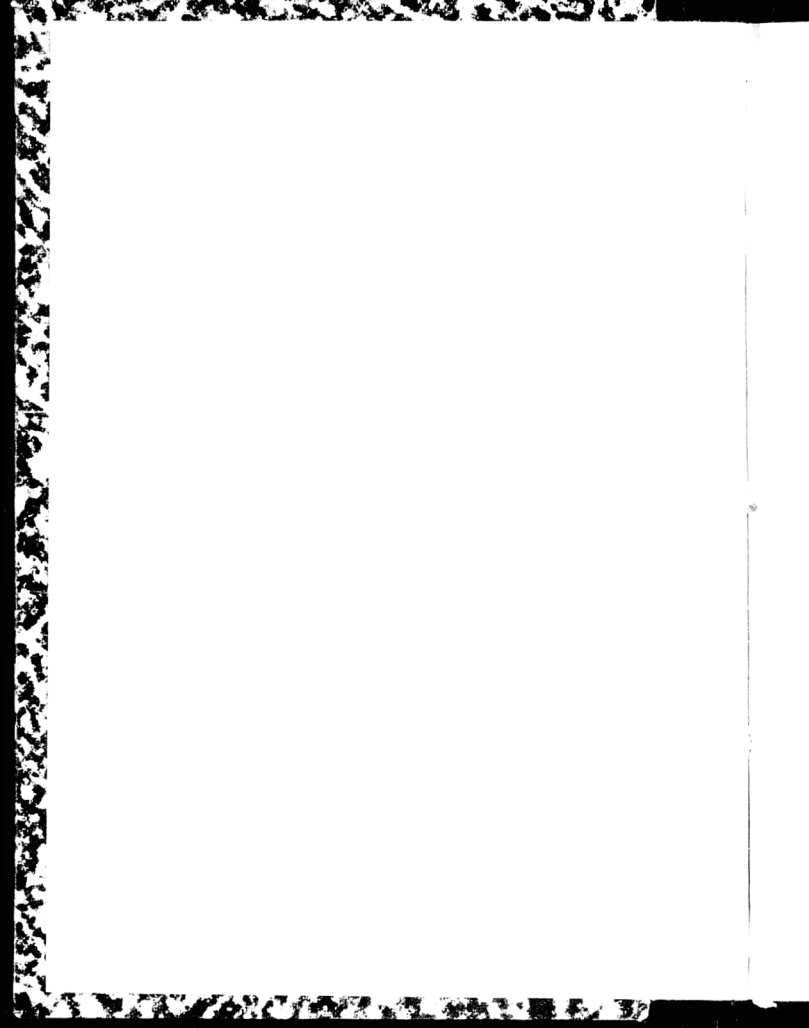
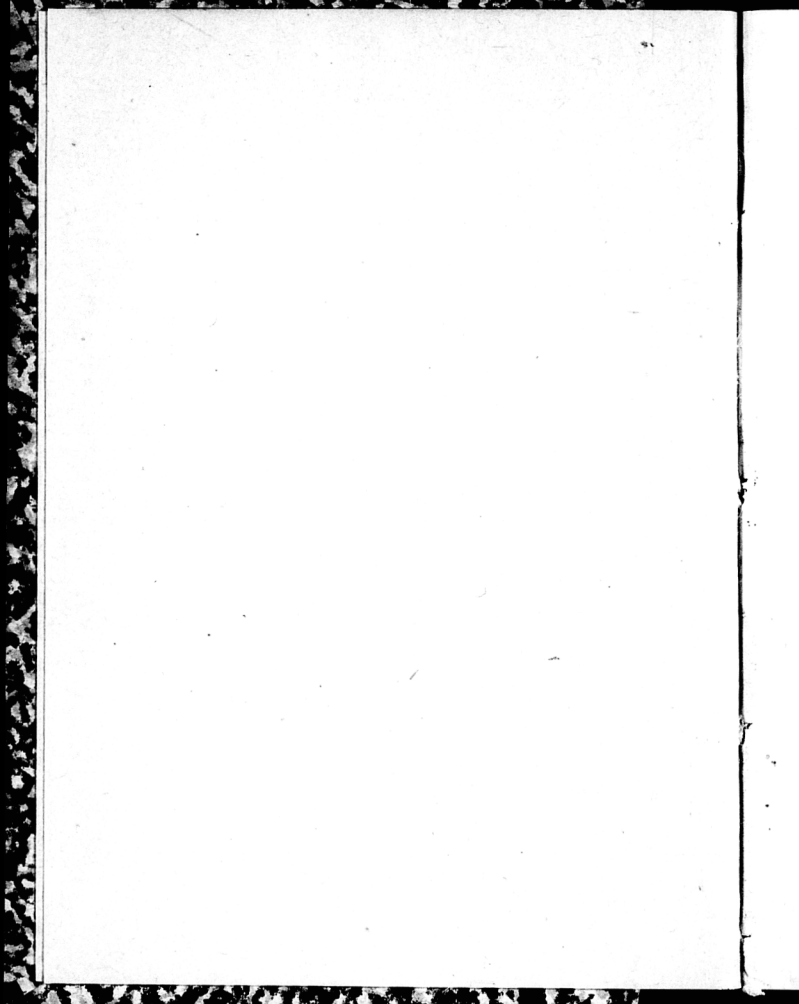

Vak 72

5

5
12472
5

MATER DOLOROSA

OF

de Nieuwe Maand Februari

TOEGEWIJD

aan O. L. Vrouw der Zeven Smarten.

~~~~~

VERHANDELINGEN, VERHALEN EN VOORBEELDEN

voor elken dag der maand,

met de H. Mis en verscheidene Gebeden

DOOR

M. P. A. OOMS, *R.-K. Pr. en Rector*
VAN „DE HEIBLOEM”.

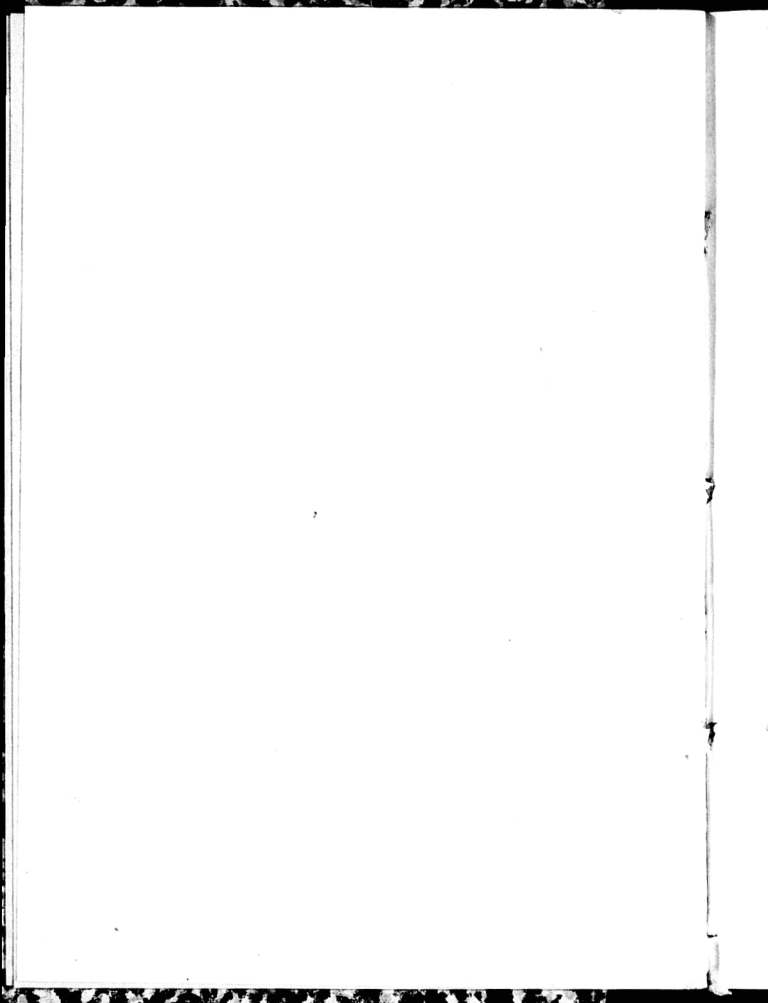

Vergeet de zuchten uwer Moeder
niet!   ECCLI VII: 29.

G. BORG,
AMSTERDAM
1899.

PATERS
MINDERBROEDER
MEUWE NIEDORP

AAN MARIA,

*onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën,
de Moeder van Smarten
en de Koningin der Martelaren,*

die mijn oog heeft verlicht en mijne hand
heeft geleid, wordt dit

DEVOTIEBOEKJE

eerbiedig en dankbaar

OPGEDRAGEN DOOR HEM,

die hoopt te zijn :

een geringe dienaar van de Dienstmaagd des Heeren.

MARINUS OOMS.

Quae in hoc opusculo facta Beatorum sunt dispersa,
exigenda sunt ad Const. Urbani. P. VIII. Coelest.
Hier. edit. 5 Julii 1634.

INLEIDING.

De devotie tot de Zeven Smarten onzer nooitvolprezene Moeder Maria heeft in de Kerk de hoogste sanctie verworven. Tweemaal toch in het jaar wordt de gedachtenis van O. L. Vrouw der Zeven Weeën in de H. Mis en in de Getijden gevierd, op den Vrijdag na Passie-Zondag en op den derden Zondag van September. Het Rozenhoedje der Zeven Smarten, de Stabat Mater, een uur overweging van Maria's lijden en andere devoties van dien aard werden door de Pausen met vele Aflaten verrijkt. Maria zelve heeft geopenbaard hoe hoogst aangenaam Haar deze vereering was, wanneer Zij aan zeven edellieden van Florence de opdracht deed een nieuwe Orde te stichten, welke zich voortdurend zoude bezig houden met de overweging harer Smarten. Ook verklaarde de Zaligmaker aan de Gelukzalige Veronica de Binasco, dat de tranen geschreid over de Smarten Zijner

Moeder, Hem aangenamer waren dan die, welke gestort werden over Zijn eigen Lijden. Bovendien heeft onze gezegende Verlosser, op de smeeking van den beminden Leerling Joannes, die Maria, na hare Hemelvaart, nog eenmaal verlangde te zien, geheel bijzondere gunsten toegestaan aan hen, welke met oprechte godsvrucht de smarten Zijner Moeder overwegen. Hierom verklaart Cartagena: „Het zekerste teeken zijner uitverkiezing vindt de mensch in het medelijden met de bedrukte Moeder; want wij hebben van onze voorvaders geleerd, dat de Christus aan de H. Maagd elke geestelijke gunst heeft toegestaan en vooral de genade van een oprecht berouw in het uur van sterven voor allen, die de Smarten Zijner Moeder zouden overwegen". Hoogst voordeelig alzoo is de meditatie over het lijden der allerzaligste Maagd en Moeder Gods Maria. Hiermede vervullen wij tevens een plicht van kinderlijke dankbaarheid jegens onze Moeder, die ons onder het Kruis van haren Zoon met zooveel smarten gebaard heeft, en beantwoorden wij mede aan de vermaning van den Wijzen Man: „Vergeet de zuchten uwer Moeder niet". Bovendien vinden wij in de lijdensgeschiedenis onzer Moeder een volmaakt toonbeeld, hoe wij ons in de beproevingen en kwellingen des levens moeten gedragen. Daarom aarzel ik niet alle kinderen van Maria toe te roepen: „In alle omstandig-

heden, in leven, lijden en sterven, ziet op naar de Moeder van Smarten, en doet volgens het voorbeeld, dat Zij u heeft nagelaten."

DE SCHRIJVER.

HEIJTHUIJSEN,

I Januari, 1899.

EERSTE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

Eerste Verhandeling. Het Lam Gods geslachtofferd van den beginne der wereld af.

Onze goddelijke Zaligmaker en aanbidde-
lijke Verlosser, de Zoon van den hemelschen
Vader, de ongeschapene Wijsheid, het Licht uit
Licht, kende van alle eeuwigheid Zijn Kruis en
lijden. Jezus was zich bewust, dat Hij het Lam
was, hetwelk van de grondlegging der wereld
af geslachtofferd moest worden. Toen de afval-
lige engelen, die weigerden het eeuwig Woord
des Vaders in zijne gezegende Menschheid te
aanbidden, het eerste menschenpaar in hun ver-
zet hadden medegesleept, bood de Eeniggeborene
des Vaders zich aan als slacht en zoenoffer. Eer
echter de heilige Voorlooper des Heeren „het
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt”
zoude aanwijzen, moesten er vier duizend jaren
verloopen. Toch werd de menschheid op het

groote offer van Calvarië voorbereid. Menigmaal ontsluisde God de toekomst. Op velerhande wijzen werd de komst van den „Rechtvaardige” aangekondigd.

De groote gebeurtenissen der geschiedenis wijzen op Christus en Zijn Kruis. Op de golven van het zondvloedwater dreef de ark des behouds; en van het Kruis zingt de kerk: „Gij alleen, o H. Kruis, zijt waardig bevonden het Slachtoffer der menschen te dragen. Gij waart de ark der wereld, en Gij voerdet haar na de schipbreuk tot de haven des heils”.

Waarom schrikte de verderf-Engel van Egypte terug voor het bloed des lams, waarmede de deurstijlen bestreken waren? Omdat hij, zoo antwoordt de H. Joannes Chrysostomus, daarin zag het Bloed van het Goddelijk Offerlam, dat na vele eeuwen op Sion zoude vergoten worden.

Wat genezende kracht kon de koperen slang aanbrengen voor degenen, die door giftige slangen waren gebeten? Moest de Zoon des menschen niet aldus opgeheven worden, gelijk Mozes in de woestijn de slang oprichtte, opdat elke mensch die in Hem gelooft niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe.

Al de Heiligen van het Oude verbond waren als dienstknechten niet beter dan hun toekomstige Meester. Ook zij moesten door het vuur der beproeving tot de zegepraal geraken.

Wie toch is die Isaäk, die daar, met het of-

ferhout beladen, tusschen twee dienaars opgaat naar den berg Moria, om door zijn eigen vader Abraham gedood te worden?

Wien erken ik ginds in Jozef van Egypte, verzuchtende in den kerker tusschen den oppersteder schenkers en den opperste der bakkers?

Welk ander tooneel rijst voor mijne oogen op, als ik Mozes op den heuveltop Raphidim, met uitgestrekte armen, rechts en links ondersteund door Aäron en Hur, de zegepraal over de Amalekieten zie afsmeeken? Van zelf daagt dan voor mijne blikken de Zoon van den levenden God, die door Zijnen hemelschen Vader ter dood geëischt, onder de boosdoeners gerekend, de zegepraal over dood en hel behaalt op Golgotha's kruin.

Ook het Ceremonieel der Oude Wet moest het Slachtoffer van Calvarië voorafbeelden. De geleerden der synagoog moesten reeds vooruit ingeleid worden in de leerschool van Christus. Waarom toch strekte de hoogepriester, alvorens het zoenoffer op te dragen, onder de belijdenis van de zonden des volks, zijne handen uit over het hoofd van het slachtoffer, om er de geheele schuld op over te dragen, daar immers het bloed van bokken en runderen de zonde der wereld niet kon uitwischen? Werd niet in werkelijkheid alle ongerechtigheid geladen op het hoofd van het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld?

Vanwaar ontleende Davids offer op den dorschvloer van Ornan zijne verzoenende kracht, om de driedaagsche pest, de straf zijner ongegronde volkstelling, te laten ophouden?

Hoe kon het offer van Judas den Machabeër, den Heer in Jeruzalems tempel opdragen, de zonden der gesneuvelde soldaten wegnemen en de vlammen des Vagevuurs blusschen?

Had God niet de zonden van zijn volk overgedragen op het Onbevleete Lam?

De Profeten eindelijk leverden een afgewerkt tafereel van 's Heeren toekomstigen kruisdood.

Op wien immers doelt koning David in zijn 21sten Psalm. „Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten! — Ik ben de schande der menschen, de verachting des volks. Een raad van booswichten heeft mij omsingeld. Allen die mij zien bespotten mij en schudden met hun hoofd (terwijl zij zeggen): „Hij heeft op den Heer vertrouwd; dat Die Hem redde! Hem verlosse, daar Hij in Hem behagen heeft!” -- „Al mijne beenderen zijn vaneengerukt; mijne tong kleeft vast aan mijne keel. Zij hebben mijne handen en mijne voeten doorboord; zij hebben al mijne beenderen geteld; zij hebben mijne kleederen onder zich verdeeld en over mijn opperkleed het lot geworpen.” Wien ook geldt deze profetie van Isaïas: „Wij zien Hem, den Man van smarten. In waarheid! Hij draagt

onze kwalen, Hijorst onze smarten, om onze ongerechtigheid is Hij verwond, om onze misdaden is Hij verbrijzeld; de kastijding, die ons vrede brengt, is op Hem, en door Zijne striemen worden wij genezen. Hij werd geofferd omdat Hij zelf het wilde; als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap, dat zwijgt voor dengene, die het scheert, zoo deed Hij Zijnen mond niet open. Om de zonden van Mijn volk heb ik Hem verslagen".

Van wien eindelijk heeft de profeet Zacharias gesproken, als hij schrijft: „Dit zegt de Heer: Ik zal over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem een geest van genade en gebed uitstorten: en zij zullen opzien tot Mij, Dien zij doorstoken hebben".

Maria, de Moeder van Jezus, kende die gewichtige gebeurtenissen van het voorgeslacht; de beproevingen der Oud-Vaders stonden Haar levendig voor den geest; Zij was vertrouwd met het ceremonieel der Oude Wet en ervaren in de voorspellingen der Profeten. Na de blijde boodschap van den engel Gabriël wist Zij tevens, dat Zij zelve de door Isaias voorspelde Maagd was, die ontvangen en een Zoon zoude baren, Wiens naam Emmanuël genoemd moest worden. Maar de Moeder Gods zou te gelijk ook de Moeder zijn van den Man van smarten, Die weet wat lijden is. Hare toestemming: Mij geschiede naar Uw woord: heeft Haar het blijde

Magnificat ontlokt, maar het lied der glorie kwam over de lippen eener Mater dolorosa. De Koningin van hemel en aarde was evenzeer de Koningin der Martelaren, niet door het zwaard van den scherprechter, maar door de felle smart van haar teederminnend moederhart. Daarom spreekt de Abt Rupertus Maria aldus toe: „Gij, o Moeder, bekend met het toekomstig lijden van uwen Zoon, hebt een levenslang martelaarschap ondergaan”.

Met meer recht dan David kon de Moeder des Heeren verzuchten: „Mijne smart staat altijd voor mijnen geest”. Maar de liefde van Maria overtrof haar lijden. Hoe meer Zij leed, des te vuriger beminde Zij. Ieder oogenblik ontwaarde Zij de smart, die het lijden van Jezus haar zoude veroorzaken; maar ieder oogenblik ook stemde Zij daarin toe; altijd onderworpen, vast als de rots, waartegen de golven zich breken, bleef Zij onwankelbaar aan God getrouw en geheel overgegeven aan Zijne bestiering en beschikking. Gansch haar leven door herhaalde Zij: „Zie de dienstmaagd des Heeren”, totdat haar goddelijk Kind Haar kroonde in eer en glorie met de kroon der Martelaren. Laten wij in ons leven innig medelijden hebben met de Moeder der Smarten, en in ons lijden, harer droefheid indachtig, alles gelaten en geduldig verdragen. Als wij deelen in het lijden zullen wij ook deelen in het verblijden.

Oefening van deugd. Onderwerping aan den heiligen wil Gods.

Schietgebed. O Maria, Koningin der Martelaren, verwerf mij eene teedere devotie voor uwe Smarten. Amen.

VOORBEELD.

Zeker edelman had zich aan den duivel verkocht. Zestig jaren was hij de slaaf van Satan. Daar sloeg voor hem het uur van sterven. God, Wien het eigen is te sparen en te vergeven, Wiens wezen barmhartigheid is, zond tot den ongelukkige den biechtvader van de H. Brigitta. Deze spoorde hem aan tot berouw en boete. Maar de verharde zondaar wees hem af; „hij had,” zeide hij, „vroeger genoeg gebiecht”. De ijverige priester herhaalde zijn bezoek, maar andermaal ondervond hij verzet en weigering. De Zaligmaker openbaarde nu aan de H. Brigitta Zijn verlangen, dat haar biechtvader er nogmaals heen moest gaan. De biechtvader ging en openbaarde den stervende het visioen van de Heilige. Hierover was de rampzalige zichtbaar getroffen, en hij begon te weenen. Als de priester hem nu moed en vertrouwen op de goddelijke barmhartigheid insprak, biechtte hij rouwmoedig, ontving den volgenden dag de H. Teerspijs en stierf na zes dagen den dood der rechtvaardigen.

De Zaligmaker openbaarde later aan de H. Brigitta dat deze zonder zijne zaligheid te danken had aan de voorspraak van Maria, omdat hij te midden van zijn ongebonden leven steeds de godsvrucht tot hare Smarten bewaard had, en met Haar van medelijden vervuld was geweest.

TWEEDE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

**Tweede Verhandeling. „Zie Deze is
gesteld ten val en tot opstanding
van velen in Israël”.**

Ter herinnering van de bevrijding uit Egypte moesten de Joden hunne eerstgeborenen door slachtoffers loskoopen en den Heer toeheiligen. Dit nieuw gebod werd afgekondigd, toen de Israëlieten hunne deurstijlen met het bloed van het geslachte paaschlam bestreken, waardoor hunne kinderen en kudden voor den verderf-Engel gespaard bleven. Hierin lag tevens eene voorafbeelding der toekomstige bevrijding uit de slavernij, welke voltrokken zoude worden wanneer het zoenhout des Kruises zwaar geverfd werd door het Bloed van het goddelijk Offerlam Jezus Christus. Ook was die loskoopinge eene erkenning der goddelijke Overmacht en eene huldinging Harer vrijgevege milddadigheid. „Heilig Mij toe elken eerstge-

borene zoowel van de menschen als van de kudden”.

Veertig dagen waren er sedert den kersnacht verstreken. Jozef en Maria maakten zich gereed om het gebod der Mozaische wet te volbrengen. De benoodigdheden voor de reis waren spoedig bijeenverzameld. Het Heilig Drietal kende geene behoeften. Schatten werden in de gezegende Grot niet gevonden. Het goud der Heilige Koningen was reeds lang overgegaan in de handen der armen. Jozef en Maria wierpen nog een laatsten blik op den nederigen stal, waarin zoo grootsche geheimen geschied waren. De weg van Bethlehem naar Jeruzalem is niet bijzonder lang. De moeder en de Voedstervader droegen beurtelings het goddelijk Kind. Maar dat juk was zoo zoet, die last zoo licht. De gehoorzaamheid kent geene hinderpalen, en de liefde overwint alles. Zij zijn de stad des vredes genaderd, maar deze erkende niet, wat haar tot vrede strekte, zij wilde den Vorst des vredes niet aannemen. Gekomen voor de poort van Nicanor, aan den ingang van het priestervoorhof, bij het offeraltaar, betaalden de heilige Ouders de vijf sikkels; en overhandigde Maria hare duiven aan den priester.

Onder degenen, die het heil van Israël verwachtten, lag daar in den tempel een heilige grijsaard geknield, Simeon genaamd. De H. Geest had hem naar den tempel geleid op het

oogenblik, dat Jezus werd opgedragen. Waar de ouderdom gewoon is te klagen en den moed te verliezen, leefde in hem de hoop en het vertrouwen der jeugdige zielen. Zijn levendig geloof verzekerde hem, dat het uur van Israëls verlossing aanstaande was, en hij niet sterven zoude zonder den Gezalfde des Heeren gezien te hebben.

Eene ingeving des hemels openbaarde hem, dat dit nederige Wicht, door die arme Moeder opgedragen, de Verlosser der wereld was. Verrukt nam hij het Kind in zijne armen en sprak in profetische vervoering: „Nu laat gij, Heer, Uw dienaar volgens Uw Woord in vrede gaan omdat mijne oogen Uw heil hebben aanschouwd, dat Gij bereid hebt voor het aanschijn van alle volkeren; het Licht ter verlichting der heidenen, en de glorie van Uw volk van Israël”. Wel een uitroep van een rechtgeloovig gemoed, dat zijn onwankelbaar vertrouwen met den gewenschten uitslag bekroond ziet. Zijn Vader en Zijne Moeder waren verwonderd over hetgeen aangaande Hem gezegd werd en omdat de H. Geest de komst des Verlossers ook aan anderen geopenbaard had. Simeon zegende Hen, en, zich tot Maria wendend, zeide hij: „Dit kind is gesteld ten val en ter opstanding van velen in Israël, en tot een teeken van tegenspraak, — een zwaard zal uw moederhart doorboren — opdat uit veler harten de gedachten geopenbaard worden”.

„Deze is gesteld ten val van velen in Israël”.

Was de Heiland dan niet gekomen om allen te zoeken, die verdwaald waren, om allen te redden en zalig te maken?

Was de Zaligmaker niet verschenen, om de smeulende vonk des geloofs aan te wakkeren en het geknakte riet overeind te helpen?

Was Hij niet de barmhartige Samaritaan, de Goddelijke geneesheer, die olie en balsem heeft voor alle onze kwalen?

Zoude Hij niet optreden onder de Zijnen als de goede Herder, die de negen en negentig schapen in de woestijn achterlaat, om het honderdste, dat verdwaald is, langs heg en struik, over berg en dal, op te sporen, totdat Hij het op Zijne schouders neemt en verheugd in den schaapstal terugbrengt?

Zullen wij Hem niet begroeten als den teederhartigsten vader, die zijn verloren zoon niet uit het geheugen verliest, maar vurig naar diens terugkomst verlangt, en elken avond den heuveltop bestijgt, en daar op den uitkijk staat, en in de vlakte tuurt, of zijn kind, eindelijk tot inkeer gekomen, niet in zijne armen snelt, om het met de teederste vaderzorgen te omringen?

Beminde de Verlosser ons allen niet met meer dan moederlijke liefde? Al zou eene moeder haar kind kunnen vergeten, Hij zoude ons nooit vergeten.

Zou hij eindelijk niet voor allen geslachtefferd worden op Golgotha's kruin, en voor allen Zijn bloed en leven geven?

Hoe derhalve kan Hij gesteld zijn ten val van velen in Israël?

Er zou slechts vrede zijn voor de menschen van goeden wille; alleen aan hen, die Hem aannamen, zou Hij macht geven kinderen Gods te worden.

Over velen zou haar Goddelijk Kind klagen; Maria wist zulks: „Welk heil is er in Mijn Bloed, dat voor zoovelen vruchteloos vergoten wordt”? Tot val en ondergang zou de Heer zijn voor allen, die Hem in hun hardnekkig ongeloof bleven verwerpen. Allereerst voor velen in Israël. De Joden verwachtten dwaselijk een Messias, Wiens koninkrijk van deze wereld zijn zoude, Die naar het voorbeeld van Zijne roemruchtige voorvaderen, David en Salomon, het rijk van Israël in eer en glorie ging herstellen en het gehate juk der Romeinen afwerpen. En nu komt Jezus, uit het onbekende Nazareth, als de zoon eens timmermans, eene leer verkondigen, die door elk harer voorschriften in lijnrechten strijd is met al de begeerten van den zinnelijken mensch: „Zalig zijn de nederigen, want zij zullen verheven worden; zalig de armen van geest, want hunner is het rijk der hemelen; zalig de zuiveren van harte, want zij zullen God zien.” Nu mag Jezus van Nazareth door tal van wonderen met de

elementen, met de levenden en de dooden, en door Zijne macht over de duivelen, Zich duidelijk en onloochenbaar laten kennen als den beloofden Messias, als den waarachtigen Zoon van God, voor Wien Hij zich uitgeeft; zij hebben oogen en zien niet, zij hebben ooren en hooren niet. 's Heeren wonderkracht wordt of geloochend of aan den vorst der duivelen toegeschreven.

Maar we mogen niet over het hoofd zien, dat diezelfde Jezus ook gesteld is tot val van velen buiten Israël. Wanneer de Evangelieprediking van de Joden tot de Heidenen overging, was ook voor dezen het kruis van Christus eenedwaasheid. Toen ging de voorspelling van koning David in vervulling: „Waarom razen de volkeren en zinnen de natiën op ijdelheid? Opgestaan zijn de koningen der aarde, en de vorsten hebben zich te zamen verbonden tegen Jehova en tegen Zijnen Gezalfde!”

Eerst na drie eeuwen van bloedige vervolging werd de zegepraal des Kruises bevochten.

Evenwel ook voor velen uit het Christendom was de Zaligmaker ten val gesteld. Voor allen, n.l. die vallen in de ketterij en die door den geest des ongeloofs, door de dwaling verwekt, komen tot openbare en algeheele Christusverloochening.

Wat pijnlijke smart moet het moederhart van Maria getroffen hebben op het woord van den H. Simeon, omdat zoovelen harer kinderen Jezus

niet aannamen en door eigen schuld verloren zouden gaan.

Bidden wij de Moeder der Smarten, dat wij althans aan Jezus en Zijn Kruis niet geërgerd worden, maar in leven en sterven trouwe volgelingen mogen blijven van onzen goddelijken Meester.

Oefening van deugd. Bidden ter eere van Maria, de Moeder der Smarten, voor de bekeering der dwalenden en ongeloovigen; en voor ons zelve smeeken om de genade het woord Gods in een goed en best hart aan te nemen, het te bewaren en vruchten voort te brengen in lijdzzaamheid.

Schietgebed: Heer! wees mij niet tot val, maar tot opstanding.

VOORBEELD.

Zuster Magdalena Orsini van de Orde der Dominikanessen was geruimen tijd ter prooi aan droefheid en kwelling.

Op zekeren dag verscheen haar de Zaligmaker en spoorde haar aan met Hem Zijn Kruis te dragen, door deze beproevingen geduldig te lijden. „Maar Heer,” antwoordde zij, „Gij hebt slechts drie uren aan het Kruis gehangen, en ik lijd reeds gedurende vele jaren”. Daarop hernam de goddelijke Verlosser: Weet gij dan niet, dat Ik van het eerste oogenblik van mijn bestaan,

in mijn hart, al de kwellingen geleden heb,
die Ik aan mijn Kruis verduurd heb?" Van
toen af moet het haar zoet en aangenaam
geweest zijn met Jezus aan het kruis te ver-
toeven.

DERDE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

Derde Verhandeling. „Zie, Deze is gesteld tot een teeken, dat wederproken zal worden, opdat uit veler harten de gedachten zich openbaren”.

Wat grievend wee moeten deze woorden van den heiligen grijsaard in het hart van Maria veroorzaakt hebben. Jezus, haar Goddelijk Kind, het Licht, dat elken mensch verlicht komende in deze wereld; Hij, de weg, de waarheid en het leven, gesteld tot een teeken, dat wedersproken zal worden? En door die tegenspraak zouden velen harer kinderen verloren gaan. Die tegenspraak des Heeren, zoowel van den kant der Joden als van den kant der Heidenen was eeuwen te voren door de Profeten voorspeld. „De Heer, zoo sprak Isaias van de Joden, zal zijn tot een steen des aanstoots, tot een strik en ten ondergang voor de bewoners

van Jeruzalem; en zeer velen uit hen zullen zich daaraan stooten, en zij zullen vallen en vermorzeld worden". En van de Heidenen voorspelde David: „Waarom razen de volkeren en zinnen de natiën op ijdelheid? Opgestaan zijn de koningen der aarde, en de vorsten hebben zich te zamen verbonden tegen Jehova en tegen Zijnen Gezalfde: laat ons hunne banden verbreken en hun juk van ons afwerpen". Voegen wij hier ook bij de vermaning, welke de H Petrus tot de Christenen richtte: „Voor u, die gelooft, is de eer; maar voor de ongeloovigen is de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, tot een steen des aanstoots en tot eene rots der ergernis geworden; voor hen, die zich stooten aan het Woord en ongeloovig zijn".

De Zaligmaker is van Zijn eerste openbaar optreden af tot den laatsten dag Zijns aardschen levens toe een teeken van tegenspraak geweest.

Met lage minachting werd er van Zijne geboorteplaats gezegd: „Kan er van Nazareth iets goeds komen?"

Wanneer de Heiland in Zijn vaderstad in de Synagoge leeraarde, werden Zijne wijsheid en wondermacht in twijfel getrokken. Voor hen, die alleen aan het uiterlijke hingen, was 's Heeren afkomst en stand veel te gering. Daarom spraken zij: „Vanwaar heeft Deze zooveel wijsheid en wonderkracht? Is Hij niet de zoon eens timmermans? Heet Zijne moeder niet Maria en

Zijne broeders niet Jacobus en Jozef, en Simon en Judas? En Zijne zusters, wonen zij allen niet bij ons? Van waar dan heeft Hij deze buitengewone gaven?" En allen werden in Hem geërgerd.

Ofschoon de eeuwige Wijsheid in persoon, werd Hij voor een onwetende, ja zelfs voor een dwaas gehouden: „Hoe kan Deze de Schriften kennen, daar Hij ze niet geleerd heeft? Hij is van Zijn verstand beroofd; hoe kunt ge nog naar Hem luisteren?" En welk een smet werd er op het onberispelijke leven van den Heilige der Heiligen geworpen, die Zijne verbitterdste vijanden kon toeroepen: „Wie uwer zal Mij van zonden overtuigen?" „Ziet, zoo lasterden zij, dien gulzigaard, dien minnaar van wijn, dien vriend van publikanen en zondaren".

Wanneer Hij de eer van Zijnen hemelschen Vader verdedigde, schold men Hem voor een ketter en voor een bezetene. „Zeggen wij niet te recht, dat Gij een Samaritaan zijt en den duivel inhebt?"

Als de Heer de duivelen uitdreef, schreef men Zijne macht toe aan Beëlzebub: „Door den vorst der duivelen drijft Hij de duivelen uit."

In het hoogste gerechtshof der Joden werd de Zoon Gods voor een godslasteraar uitgekreten: „Hij heeft God gelasterd, wat hebben wij nog getuigen noodig? Hij is des doods schuldig".

Overgegeven aan de willekeur van het laagste gemeen, onderging de Alwetende, Die harten en nieren doorgrondt, voor Wien de toekomst open ligt, de bespotting van een valschen profeteet: „En zij blinddoekten Hem en sloegen Hem in het aangezicht, zeggende: „Profeteer ons, wie is het die U geslagen heeft?”

En hoe luidde de beschuldiging der Joden voor den landvoogd Pontius Pilatus tegen Hem, Die al weldoende het geheele land was doorgetrokken? „Als deze geen boosdoener was, zouden wij hem u niet overgeleverd hebben”.

Die veelzijdige tegenspraak zou bij 's Heeren dood geen einde nemen. De Heiland had het voerspeld: „Hebben zij Mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen; de dienstknecht is niet beter dan zijn meester.” Hieraan zou men de ware leerlingen van Christus kennen, dat zij tegengesproken, gehaat en vervolgd werden. Drie eeuwen lang was de naam van Christen genoeg om het doodvonnis over honderden en duizenden Martelaren uit te spreken; en na de zegepraal des Kruises over de afgoderij, zal de Christus een teeken van tegenspraak blijven voor alle ketterijen, die in den loop der eeuwen het hoofd zouden opsteken. Die ketterijen verder hebben steeds eenen breederen en ruimeren weg gebaad voor het hedendaagsche ongeloof, dat met Christus en Zijne leer en instellingen geheel en voor goed gebroken heeft.

Al die tegenspraak nu, welke haar Goddelijk Kind tijdens Zijn leven en in den loop der eeuwen moest ondervinden, werd Maria, de Moeder der Smarten, beteekent door het profetisch woord van Simeon.

Maar het was noodig, dat die rampzalige tegenspraak kwam: opdat uit vele harten de gedachten zich zouden openbaren. Het moest voor de gansche wereld blijken wie de oprechte, wie de valsche Israëlieten waren. Nathanaël en Judas zullen bekend worden; want men is of vóór, of tegen God en Zijnen Gezalfde. „Wie niet met Mij is, is tegen Mij”. En openbaar zijn ze geworden al de ongerechtigheden, welke die overpleisterde graven van Schriftgeleerden en Farizeërs in zich bevatten. Hunne listen en lagen tegen Jezus bewezen luide genoeg van welken geest zij bezielde waren, zoodat de Zaligmaker hen met het volste recht ontmaskerde: „Gij hebt den duivel tot vader”. En die vader der logentaa! die moordenaar van den beginne af, telde ook in het Christendom zoovele kinderen als er ketters zijn opgestaan. De gewetens dezer zoogenaämde ijveraars moesten openbaar worden en hunne hoovaardigheid, winstbejag en zedelijke ellende aan het licht komen. Zoo werden de valsche profeten, die in schaapskleederen tot ons kwamen, ontmaskerd als grijpende wolven. En wat zullen wij zeggen van den treurigen tijd waarin wij leven? Voora in deze god-

delooze dagen worden de gedachten van vele menschen openbaar. Op elk gebied is de strijd begonnen tegen Jezus en Zijne Kerk. Men wil het stellen buiten Jehova en Zijnen Christus, in de wetgeving, in het onderwijs, in de kunsten, in den handel en in elken tak van nijverheid.

Hoevele Christenen verlaten het vaandel van Jezus Christus, om te strijden onder de banier van Satan. Hoevele spreken, schrijven en handelen tegen onzen heiligen godsdienst en zijne bedienaren! Hoe weinigen durven fier en ridderlijk voor God en Zijne geboden partij te trekken, terwijl het kwaad zich steeds meer in het openbaar vertoont, en immer driester optreedt.

Maar al wie tegen Christus is, kant zich ook tegen Maria. De lastering en loochening van het Kind zijn tegelijk eene aanranding en schending der Moeder. Al het lijden van den Zoon vindt weerklank in het hart van de Koningin der Martelaren.

Laten toch bij zooveel tegenspraak en zooveel tegenkanting ook de gedachten van ons hart openbaar worden. Zeggen wij met de Apostelen, maar steunende op de goddelijke genade: „Lieve Jezus, al zouden ook allen U verlaten, wij zullen U nooit verlaten, wij zijn bereid U te volgen tot den dood". Laten wij bovendien van onze goede gezindheid blijk geven door stipte vervulling onzer christelijke verplichtin-

gen; dan zullen wij Maria, de Moeder van Smarten, den zoeten troost verschaffen, dat haar Kind voor ons niet gesteld is tot val, maar tot opstanding ten eeuwigen leven.

Oefening van deugd. Zich in woord en werk altijd gedragen als oprechte leerlingen van Christus en trouwe kinderen van onze Moeder de H. Kerk.

Schietgebed. Spreek, Heer, tot mijn hart, want Uw dienaar luistert.

VOORBEELD.

De H. Pelegrino Laziosi liet de godsvrucht voor den lijdenden Zaligmaker gepaard gaan met eene teedere devotie voor de Moeder der Smarten. Beider lijden was dag en nacht het voorwerp zijner overweging. Uit dankbare wederliefde had hij zich als boetpleging opgelegd altijd te blijven staan in de rotsspelonk, welke hij zich in de nabijheid van Siena tot verblijf gekozen had. De Heiland nu, altijd edelmoedig in het vergelden, liet Zijnen dienaar door een wonder ondervinden, hoe aangenaam Hem dit offer was. Wanneer hij door den kanker in zijn been gedwongen was dit lidmaat te laten afzetten, liet een Kruisbeeld de armen los, raakte het aangetaste deel aan, en onze Heilige was oogenblikkelijk genezen.

VIERDE FEBRUARI.

EERSTE SMART.

**Vierde verhandeling. „En door uwe
eigene ziel zal een zwaard gaan.”**

Een beker van onvermengde vreugde wordt den mensch in dit leven niet geschonken. Naast de bron van troost ontspringt de bron van lijden. De doornen groeien gelijktijdig met de rozen. Zoo brengt vermeerdering van genaden ook altijd vermeerdering van lijden. Op hetzelfde oogenblik, waarop de heilige grijsaard Simeon den lof van Jezus verkondigt, als te zijn het heil der wereld, het licht der heidenen en de glorie van Israël, voorspelt hij aan Maria het zwaard der droefheid, dat hare ziel zal doorboren. Wel wachten Haar geen geeselroeden, doornenkroon of kruisbalk, wel zal onze gezevende Moeder geene martelingen des lichaams ondergaan, maar door het zwaard van grimmig en grievend zielsverdriet zal Zij Martelares, ja de Koningin aller Martelaren worden. Dat zwaard

zal tweezijdig geslepen zijn : door tegenspraak en tegenkanting. Maar, op welke wijze het verzet tegen haar goddelijk Kind zich ook openbaart, hetzij door valsche beschuldigingen, hetzij door wreede mishandelingen, in beide gevallen, wordt het in de H. Schriftuur een zwaard genoemd. „De kinderen der menschen hebben tanden als wapenen en pijlen, en hunne tong is een scherp zwaard”. „Zij hebben hunne tongen als een zwaard gescherpt, hun boog gespannen, om in het verborgene den onschuldige te treffen”.

Dat dubbele zwaard nu van booze aanklacht en snooden aanval tegen Jezus, zal de ziel van Maria doorboren, en ziet daar eene eerste reden, waarom hare smarten die van alle Martelaren verre te boven gaan. Zooverre toch de ziel het lichaam te boven gaat, zoover overtreft het zieleleed elke kweeling des lichaams. En naarmate eene ziel meer door het licht des hemels bestraald en met vuriger liefde voor God vervuld is, zal zij ook teergevoeliger zijn voor de beledigingen, welke God worden aangedaan.

Wat dan te zeggen van de felle smart, welke Maria's ziel, vol van genade en gloeiend boven het vuur der Serafijnen, moet overstelpt hebben bij de smart en den smaad haar goddelijk Kind aangedaan? De graad van hare liefde is de maat van haar lijden.

Omdat Maria haar goddelijk Kind onvergelijkelijk meer beminde dan Zich zelve, werd

Zij
dan
ha
wa
ver
vol
hu
v
de
de
zo
lar
tot
die
da
zie
vu
de
he
sl
re
m
on
va

bo
de
on
w
ee

Zij terwille van haren Zoon meer gefolterd, dan wanneer Zij persoonlijk Zijne pijnigingen had ondergaan. En ziet daar eene tweede reden, waarom hare smarten, die van alle Martelaren verre overtreffen. Van Maria is deze uitspraak volkomen waar: „De ouders lijden meer in hunne kinderen, dan in zich zelve”.

Wat moet er omgegaan zijn in het hart van den rechtvaardigen aartsvader Abraham, toen de Heer hem tot bevel gaf: „Neem uwen eenigen zoon, dien gij liefhebt, Isaäk, en trek naar het land der verschijning, en daar zult gij hem tot een brandoffer opdragen op een der bergen, dien Ik u toonen zal”. Hoe zal op den derden dag na de afreis de vraag van Isaäk zijne ziel gepijnigd hebben: „Vader, ik zie wel het vuur en het hout; waar is het slachtoffer voor de brandofferande?” O, smartvolle dagen voor het teederminnend vaderhart! Maar wat Abraham slechts drie dagen kwelde, heeft Maria gedurende drie en dertig jaren gefolterd, en hare marteling was zooveel grooter, omdat haar Zoon oneindig beminnenswaardiger was dan het kind van den aartsvader.

Wanneer de Profeet Nathan koning David boodschapte, dat zijn kind moest sterven, was deze uiterst bedroefd, en hij smeekte den Heer om het behoud van zijn kind, en hij vastte en wierp zich plat ter aarde neder. Na acht dagen echter heeft hij zijn rouwgewaad afgelegd, en

zijne vrouw Bethsabée getroost. Maria echter is op het woord van den Profeet geheel het leven van haar goddelijk Kind ter prooi geweest aan de felste smarten. Wanneer Zij Hem teederlijk verzorgde en in doeken wikkelde, kwamen Haar de boeien en ketenen voor den geest, waarmede Zijne vijanden Hem zouden beladen. Wanneer Zij Hem voedde aan hare borst, dacht Zij aan de gal en den azijn, die door de profeten voorspeld waren. Wanneer Hij sliep aan haren boezem, waande Zij Hem gestorven op hare armen te nemen. Wanneer Zij in vervoering harer moederlijke liefde en toegenegenheid een kus op Zijn heilig voorhoofd drukte, sprak Zij bij zich zelve: „Moet dat gezegend hoofd met scherpe doornen gekroond en dat aanbiddelijk gelaat wreedelijk geslagen en schandelijk bespuwd worden? Zullen felle geeselslagen die teedere ledematen verscheuren en openrijten? Zijn die handen en die voeten bestemd voor ruwe spijkers en grove nagelen? Dan werden bij die beschouwing hare oogen vervuld van tranen, en brak haar hart schier van droefheid.

Wanneer haar Kind opgroeide en toenam in behaaglijkheid bij God en bij de menschen, steeg Hij vooral in welgevallen bij Zijne Moeder. Maar bij het klimmen der liefde groeiden ook hare smarten. Hoe ouder haar dierbaar Kind werd, hoe meer het tijdstip van Zijn lijden

na
do
De
do
A
du
da
Ma
die
zwa
Chr
was
hur
ren
op
aan
hij
„Aa
kee
zeg
der
kra
tela
doo
de
vera
cent
een
vele
pijn

naderde, des te dieper drong het zwaard, Haar door Simeon voorspeld, in haar moederlijk hart. De gedachte aan 's Heeren aanstaanden dood doorboorde hare ziel.

Al dat naamloos lijden heeft Maria verduurd zonder de minste vertroosting. En ziet daar eene laatste reden, die de smarten van Maria onvergelykelyk zwaarder maakte dan die van andere martelaren. Voorzeker veel en zwaar hebben de heilige Bloedgetuigen van Christus geleden, maar hunne liefde voor Jezus was een zachte dauw des hemels, die het vuur hunner pijnen temperde. Wanneer de H. Laurentius met verwonde en verscheurde ledematen op den gloeienden rooster was gelegd, waarbij aan alle kanten vuur was aangebracht, sprak hij spottend met zijne tormenten, tot den tiran: „Aan eene zijde ben ik reeds genoeg gebraden, keer mij om en eet.” Het uitwendige vuur, zegt de H. Leo, brandde trager, dan het vuur der liefde, dat hem inwendig verteerde Zooveel kracht en moed betoonde ook de heilige Martelaar Vincentius. Op de pijnbank uitgestrekt, door ijzeren haken verscheurd en brandend in de felle vlammen, sprak hij met zooveel doods-verachting tot zijne beulen, dat er twee Vincentiussen aanwezig schenen, een die leed, en een ander, die sprak. De liefde tot Jezus deed velen reikhalzend uitzien naar de smartelijkste pijnigingen en de gruwzaamste folteringen.

Zien wij o. a. het vurig verlangen van den H. Ignatius naar den marteldood. In zijn brief aan de Romeinen schrijft hij: „Van Syrië tot Rome strijd ik tegen wilde beesten te zee en te land, dag en nacht zit ik geboeid tusschen tien tijgers van soldaten, die mij bewaken en wreeder worden naarmate men hen weldoet. Mijne leer maakt hen woedend: doch hierom ben ik nog niet gerechtvaardigd. Mocht ik toch voor de wilde dieren geworden, ik bid en smeek, dat zij mij spoedig doodmartelen en gretig zijn, om mij te verslinden. Als zij mijn lichaam niet durven aanraken, zal ik geweld gebruiken en alle mocite aanwenden, om verslonden te worden. Mijne kinderen, duidt mij deze taal niet ten kwade: ik weet, wat goed en dienstig voor mij is. Thans begin ik een leerling van Christus te zijn, nu ik al het aardsche veracht, om Jezus Christus te winnen. Laat vrij vuur en kruis en wilde dieren en vermorzeling van mijn gebeente en verscheuring mijner ledematen en verbrijzeling van geheel mijn lichaam, ja al de tormen ten des duivels mijn deel zijn, als ik slechts met Christus mag heerschen". In het strijdperk gebracht, sprak hij in verrukking, wanneer hij de leeuwen hoorde brullen: „Ik ben de tarwe van Christus, door de tanden der wilde dieren word ik gemalen, om een zuiver brood te zijn". Zoo smachtte deze ziel naar de bruiloft van het Onbevleete Lam.

Hoe vuriger de Martelaren Jezus beminden, des te minder gevoelden zij hunne folteringen en tormenten. De gekruisigde Verlosser was hun steun en hun troost. Maar niet zoo was het gesteld met de Moeder der Smarten. Hare liefde voor Jezus was juist hare wreedste beul. Al wat Jezus leed in Zijn gezegend lichaam, leed Maria in haar moederlijk hart. Ja, Moeder, omdat uwe liefde geen grenzen kende, was uwe droefheid groot als de zee, en wie had medelijden met U, wie troostte U? Slechts een enkele lichtstraal des hemels verhelderde de sombere duisternissen van Maria's ziel, dat n.l. haar goddelijk Kind geslachtofferd werd ter verzoening van den vergramden Vader en ter verlossing der rampzalige menschheid. Om door haar lijden en door hare verdiensten aan onze verlossing mede te werken, heeft Maria de Moeder van Smarten willen zijn. Maar zooveel liefde tot ons vordert ook onze dankbare wederliefde, welke vooral hierin moet bestaan, dat wij hare smarten nooit vergeten en gestadig met haar innig medelijden toonen.

Oefening van deugd. Als onze tranen vlieten bij de overdenking van Jezus' lijden, moeten zij ook vloeien bij de beschouwing van Maria's smarten. Zoo zullen wij den Zoon en de Moeder te zamen eeren en beider hart verheugen.

Schietgebed. Heilige Moeder! prent de wonden van uw gekruisigden Zoon diep in mijn hart. Am.

VOORBEELD.

De eerw. Pater Roviglione, van het Gezelschap van Jezus, verhaalt dat een jongeling de godvruchtige gewoonte had iederen dag een bezoek te brengen bij een beeld van de Moeder der Smarten. Op zekeren keer had hij zich gedurende den nacht aan een doodzonde schuldig gemaakt. Als hij nu des morgens zijn gewoon bezoek aan Maria bracht, zag hij in het hart der H. Maagd acht zwaarden in plaats van zeven. Als dit zijne verwondering wekte, en hij met alle aandacht het beeld bleef gadeslaan, hoorde hij eene stem, die hem verweet, dat zijne doodzonde dit achtste zwaard voor het hart van Maria gesmeed had. Vol berouw over zijnen misstap, ging hij, in tranen wegs meltend, op staanden voet eene rouwmoedige biecht spreken, en hij bekwam de goddelijke genade terug door den bijstand van zijne machtige Voorspreekster.

VIJFDE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Eerste Verhandeling. De Kindermoord van Bethlehem.

God had zijn uitverkoren volk van Israël bezocht. Het licht en de glorie des Heeren was over Jeruzalem opgegaan. De heidenen wandelden in dat licht en de koningen in den glans, die de Vorstinne der steden bescheen. Van verre waren hare zonen en dochteren gekomen, de menigte over de zee en de kracht der volkeren. Een vloed van kameelen bedekte hare bergen, dromedarissen van Madian en Ephra vulden hare valleien. Van Saba waren zij allen toegestroomd, goud en wierook aandragend en den lof des Heeren verkondigend. Jeruzalem had het gezien, maar zij was niet opgesprongen van blijdschap, geene bewondering had haar aangegrepen, haar hart had zich niet uitgezet. De Heer kwam tot de Zijnen, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.

De Ster uit Jacob opgegaan, volgens de voorspelling van den Profeet Balaâm, was in het Oosten gezien door drie rechtvaardigen, Caspar, Melchior en Balthasar. De Schepter in Israël moest verrezen zijn. Den nieuwen Koning zullen zij zeker vinden te Jeruzalem, de hoofdstad des rijks. Maar zij mogen niet met ledige handen voor den Vorst verschijnen, daarom voeren zij rijke geschenken met zich mede: goud, wierook en mirre. De feestdos en de feestvreugde der stad zal hunne verwachting niet beschamen. — Helaas! te Jeruzalem aangekomen, bespeuren zij niets van het heuglijk feit, dat hemel en aarde verheugt. Vandaar hunne vraag: „Waar is de nieuwgeboren Koning der Joden? Want wij hebben Zijne ster in het Oosten gezien en zijn gekomen om Hem te aanbidden”. Hunne schitterende karavaan en die ongehoorde vraag veroorzaken gerucht en beweging in de stad.

Ook Herodes, de koning, verneemt de komst der Wijzen en het doel van hunne reis, en hij ontstelde en geheel Jeruzalem met hem. Aanstands is zijn plan gevormd. Als hij maar de geboorteplaats van dien nieuwen koning kan achterhalen, zal hij zijnen tegenstander uit den weg ruimen. De oversten der priesters en de schriftgeleerden uit het volk noemen Bethlehem. Daarheen laat hij de Wijzen vertrekken met het verzoek hem te willen boodschappen, als zij het Kind gevonden hebben, om Het ook te

komen aanbidden. — Het masker van godsdienstigheid moet in zoovele duivelsche zaken dienst doen. — De ster geleidt de heilige Koningen naar de nederige grot, waar de Koning der koningen de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen. Zij aanbidden Hem en huldigen door hunne geschenken Zijn koningschap, Zijne Godheid en Menschheid. In den nacht evenwel werden zij door een Engel vermaand niet naar Herodes terug te keeren. En zij gaan langs een anderen weg naar hun land terug.

Vergeefs bleef Herodes op de wederkomst der Koningen wachten. Als de achterdochtige koning zag, dat hij door de Wijzen bedrogen was, vaardigde hij een bevel uit: „Alle knapen van twee jaren en daar beneden, te Bethlehem en omstreken, te dooden. Zoo zal ook zeker de nieuw-geboren Koning der joden vallen door het zwaard. Wreede Herodes! wat vreest gij de komst van dezen koning. Zijn rijk is niet van deze wereld. Hij neemt geen aardsche kroon, die hemelsche geeft.

Maar bestaat er raad en beleid tegen den Heer?

Nog is het uur der duisternis niet gekomen, nog blijft de macht van den vorst dezer wereld geketend. De kribbe des Heeren zal met de bloem der Martelaren versierd worden, in het rond getooid met ontluikende rozen, door den stormwind neergeveld. Het eerstelingsoffer van

eene teedere lammerenschaar voor Christus gedood, zal bij het altaar zelf met palm en kroon aanvallig spelen. Doch over de wieg des Heeren waakt de Engel Gods.

Maar de profetie van Jeremias moet vervuld worden: „Een klagende stem is op het gebergte gehoord, gehuil en geschrei van Rachel, die hare kinderen beweent en over hen niet wil getroost worden, omdat zij niet meer zijn”.

Gaat, mijne trawanten, zoo luidt het koninklijk bevel, vermoord mijnen tegenstander, laat vrij de wiegen druipen van het bloed!

Er moeten lammeren gedood worden, omdat straks het Onbevleete Lam gekruisigd zal worden, dat wegneemt de zonden der wereld. Groote slachting, wreed schouwspel! De moeders worstelen met de beulen. Dezen trekken en rukken, genen houden hare zuigelingen wanhopig in de armen gesloten. De haren hangen los en wild dooreen. De oogen schieten vuur. Krampachtig staan alle ledematen gespannen. De eene roept: „Mijn kind, met zooveel behoedzaamheid gedragen, slingert gij met wreede hand onbarmhartig over den grond!” Eene andere klaagt: „Mijn kind is onschuldig, zoo er eenige misdaad is, straf mij; spaar de moeder niet, maar dood mij naast mijn kind!” Een derde spreekt: „Gij zoekt er één en slacht er velen, en dien Eenen kunt gij niet bereiken; kom toch, Verlosser der wereld, Gij behoeft niemand te vreezen,

vertoon U aan de beulen, opdat zij onze kinderen niet vermoorden!"

Inderdaad dien Eénen kunnen de beulen niet bereiken. Hun zwaard kan Hem niet treffen. Want toen de Koningen vertrokken waren, werd Jozef in den slaap door den Engel vermaand: „Sta op, neem het Kind en Zijne Moeder, en vlucht naar Egypte, en blijf daar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal komen, om het Kind te zoeken en het te dooden.” De H. Jozef wekte onmiddellijk zijne Bruid en deelde Haar de droevige boodschap mede.

Simeon's voorspelling: „Een zwaard van droefheid zal uwe eigene ziel doorboren”, begint in vervulling te gaan.

Moet Hij dan vluchten, zoo kon Maria spreken, de Heer der heerscharen, Wien legioenen van Engelen ten dienste staan, voor Wiens gelaat heel de aarde beeft? Hoe! de Verlosser van allen moet vluchten voor Zijn nietswaardig schepsel? Hij, die Noë heeft gered uit den zondvloed, Loth beschermd voor het vuur van Sodoma en Daniël beveiligd voor den muil der leeuwen? Kan de hemelsche Vader zijnen Engel niet afzenden, die het slachtzwaard van Abraham heett tegengehouden? En waarom, zoo mogen wij vragen, juist naar het ongeloovig en zedeloos Egypte? Waarom niet liever naar de stad Nazareth of naar het Oosten, het land der heilige Koningen. Daar toch zou de H. Familie

met vreugde verwelkomd en met alle eer en toewijding verzorgd zijn?

Doch slechts een: „Mij geschiede naar uw woord”, kwam over Maria’s lippen. Zij wist, dat haar Kind vluchtte niet uit vrees, maar volgens het raadsbesluit des Vaders. Als straks Zijn tijd zal gekomen zijn, zal Hij in het openbaar over Zijne vijanden zegevieren. De Heer verwaardigde zich naar Egypte te vluchten, zegt de H. Fulgentius, om later zich te verwaardigen het Kruis te bestijgen; niet de boosheid van anderen, maar Zijne eigene goedheid deed Hem den dood ondergaan; Hij is geofferd, omdat Hij zelf het wilde. Evenwel die vrijwillige vernedering van haar Kind pijnigde diep het hart van Maria, terwijl angst en bezorgdheid voor Zijn dierbaar leven hare ziel met smartelijk leed vervulden. „Neem het Kind en Zijne Moeder en vlucht naar Egypte”. Is er, vraagt de H. Joannes Chrysostomus, grooter leed denkbaar, dan dat eene jeugdige moeder gedwongen wordt te vluchten met haar pasgeboren kind, en wel naar een vreemd land en een vijandig volk? En toch Maria begaf Zich met volle onderwerping op den weg der ballingschap. Zij bleef haar zinspreuk getrouw: „Zie de dienstmaagd des Heeren, Mij geschiede naar Uw woord”.

Oefening van deugd. Leeren wij van Maria elken tegenspoed, zoo al niet met blijdschap en liefde, dan toch minstens met geduldige gelatenheid dragen.

Schietgebed. Heer ! ik ben geheel de Uwe, Uw wil geschiede. Amen.

VOORBEELD.

De Heilige Maagd verscheen op zekeren keer aan de gelukzalige Coletta, eene Franciskaner kloosterzuster. Zij toonde haar het Kindje Jezus, vermorzeld en verbrijzeld liggende op eene schaal, en sprak tot haar: „Zie, hoe de zondaren niet ophouden mijnen Zoon te mishandelen, zie, hoe zij Zijnen dood hernieuwen, door Hem opnieuw te kruisigen in hun hart door elke doodzonde, en hoe zij mijne smarten vermeerderen. O, mijne dochter, bid toch veel en vurig voor de arme zondaars, opdat zij zich bekeeren.”

ZESDE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Tweede Verhandeling. De vlucht naar Egypte.

Zonder aarzelen of dralen gaven Jozef en Maria gehoor aan de roepstem des Heeren. Het nachtelijk uur mocht, vooral in dit seizoen, al bijzonder ongunstig wezen. Zij aanvaardden aanstonds den weg der ballingschap. Vele en groote smarten naar lichaam en ziel moest Maria, de vijftienjarige Moedermaagd, op die lange en bange reis doorstaan. De Gezegendste onder de vrouwen waszoo weinig gewoon aan die zware vermoeienissen, en geene hulpvaardige dienstmaagd stond Haar ter zijde. De arme heeft geen helper. Een weg van minstens dertig dagen had Zij af te leggen, een onbekenden en onbegaanden weg. Moeilijkheden en hindernissen allerwege. Hooge bergtoppen versperden hunnen weg, doorwaadbere waterplassen vertraagden hunnen gang,

doorn- en struikgewas belemmerden hunnen tocht. 't Was een tobben en zwoegen tegen hinderpalen zonder tal en zonder end. Bovendien geschiedde de vlucht in den winter. Sneeuw en regen en scherpe windvlagen kwelden de Moeder van Smarten. Zij vond zoo weinig beschutting tegen het ongestadige jaargetijde met zijne wisselende weersgesteldheid. De noodige kleeding tot dekking van Haar zelve en van het Goddelijk Kind moet Haar ontbroken hebben. Immers bij de geboorte van den Heiland was Zij zoo behoeftig, dat Zij slechts eenige ruwe omwindselen te harer beschikking had. Thans bij die overhaaste vlucht kan Zij niet meer dan het meest onontbeerlijke bezeten hebben. Terwijl de nijpende koude hare ledematen verstijfde, drukte Zij in moederlijke bezorgdheid haar teeder Kind innig vast tegen haren boezem, om Het te koesteren en tegen de scherpe lucht te beschutten.

Maar was dan haar Kind niet de Heer van alles? Behoorden Hem niet de ceders van den Libanon, de dieren van het woud en de akkers der valleien? Ja, Maria wist, dat haar Kind met kwistige hand millioenen sterren in het uitspan- sel heeft ingeplant, dat Hij het is, die de parelen op den bodem van den Oceaan gezaaid en goud en zilver in het ingewand der aarde gelegd heeft. Zij was er niet onkundig van, dat het Wicht, Wat Zij in hare armen droeg, het vogelenheer

in prachtigeu vedertooi heeft uitgedost en heel de aarde tooide in kruid en loover.

Maar, Zij leed alles met onuitsprekelijk geduld ter wille van haar Kind, arm geworden, om ons rijk te maken.

En vanwaar bekwaam Maria leeftocht, spijs en drank, voor een tocht van ruim vier weken? De luttele voorraad hard brood, door den H. Jozef medegenomen, was al spoedig opgeteerd, en het water in de kruik ras verbruikt. Zelfs met een onbegrensd vertrouwen op de Goddelijke Voorzienigheid, ging Maria eene onzekere toekomst tegemoet. Hoog was de nood gestegen. Dat haar Goddelijk Kind honger en dorst moest lijden, doorboorde hare ziel. Maar de hemelsche Vader beproeft niemand boven zijne krachten. Hij is met ons in de verdrukking, om ons te verlossen en te verheerlijken. Evenwel meldt ons de H. Schrift niet, op wat wijze de goede God in het onderhoud der heilige vluchtelingen heeft voorzien. Of er een Engel gezonden werd, om het Goddelijk Gezin te spijzigen, gelijk er een hemelbode werd afgevaardigd tot den Profeet Elias, die door de kracht der verstrekte spijs veertig dagen voortwandelde naar den berg Horeb: of wel een mensch, met de noodige mondbehoefte voorzien, gelijk de Profeet Habakuk tot den rechtvaardigen Daniël in den leeuwenkuil: wij weten het niet. Maar Hij, die voor Ismaël, Agars zoon, eene frissche waterbron liet

ontspringen en Israëls legerscharen veertig jaren met het manna des hemels spijzigde, heeft ook den Zoon van Maria ten bekwamen tijde spijs en drank verstrekt.

Eindelijk nog moeten wij met den H. Bonaventura vragen, waar heeft de H. Familie gedurende de vlucht naar Egypte overnacht, hoe waren Zij geherbergd? Het gebergte toch en de woestijn zijn uitteraard zoo onherbergzaam. Eene rotsspelonk of eene holte in de zandvlakte kunnen niet anders dan weinig passende schuilplaatsen aanbieden. Zullen misschien de takken der boomen zich hebben neergebogen ter beschutting van den Maker van het heelal, die het firmament als een reuzengordijn boven onze hoofden heeft uitgespannen? Of woonde er mogelijk hier en daar een eenzame woestijnbewoner, die, naar het voorbeeld van Abraham, zijne gastvrije woontent openstelde, om de reizende bannelingen op te nemen en hunne afgematte ledematen te verfrisschen en te verkwikken? — Zeer waarschijnlijk is het Maria en den Zoon des menschen even kwalijk vergaan als in latere dagen, toen Deze leeraarde: „De vogelen hebben hunne nesten en de vossen hunne hollen, maar de Zoon des menschen heeft geen steen, waarop Hij zijn hoofd kan nederleggen”. Op den naakten grond, onder den blooten hemel heeft Maria den onrustigen slaap genoten, Zij, die al hare kinderen bedekken

zoude onder den mantel harer moederlijke liefde.

Bovendien al die kwellingen des lichaams, de koude, de honger en de dorst, die onherbergzaamheid en geringe beschutting, werden nog verre overtroffen door de vrees en den angst, welke Maria's ziel vervulden. Alles toch heeft Zij te duchten van den bloeddorstigen Herodes, die zijn schoonbroeder Aristobulus liet verdrinken, de hoofden der Farizeërs, Judas en Matthias, levend verbrandde en al de leden van het Sanhedrin moorddadig ombracht.

De snoode wreedaard, die zijn eigen kind aan de beulen overleverde, zal geen enkel middel onbeproefd laten, om ook den nieuw-geboren Koning der Joden te treffen. Nauwkeurig zullen zijne trawanten alle schuilhoeken doorsnuffelen, en als afgerichte speurhonden hun buit beloeren. Mocht ongelukkigerwijs haar vlucht bekend worden, dan zouden vele cohorten van soldaten de woestijn binnenstormen, om Moeder en kind te grijpen en te dooden. Dat alles overwoog Maria in haar hart. Gestadig zweefde voor hare oogen het zwaard van den beul, druipend van bloed. Bovendien waren die woeste streken berucht door de talrijke roovers, die de reizigers uitschudden en vermoordden. Zouden dezen Haar en haar kind sparen? Bij elk onbestemd geluid, bij het gesuis van den wind, het ritselen der bladeren en het klapwieken der vogelen, schrikte Zij op. De in het zand achtergebleven

voe
oog
folt
Dan
om
Joz
nie
zon
var
leg
al
har
aan
C
ons
Hee
zier
S
ver

D
ove
vlu
gel
I
var
Goe
der

voetsporen van menschen ontstelden Haar. Ieder oogenblik kon men Haar overvallen. Wreede foltering voor haar vurig minnend moederhart! Dan bad en smeekte Zij den hemelschen Vader om bescherming voor haren Jezus, voor haren Jozef en voor Zichzelve. Dat gebed nu bleef niet onverhoord. De Heer, die Zijnen Engel zond om den jeugdigen Tobias door vele gevaren te geleiden, heeft ook Zijne hemelsche legerscharen gelast Zijnen Zoon te bewaken op al Zijne wegen en Hem te dragen op hunne handen, opdat Hij Zijnen voet niet zoude stooten aan eenen steen.

Oefening van deugd. In kommer en kwelling ons vernederen onder de machtige hand des Heeren, en ons verlaten op de Goddelijke Voorzienigheid!

Schietgebed. Heer! wees mijn trooster in de verdrukking. Amen.

VOOBBEELD.

De H. Anselmus verhaalt: „Men mag met de overlevering aannemen, dat Jezus op zijne vlucht door roovers overvallen en door een jongeling gered werd.

Deze laatste was, naar men vermeldt, de zoon van den hoofdman der rooverbende en, het Goddelijk Kind op den schoot der heilige Moeder beschouwende, werd hij zoozeer getroffen

door de aanminnige schoonheid, welke op het gelaat des Kinds straalde, dat hij in Jezus meer dan een gewoon kind erkende, en, het liefkoozende, uitriep: „O, Gezegendste aller kinderen! indien de gelegenheid zich ooit aanbiedt, gedenk U dan mijner en vergeet dezen dag niet”. Eene andere overlevering voegt hierbij nog deze bijzonderheden: de twee roovers, welke de H. Familie overvielen, heetten Dismas en Gesmas. De laatstgenoemde en de oudste hield reeds het zwaard opgeheven, om het Goddelijk Kind te treffen, maar Dismas wierp zich tusschen beiden en beloofde zijnen makker dertig drachmen, wanneer hij zijn plan opgaf. Op de boven aangehaalde bede van Dismas, dien wij op den Calvarieberg als den goeden moordenaar aantreffen, zou Jezus, die intusschen ontwaakt was, hem toegelachen en Maria hem hare moederlijke bescherming en de toekomstige belooning van haar Kind beloofd hebben.

N
gr
Is
lic
en
Zij
va
de
he
„I
ba
he
ze
en
ne
on

ZEVENDE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Derde Verhandeling. Het verblijf in Egypte.

Na vele moeilijkheden en ontberingen van allerlei aard bereikte de H. Familie de grenzen van Egypte. Toen ging de profetie van Isaias in vervulling: „Zie de Heer zal eene lichte wolk bestijgen en Egypte binnengaan: en de afgodsbeelden van Egypte zullen voor Zijn aanschijn nederstorten”. De eerste daad van Maria was eene vurige dankzegging voor den behouden overtocht. Met koning David heeft Zij haar dankbaar gemoed uitgestort: „Looft den Heer, want Hij is goed en Zijne barmhartigheid blijft in eeuwigheid; de Heer heeft Ons verlost en bevrijd uit de handen onzer vijanden; Wij dwaalden in de eenzaamheid en in de dorre vlakte; onze oogen zagen huis noch kluis; Wij waren hongerig en dorstig, en onze levenskrachten begaven ons; maar Wij

hebben tot den Heer geroepen, en Hij heeft Ons verlost uit onze kwellingen, Ons geleid langs een veiligen weg, om te komen tot de stad onzer woning. Daarom prijzen Wij de barmhartigheid des Heeren, en maken Wij Zijne wonderwerken bekend aan de kinderen der menschen, want Hij heeft onze hongerige ziel verzadigd, onze behoeftige ziel met schatten verrijkt. De Heer heeft Ons geleid uit de duisternissen en de schaduwen des doods en onze boeien verbroken. Dat alle kinderen der menschen de barmhartigheid des Heeren loven en Zijne wonderwerken prijzen”.

Waar nu in den vreemde een dragelijk verblijf gekozen? Maria's voorvaderen stonden hier eenmaal in groot aanzien. Koning Pharao had vader Jacob en den zijnen het landschap Gessen tot woonplaats aangewezen. Zijn zoon Jozef was de onderkoning van het machtige rijk, en zonder zijne toelating mocht niemand in gansch Egypteland een hand verroeren of een voet verzetten. In de dagen der latere slavernij begaven Mozes en Aäron zich tot den vorst des lands, om den uittocht van Israëls zonen te eischen. En toen de koning hardnekkig weigerde, toonde Jehova Zijne machtige hand en Zijn sterken arm. Zichtbaar was de vinger Gods. Het land van Cham was getuige van 's Heeren wonderwerken. Het water van den Nijl en van al de rivieren en kanalen, van

de vijvers en regenbakken werd bloed, en geen enkele visch behield het leven. De aarde bracht een leger van kikvorschen voort, die in de hoven des konings doordrongen en alle huizen bezoedelden. De lucht werd vervuld van millioenen muggen, die mensch en dieren pijnigden. Tegen vliegend ongedierte van allerlei soort kon geen mensch zich beveiligen. Eene verschrikkelijke pest onder het vee doodde de paarden en kameelen, de runderen en schapen in groote menigte. Menschen en dieren werden door afzichtelijke zweren ontzettend gekweld. Een vreeselijke hagelslag vernielde den oogst van het veld, het geboomte van het woud en den wijnstok van het gebergte. Eene ontelbare menigte sprinkhanen bedekte het land, zoodat geen plek gronds zichtbaar bleef. Een stikdonkere nacht hing over het gansche land, en het ontstoken licht verdreef de duisternis niet. Al de eerstgeborenen werden door den dood getroffen; in elk huis, zoowel in het paleis des konings als in de hut van den arme, was een lijk; ook in de stallen van het vee en op de weiden richtte de dood dezelfde verwoesting aan. De Heer was Zijn heilig woord gedachtig, dat Hij gesproken had tot Zijnen dienaar Abraham. En Hij leidde Zijn volk uit in blijdschap, Zijne uitverkorenen in vreugde. Maar voor Maria trad de Heer niet handelend op. Geen engelenhand heeft haar huisje van Nazareth overge-

bracht, zooals in lateren tijd geschied is. Zij moest al de kwellingen en ontberingen der ballingschap verduren. Aanvankelijk zocht de H. Familie een verblijf te Mataria, een voorstad van Heliopolis, om zich naderhand te Memphis, het latere Kairo, te vestigen. Hoe nu was de ontvangst onzer drie vreemdelingen bij deze afgodische inwoners? Zoo hun al geen kwelling of vervolging werd aangedaan, koude onverschilligheid of minstens koele nieuwsgierigheid was het deel der arme bannelingen. Vreemdelingen zonder middelen van bestaan stuiten overal op hardvochtige gemoederen; de armen hebben geen vrienden.

Het zevenjarig verblijf in Egypte zal alzoo voor Maria eene voortdurende bron van kommer en kwelling wezen. Hare schamele woning geleek maar al te wel op den onherbergzamen stal van Bethlehem. Waren de eerste levensdagen des Heeren doorgebracht in eene naakte grot, in eene armoedige spelonk zouden ook Zijne eerste kinderjaren verlopen onder toezicht en verzorging van Maria.

Zeker het was hemel in de ziel van Maria, wanneer Zij haar liefvallig Kind langzamerhand zag ontwikkelen en opgroeien. Het was engelenvreugd in haar hart, toen de Zoon van God Haar voor de eerste maal aansprak met den zoeten naam van „Moeder” en den lof begon te stamelen van Zijnen hemelschen Vader. Zij ge-

noot al de wellusten van het moederschap, als de kleine Jezus Haar minzaam tegenlachte en Zijne armpjes uitstak om Haar te liefkoozen.

Maar die zonnige hemel werd al te zwaar bewolkt door de aanhoudende inspanning voor de allernoodigste verpleging van haar Kind. Met ijverig en onverpoosd naaien en spinnen trachtte de Moeder des Heeren in de behoeften van haar huisgezin te voorzien. Beschouwt haar aan den arbeid, die kloeke Vrouw, die alle schepselen in waarde overtreft. Zij heeft hare lendenen met kracht omgord en haren arm versterkt. Wolen vlas heeft Zij verzameld en bewerkt het met harer handenkunst. Zij staat op voor het aanbreken van den dag en voorziet haar huis van spijs. En als het reeds nacht is, wordt hare lamp niet uitgebluscht. Hare vingers bewegen de spil, en hare hand vervaardigt kleederen en sluiers en gordels voor de kooplieden van Kanaän.

In het zweet haars aanschijns heeft Zij haar brood gegeten! En ach! mocht er altijd brood verdiend geweest zijn! Zullen die zuur verdiende penningen wel altijd toereikend zijn geweest om den kwellenden honger te keeren? Heeft Maria niet menigwerf het voedsel uit eigen mond gespaard, om het aan Jezus te schenken. Ja gebeurde het zelfs niet vaak, dat het Goddelijk Kind om voedsel schreide, terwijl de lijdende Moeder niets bezat, om die tranen te stillen? Gewis was de gedachte aan Jezus'

Godheid, die zich openbaarde door het neerstorten der afgoden, het uitdrijven der duivelen en de bevrijding der bezetenen, eene verkwikkende lichtstraal in de dichte duisternissen, die Maria's gemoed vervulden; evenwel voelde Zij het zwaard der armoede diep in hare ziel doordringen, wanneer Zij vervuld van weemoed de bevende hand uitstak om eene aalmoes te vragen. Beschouwt Haar daar, van huis tot huis voortgaande, om aan de deuren der meergegoeden aan te kloppen. De Koningin van hemel en aarde is eene arme bedelares geworden, Zij vol van genade en de schatmeesteres aller hemelsche goederen. O, mijne ziel! vergeet deze zuchten uwer Moeder niet en spiegel u aan haar voorbeeld, om de ongemakken en noodwendigheden des levens gelaten te dragen. De planten van geduld en lijdzaamheid moeten welig tieren in den hof van den Christen.

Oefening van deugd. In kommer en kwelling, in druk en lijden, zich de werkzaamheid en lijdzaamheid van Maria levendig herinneren.

Schietgebed. Zalig de armen van geest, want hunner is het rijk der hemelen. Amen.

VOORBEELD.

Eene zeer oude overlevering verhaalt, dat zekere Aphrodisius, hooge priester van de Zon, toen hij het neervallen van de afgodsbeelden

vernam, zich naar die plaatsen spoedde om van dat wonderbare feit getuige te zijn. Hij zag bij die gelegenheid het Goddelijk Kind in de armen van Maria en werd door zulk een gevoel van diepen eerbied en heilige huivering aangegrepen, dat hij zich op de knieën wierp, het Kind als God aanbad en tot het aanwezige volk zeide: „Zoo Deze niet de God van onze goden ware, zouden zij zich niet voor Hem nederwerpen, en zoo wij niet hetzelfde deden, zouden wij dezelfde straf belooopen, welke over Pharao is gekomen.” Later werd hij door den H Paulus gedoopt en stierf, als Bisschop van Beziers in Frankrijk, in den ouderdom van honderd en een jaar, tegelijk met zijne medegezellen Caralippus, Agapitus en Eusebius den marteldood.

ACHTSTE FEBRUARI.

TWEEDE SMART.

Vierde Verhandeling. De terugkeer uit Egypte.

De tijd der ballingschap, door den hemelschen Vader vastgesteld, spoedde ten einde. De profetie van Osee ging in vervulling: „Uit Egypte heb ik Mijnen Zoon teruggeroepen”. Meer dan haar voorgeslacht in de gevangenschap te Babylon, verlangde Maria naar haren dierbaren geboortegrond, door God aan hare voorvaderen geschonken, waar Jehova zoovele wonderwerken had gewrocht voor Zijn uitverkoren volk, en de Profeten de toekomst hadden voorspeld. Vurig vooral begeerde Zij naard den tempel van Jeruzalem, waar alleen den eenig waren God geofferd mocht worden. Zij versmachtte van verlangen naar de voorhoven des Heeren. In hare jeugd toch had Zij slechts ééne begeerte gekoesterd: te mogen wonen in het huis des Heeren al de dagen haars levens, om

's Heeren liefelijkheid te genieten en Zijnen tempel te bezoeken. Ook de banden des bloeds trokken haar. Zij had zoovele zalige dagen gesleten in het huis van hare nicht Elisabeth. In het oord der ballingschap waren hare bloedverwanten dubbel dierbaar geworden aan haar edel hart. Eindelijk sloeg het uur der verlossing. Als Herodes, de kindermoorder, gestorven was en met zijn leven ook zijn troon en kroon verloren had, die aan zoovele duizenden het leven gekost had, verscheen de Engel des Heeren in Egypte aan Jozef in den slaap, zeggende: „Sta op, neem het Kind en Zijne Moeder met u en trek naar het land van Israël; want gestorven zijn zij, die het Kind zochten te dooden”. Met meer blijdschap dan de Joden in Babylon het bevelschrift van den Perzischen koning Cyrus vernamen, om op te trekken naar Jeruzalem en het huis te bouwen van Jehova, den God van Israël, ontvingen Maria en Jozef het bevel van den Gezant des hemels.

De welkome opdracht werd dan ook aanstonds ten uitvoer gebracht. Evenwel, vergaten zij hunne geburen en weldoeners niet. Uit beleefdheid en dankbaarheid riepen Zij hun allen een hartelijk vaarwel toe. Eenige Egyptische vrouwen nu, die zich, om den minzamen en heilighenden omgang dier Familie, bijzonder aan de zoetaardige Maagd en haar goddelijk Kind gehecht hadden, drongen er op aan

den afreizenden uitgeleide te doen. De toebe-
reidselen voor den terugtocht waren spoedig
gemaakt. De inboedel van onze arme bannelin-
gen was zoo gering. Door het Nijdal voortgaande
sloegen Zij de richting in naar de woestijn
van Bersabee. Het H. Evangelie, zegt Cham-
peau, zwijgt over de gebeurtenissen van
deze reis; maar eenige vrome legenden
verhalen dat alle schepselen, ieder op zijne
wijze hunne vreugde, bij den doortocht van
den jeugdigen Koning, te kennen gaven
over Zijne terugkomst. De dieren in den omtrek
sprongen op van blijdschap; de vogels fladder-
den al zingend heen en weder of lieten hun
schoonste lied hooren; de boomen bewogen zich
of bogen op eerbiedige wijze hunne toppen; de
wind blies zachter, en de zon bekroonde dit
tafereel met een stroom van gulden stralen;
Maria en Jozef trilden van vreugde en zongen
Sions zielroerende zangen. Gelijk Mozes, bij den
wondervollen uittocht door de Roode Zee, hieven
Zij hun zegelied aan: „Laat ons den Heer lof-
zingen: want Hij heeft Zijne heerlijkheid en
Zijne macht getoond; de Heer is mijn sterkte
en het voorwerp mijner lofprijzing. Hij, de God
mijner vaderen, en ik zal Hem hoog verheffen;
Uwe rechterhand, o Heer! heeft onzen vijand
verslagen; wie is aan U gelijk in macht! wie
gelijk aan U, zoo hoog verheven in heerlijkheid,
wie verschrikkelijk als Gij en lofwaardig, om

de wonderen, die Gij werkt? Gij hebt Uwe hand uitgestrekt en onze vijand lag ter aarde; in Uwe barmhartigheid waart Gij onze aanvoerder naar Uwe heilige woonstede.

Evenwel, al was het gemoed lichter, al waren er minder gevaren te duchten dan bij de vlucht, al bracht elke schrede het H. Drietal nader tot den dierbaren geboortegrond en Jeruzalems heiligen tempel, bleven toch bezwaren en moeilijkheden hun ook nu niet gespaard. De terugtocht immers werd aanvaard in het voorjaar, in de maand April, gedurende den oogsttijd, waarin de zon zoo hoog gestegen is en zulk een verzengenden gloed verspreidt, dat de karavanen slechts bij nacht de verschrikkelijke woestijn kunnen doortrekken. De reizigers bedienen zich dan van draagvuren, om de goede richting in het oog te houden. Maar onze terugkeerenden waren niet genoeg bemiddeld, om Zich de noodige brandstoffen voor zoodanige verlichting aan te schaffen. Er bleef Hun derhalve niets over, dan bij kleine dagreizen, onder de brandende hitte der zon, hunnen weg door die woeste streken af te leggen. Een ander bezwaar, wat de moeilijkheid van deze reis niet weinig vergrootte, was de leeftijd van het Goddelijk Kind. Het had nu den ouderdom van zeven jaren bereikt. Het was alzoo te groot, om gedragen te worden en te klein, om dien moeilijken tocht geheel te voet te volbrengen. Wanneer dan haar

Goddelijk Kind van vermoeienis en afmatting ter aarde nederviel, schoot Maria toe, ofschoon zelve uitgeput van kommer en ontbering, om Het op te nemen en op haren schoot te laten uitrusten. Zóó ging het dagen achtereen, totdat Zij kwamen aan de grenzen van hun land, bij de stad Gaza. Met heilige geestdrift heeft Maria den voet gezet op den vaderlandschen bodem, zoo dierbaar aan haar hart, op dien grond beroemd door Jehova's wonderwerken en die straks het zoenbloed van haar Goddelijk Kind zal drinken. Eene vurige dankzegging steeg van hare lippen tot den hemelschen Vader, die de macht der vijanden verbroken en de Zijnen in veiligheid had teruggebracht. Aanvankelijk was het plan van den H. Jozef, wien het als hoofd van het Gezin toekwam eene woonstede uit te kiezen, zich te vestigen te Bethlehem in Judea. Maar vernomen hebbende dat Archelaüs, de nieuwe vorst, even wreed en moorddadig was als zijn vader Herodes, vreesde hij zich daarheen te be-geven. Nieuwe onlusten te Jeruzalem mochten eens het leven van zijn Goddelijk Pleegkind in gevaar brengen. Daarom besloot hij niet door het binnenland te reizen, maar zijnen weg langs de zeekust te vervolgen. De Engel Gods kwam in den nacht zijn voornemen bekrachtigen. Het dierbaar Nazareth in Galilea is het laatste doel van den langen pelgrimstocht. Het Heilig Driel tal volgde den weg door het dal Sephala, langs

de s
zeest
twee
der
door
heer
van
stem

He
zijne
tulpe
bloei
bloei
bloei
wor
„Hij
Oe

als
blijv
geri
ons

So
schr
afw
Amo

E
uit

de steden Askalon en Azot naar de beroemde zeestad Joppe. Nog wachtten onzen pelgrims twee dagen reizens: de eene langs den oever der zee tot Caesarea de andere tot Nazareth, door het gebergte van zuidelijk Galilea. De heerlijke natuur, waarin Zij zich op hunnen weg van Caesarea verlustigden, verhoogde de blijde stemming der bannelingen.

Het hooggeprezene dal toch van Saron met zijne witte en roode rozen, met zijne leliën, tulpen, narcissen en hyacinten, gold als de bloementuin van Palestina. Door het dal van bloemen kwamen zij eindelijk tot de stad der bloemen, Nazareth, opdat in Jezus vervuld zoude worden, wat door de Profeten voorspeld was: „Hij zal Nazareër genoemd worden.”

Oefening van Deugd. Het leven beschouwen als een pelgrimstocht, omdat wij hier geene blijvende woonplaats hebben, en steeds het oog gericht houden op de toekomstige, die Jezus ons in Zijns Vaders huis bereid heeft.

Schietgebed. Heer, mijn God! geleid mijne schreden op het pad der deugd, opdat ik niet afwijke noch ter rechter- noch ter linkerzijde. Amen.

VOORBEELD.

Eene liefelijke voorstelling van den terugkeer uit Egypte geeft ons de H. Bonaventura. „Keer

terug naar Egypte", zoo vermaant onze Heilige op zachtzinnige wijze, „om er het Kind Jezus te zoeken; licht vindt ge Het te midden van andere kinderen; maar Het is beminnelijk en aanvallig. Gij knielt dan neder, kust Het de voeten en houdt Het een wijle in uwe armen gesloten. Dan zegt Het u mogelijk: „Wij mogen naar ons land terugkeeren en moeten morgen hier al vertrekken. Gij komt juist van pas; nu gaat ge met Ons mee!" Wanneer ge Het dan met opgewektheid hebt geantwoord, dat u dit innig verheugt, en dat gij Het, waar Het ook ga, wenscht te volgen... dan zal Het u bij Zijne moeder brengen en Haar vriendelijk groeten. Kniel dan neder en breng Haar en den heiligen grijsaard Jozef uwe hulde, en rust wat bij hen uit."

Ee

I
me
Kin
Wa
als
gro
onc
me
Zij
vo
hei
me
vel
me

na
los

NEGENDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

Eerste Verhandeling. Het Paaschfeest.

In het armoedige en stille huisje van Nazareth hadden Jozef en Maria hunnen intrek genomen. Onder hunne zorgen groeide het Goddelijk Kind op, en werden Zijne krachten vermeerderd. Waarlijk mensch zooals wij, wilde de Heiland als een klein kind geboren worden en in Zijn groei aan de wetten der menschelijke natuur onderworpen zijn. Jehova vond geen behagen meer in brand- en zoenoffers, daarom had Hij Zijnen Zoon een lichaam gegeven tot slachtoffer voor de zonden der wereld. Hoe meer nu het heilig lichaam des Heeren ontwikkelde, des te meer werd het geschikt en als geëigend voor de vele slagen en wonden, voor de ontelbare striemen, waardoor wij genezen moesten worden.

De Goddelijke Knaap verlangde toen reeds vurig naar de verzoening van den Vader en de verlossing des menschen. Van jaar tot jaar zag Hij

reikhalzend uit naar het doopsel, dat in Zijn Bloed voltrokken zou worden, en waartoe de onmetelijke liefde van Zijn hart Hem perste.

Met de ontwikkeling Zijns lichaams hield de vooruitgang van Zijnen geest gelijken tred. Met den groei Zijner gestalte nam Hij ook toe in wijsheid. Niet alsof de maat Zijner kennis en wetenschap werd aangevuld, daar de gansche volheid der Godheid lichamelijk in Hem woonde, maar in dien zin, dat Hij Zijne wijsheid hoe langer hoe meer aan de wereld openbaarde. Of zal de Verlosser Maria en Jozef onkundig gelaten hebben in hetgeen Hij in latere dagen aan de Emmausgangers openbaarde, wanneer Hij hen, beginnende met Mozes en verder al de Profeten behandelend, de schriftuur uitlegde in alles, wat over Hem geschreven stond?

Bovendien, wat de Heiland wist als God, kon Hij ook als Godmensch proefondervindelijk waarnemen. De rijke natuur van Nazareth was voor Hem het boek van Zijnen hemelschen Vader, waarin Hij Zich voor Zijn toekomstig apostolaat bekwaamde. Daar toch bewonderde Hij de pracht van de leliën des velds, daar beschouwde Hij in het voorjaar den vijgeboom in vollen bloei en vruchtbaarheid. Daar zag Hij het koren rijpen en den wijnstok, tot meerder wasdom, besnoeien. Voor Zijne oogen werden daar de afgedwaalde schapen naar den schaapstal teruggebracht. Daar was Hij getuige, hoe de jakhals schuchter naar

zijn
roo
ver
hur
hui
bes
kal
per
te
we
u
kn
ter
ma
de
wo
ha
zij
vo
en
lic
in
va
se
de
za
w
ui
ie

zijn hol wegvlochtte, en hoe de adelaars en de roofvogels elkander den buit betwistten. Daar vernam Hij het gebruis der stroomen, die buiten hunne oevers traden, om de slechtgebouwde huizen van den zandgrond weg te spoelen. Daar bespeurde Hij in het morgen- en avondrood de kalmte en den storm. Daar besteeg Hij de toppen der bergen om Zijn toekomstig arbeidsveld te overzien en den hemelschen Vader voor het welslagen Zijner zending te bidden. Verlost u Hem daar te aanschouwen, liggende op Zijne knieën, met saamgevouwen handen, het gelaat ten hemel gekeerd.

Met Zijn leeftijd en wijsheid nam de Zaligmaker ook toe in behaaglijkheid bij God en bij de menschen. Aan de innerlijke genade beantwoordde de uiterlijke aanvalligheid. Koning David had het voorspeld, dat Hij de schoonste zoude zijn onder de kinderen der menschen. Passend voorzeker was het, dat de Godmensch naar lichaam en ziel de hoogste volmaaktheid bezat, en dat de lichamelijke schoonheid een spiegel was van Jezus' innerlijke heiligheid. Beschouwt daar het ideaal van een twaalfjarigen knaap. Uit zijne oogen schittert de wijsheid, op Zijn voorhoofd zetelt de vrede. Elk Zijner trekken getuigt van minzaamheid en goedertierenheid. Over geheel zijn wezen ligt de majesteit der Godheid zichtbaar uitgespreid. De hemelsche genade spreekt uit ieder Zijner woorden en uit elk Zijner daden.

En niets van dat alles ontgaat het scherp toeziende moederoog van Maria. Bij het aanschouwen van den aanvalligen, wonderschoonen Knaap geraakt haar hart in verrukking en vervoering. Maar hare rechtmatige vreugde is op verre na niet onvermengd. Wat toch zal er van die bovenaardsche schoonheid eenmaal geworden? Dat gezegende voorhoofd, Maria weet zulks, zal later gedekt worden door een kroon van ruwe doornen. Dat aanminnige gelaat, waarin de Engelen des hemels zich verlustigen, zal wreedelijk geslagen en schandelijk bespuwd worden. Die oogen, welke Haar zoo teeder aanstaren, moeten eenmaal met bloed en stof bezoedeld worden. In de handen, die Haar liefkoozen, ziet Zij nu al de grove nagelen steken, welke Hem aan het Kruis zullen hechten. Dat heerlijke lichaam, gevormd door den H. Geest, waant Zij thans reeds verscheurd en verbrijzeld, zonder vorm of gedaante, een aardworm en geen mensch. In die gestalte toch zou haar Kind een welgevallig zoenoffer worden voor de oogen van den hemelschen Vader.

Inderdaad, die zonnige dagen van Nazareth werden al te zeer verduisterd door de sombere wolken, welke zich boven den Calvarieberg samenpakten.

Weinig echter vermoedde Maria den gevoeligen slag, die boven haar hoofd hing. Driemaal in het jaar waren de Joden verplicht op te gaan

naar
het
toch
ged
met
de
Wa
haa
hee
leg
I
jaar
vie
al
mo
ste
plic
hei
des
tro
der
de
lee
de
zie
te
de
Ju
hu

naar den Tempel, om Jehova te aanbidden. Met het Paaschfeest, ter herinnering aan den uittocht uit Egypte; met het Pinksterfeest, ter gedachtenis aan de wetgeving op Sinaï; en met het Loofhuttenfeest, tot dankzegging voor de weldaden op hun zwerftocht ontvangen. Wanneer dan alle strijdbare mannen hunne haardsteden verlaten hadden, hield de Heer der heerscharen, als trouwe wachter, de vijandelijke legers van Israëls grenzen verwijderd.

IJverig beoefenaar der wet, ging Jozef elk jaar naar Jeruzalem, om de feesten der wet te vieren. De bloedtooneelen van Archelaüs mogen al voor-zijne verbeelding oprijzen: als God roept, moet de vrees voor de menschen wijken. Maria, steeds gewoon meer te doen dan de strenge plicht van Haar vorderde, vergezelde haren heiligen bruidegom, de verhevene Dienstmaagd des Heeren bleef steeds eene nederige en getrouwe echtgenoot. Voor de eerste maal zien wij den twaalfjarigen Jezus ter wille van het aanstaande Paaschfeest, in hun gevolg. Hij had nu den leeftijd bereikt, waarop de jeugdige Israëliet in de kerkelijke gemeenschap werd opgenomen en zich verbond om de voorschriften der Wet stipt te volbrengen.

Ziet daar het H. Drietal voortschrijden over de bergen en door de dalen van Galilea naar Judea. Verneemt de verzuchtingen, die over hunne lippen komen: „Gelijk het hert verlangt

naar de frissche waterbronnen, zoo verlangt mijn ziel naar U, o God! Mijne ziel verlangt naar den levenden God; wanneer zal ik staan en verschijnen voor het aanschijn des Heeren? Mijne tranen zijn dag en nacht mijne spijs, omdat ik wegwijn van liefde tot de voorhoven van Jehova. Waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel, en waarom ontstelt gij mij, want ik zal opgaan tot den wondervollen tempel, tot het huis van God. En mijne stem zal jubelen in God, mijn heil".

Er is reden tot groote blijdschap en hooggestemde feestvreugde. Onze pelgrims toch gaan het Paascheest vieren, het behoud hunner eerstgeborenen herdenken en de verlossing uit Egypte. Maar voor den verlichten geest en het fijngevoelige hart van Maria bestaat er ook reden tot groote droefheid. Is haar goddelijk Kind niet het waarachtige Paaschlam des Nieuwen Verbonds, hetwelk de stijlen van het Kruis rood zal verven door Zijn Bloed, om het slavenvolk van Adam te bevrijden uit de handen van den verderf-engel, den moordenaar van den beginne af? Doch de Moeder van Smarten herhaalt in volle onderwerping aan den wil des hemelschen Vaders: „Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar Uw woord." Het zwaard van Simeon mag hare ziel doorboren; het offer, bij de opdracht van haar Kind in den tempel gebracht, gaat Zij met heldenmoed her-nieuwen.

Oefening van deugd. In ons zelven eene groote verknochtheid aan onze Moeder de H. Kerk opwekken, om hare geboden, vooral het vieren van den Zondag en het onderhouden der vastendagen, stipt te volbrengen.

Schietgebed. Heer, stel mij Uwe wet als den weg der gerechtigheid, en dat ik haar steeds beleve. Amen.

VOORBEELD.

Aan Joanna-Maria van het Kruis werd geopenbaard, dat de H. Jozef, voor zijn afsterven, de gunst bekam ingewijd te worden in al de geheimen des lijdens van zijn Goddelijk Pleegkind, op gelijke wijze als zulks geschied is met meerdere Heiligen, die deelgenooten werden van een of meer smarten des Heeren. In den geest van het H. Drietal kon slechts ééne gedachte vooraan staan. Gelijk het laatste Paascheest altijd voor Jezus' oogen zweefde, zóó stond het ook immer voor de verbeelding van Maria en Jozef. En Zij werden er levendig aan herinnerd, telken male wanneer Zij opgingen naar Jeruzalem. Als Zij hunnen tocht voortzetten over de heuvelen en door de valleien, langs de steile wegen van het gebergte, dan rees gestadig de Calvarieberg met zijne drie kruisen, als het einddoel van hunne reis, voor hunne verlichte oogen in het verre verschiet.

TIENDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

Tweede verhandeling. Jezus blijft te Jeruzalem achter.

Onze pelgrims waren Jeruzalem, de bevoorrechte stad van Jehova, genaderd. Hun hart trilde van geestdrift en heilige vreugde. Opgaande naar den tempel zongen Zij in blijde verrukking: „Hoe beminnelijk zijn Uwe tabernakelen, Heer der heerscharen: mijne ziel verlangt vurig en kwijnt weg van begeerte naar de voorhoven des Heeren. Uwe altaren, mijn God en mijn Koning, zijn mijn verblijf en mijne rustplaats. Zalig zij die wonen in Uw huis, o Heer: in de eeuwen der eeuwen zullen zij Uw lof zingen. Want één dag in Uwe voorhoven geldt boven duizenden daarbuiten”. In den tempel gekomen hieven zij den opwekkenden Psalm van koning David aan: „Ik was verheugd dat tot mij gezegd werd: wij gaan op

naar het huis des Heeren! onze voeten staan in uwe voorhoven, o Jeruzalem! Jeruzalem, gij goed gebouwde stad, die uwe schatten voor allen openstelt; daarheen toch trekken de stammen des Heeren, tot u, Israëls getuigenis, om den Naam des Heeren té loven". Die lof van Jehova nu bestond voornamelijk in het offeren van het Paaschlam, in de voorlezing van de Wet en de Profeten en in verschillende gebeden voor Israëls verlossing.

De duizenden pelgrims evenwel, van alle oorden des lands toegestroomd, vermoedden niet dat hunne gebeden verhoord waren, dat de hemelen gedauwd en de wolken den Rechtvaardige geregend hadden. De groote Profet, aan Mozes gelijk, die de Wet ging vervolmaken, stond in hun midden, en zij kenden Hem niet. Het waarachtig Paaschlam droeg Zich reeds op aan den hemelschen Vader, en zij waren er onkundig van. Maar Maria wist dat het geheele Ceremonieel in den tempel geschiedde ter voorafbeelding van den aanstaanden dood van haar Kind. Voor hare oogen werd Hij daar gedood in de lammeren, geslacht in de runderen en opgedragen in de verschillende offers. In den geest aanschouwde Zij haren Zoon als gewond om onze ongerechtigheden, verbrijzeld om onze misdaden en vermorzeld om de zonden van Zijn volk. In dien felle weedom haars harten schreide Zij toen vele heete tranen. Doch nog feller smart wachtte Haar.

De Rechtvaardigen beginnen niet slechts het goede werk, maar voltooien het ook. Er mochten aan een langdurig verblijf in Jeruzalem, vooral bij den toeloop van zoovele duizenden, groote bezwaren en vele opofferingen verbonden zijn, de H. Familie dacht aan geen huiswaarts keeren, eer het feestoctaaf vervuld was.

In aanbidding en dankzegging, in versterving en smeeking brachten Zij hunne dagen door. Zij waren zoo recht op hunne plaats in den tempel des Heeren. Het was hun zoo goed daar te zijn en zij begeerden zoo vurig er voor immer hunne woontent te bouwen. Doch dit lag niet in het plan des Heeren. Als de Paaschfeesten gesloten waren, keerden Zij terug naar Nazareth, maar het Kind Jezus bleef in Jeruzalem achter; en Zijne ouders wisten het niet. Mag men hier aan zorgeloosheid van hunnen kant denken? Volstrekt niet; want het was bij de Joden gebruikelijk, als zij naar Jeruzalem ter feestviering opgingen, of van de heilige stad naar hunne haardsteden terugkeerden, bij afdeelingen te reizen, de mannen gescheiden van de vrouwen: terwijl het den kinderen vrijstond zich, bij dezen of genen, naar verkiezing, aan te sluiten. Ieder voor zich kon derhalve vermoeden, dat Jezus Zich bij het andere reisgezelschap had aangesloten. Maar kon Maria, de Moeder der reine liefde, gescheiden leven van Jezus, den schat haars harten, haar God en haar Al? De teeder-

minn
het
wijle
der,
woon
zelfs
telij
haan
best
heid
wan
bepi
door
voor
zou
verl
ken
B
gew
den
geli
Haa
zag
Joz
We
God
Jez
„Ik
kon
M

minnende Moeder is ook de kloeke Vrouw, die het verkeer met haren veelgeliefden Zoon een wijle weet te ontberen, om den Voedstervader, haren Bruidegom, de zoetheid Zijner tegenwoordigheid te laten genieten. De liefde is niet zelfzuchtig, als anderen heilige vreugde en geestelijk voordeel ten deel vallen. Bovendien werd haar geest op den terugtocht met hooger licht bestraald en haar hart met buitengewone zoetheid vervuld, zooals de H. Geest pleegt te doen wanneer Hij voor Zijne uitverkorenen een zware beproeving bereidt. Jezus wilde Zijne Moeder door eene kortstondige scheiding voorbereiden voor den vreeselijken slag, die Haar eenmaal zoude treffen, wanneer Hij Haar voor goed ging verlaten. Daarom liet Hij de karavanen vertrekken en bleef opzettelijk te Jeruzalem achter.

Bij de aankomst der eerste rustplaats, waar gewoonlijk overnacht werd, haastte Maria zich den H. Jozef op te sporen, om zoo spoedig mogelijk haar Kind terug te zien en te omhelzen. Haar hart klopte van verlangen, en haar oog zag zoekend rond. Daar bespeurde Zij den H. Jozef, die uit de scharen Haar te gemoet trad. Welk een teleurstelling! Jozef was alleen! Het Goddelijk Kind was niet bij hem! „Waar is Jezus?” vroeg Maria nu; en Jozef antwoordde; „Ik weet het niet, Hij is met mij niet meegekomen, ik dacht dat Hij met U teruggekeerd was”.

Maar zonder hunne voorkennis en toestem-

ming had Hij hunne zijde nooit verlaten. Hij was altijd zoo trouw volgzzaam, Hij zal Zich zeker bij de bloedverwanten en de bekenden bevinden! Zoo hoopten de angstige Ouders, maar een geheim voorgevoel liet het tegendeel vreezen. Zonder dralen werd het onderzoek ingesteld. Bij dezen vroeg Maria met de Bruid van het Hooglied: „Hebt gij Hem niet gezien, die mijne ziel lief heeft? Bij genen klaagde Zij met Ruben; „Mijn Kind verschijnt niet, en waarheen zal Ik gaan.” Bij anderen treurde Zij: „Het licht mijner oogen, mijn veelgeliefde Jezus, is niet bij Mij, waar zal Ik Hem vinden? IJdel vragen, vruchteloos zoeken! Dan wendde Zij zich in den geest tot haar Goddelijk Kind: „O mijn Kind, de schat mijns harten, toon mij toch de plaats, waar Gij U bevindt, opdat Ik ophoude te dwalen en te zwerven”. Geen antwoord. — Jezus is dan vermist, Zij hadden alzoo hun dierbaar pand verloren! Overstelpd van droefheid smolt Maria in tranen weg. Bethlehems bergtoppen mochten weerklinken van het gehuil en geschrei van Rachel, die hare kinderen beweende, omdat zij niet meer waren: nooit zullen zij het gewicht en de diepte van Maria's onvergelykelijke smart weergeven. Bijzondere omstandigheden ook maakten deze smart pijnlijker voor Maria dan de vorige. Bij de profetie van Simeon toch en op de vlucht naar Egypte, was haar Goddelijk

Kind altijd bij Haar. De Zoon deelde de kwelling en de verdrukking Zijner Moeder. Thans leed Zij zonder Zijne vertroostende en opbeurende tegenwoordigheid. Daarom sprak Zij met den Profeet Jeremias: „Ik ben schreiende, en mijne oogen zijn vervuld van tranen, omdat de vertrooster verre van Mij is." Bovendien wist Zij zich bij de eerste smarten rekenschap te geven van haar lijden. De verlossing der wereld en de vervulling van de raadsbesluiten des hemelschen Vaders vorderden die pijnlijke offers. Nu echter kon Zij de reden en het doel van Jezus' verwijdering niet achterhalen. Daarom herhaalde Zij met den grijzen Tobias: „Welke vreugde rest Mij, die in de duisternissen ben gezeten en het licht des hemels niet aanschouw". In hare diepe nederigheid achtte Zij zich onwaardig het kostbaarste pand des hemels langer te bezitten; want het is den rechtvaardige eigen zich zelve aan te klagen en schuld te vreezen, waar zelfs de schijn van zonde niet bestaat.

Oefening van deugd: Met den grootsten eerbied en de diepste godsvrucht de kerkelijke plechtigheden bijwonen, vooral de offerande der H. Mis.

Schietgebed. Lieve Jezus! laat ik nooit van U gescheiden worden. Amen.

VOORBEELD.

Op zekeren keer gaf de gelukzalige Benvenuta de Bonajo aan de H. Maagd het verlangen te kennen met Haar in het lijden van deze groote smart te mogen deelen. Daarop verscheen Maria haar met het Goddelijk Kind in de armen. Als nu onze Heilige, met onuitsprekelijke blijdschap, het verrukkelijk schoone Kind aanschouwde, werd het visioen eensklaps aan hare oogen onttrokken. Daarover gevoelde zij zoo groote kwelling, dat zij de H. Maagd bad haar toch niet van droefheid te laten sterven. Na drie dagen verscheen haar weder de Moeder des Heeren en zeide haar: „Bedenk wel, mijne dochter, dat uwe smart slechts de schaduw is geweest van mijn lijden over het verlies van mijn Kind.”

D

H

Daar
stad
zal
Har
den
op
kon
Har
doo
wee
en
haa
bed
was

ELFDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

Derde Verhandeling. Het zoeken naar Jezus.

Het zoeken onder de bloedverwanten en de bekenden was zonder gevolg gebleven. Daarom sprak Maria: „Ik zal opstaan en in de stad omgaan; in de wijken en op de straten zal ik Hem zoeken, dien mijne ziel lief heeft”. Hare nabestaanden wezen Haar te vergeefs op den invallenden nacht met zijne duisternissen, op hare vermoeienis en uitputting; zonder Jezus kon Zij geen rust genieten, geen vrede smaken. Hare ziel was beangst en bedroefd tot den dood, zooals zij sedert hare geboorte nooit geweest was. Maar van waar zooveel bezorgdheid en bekommering? Wist Maria dan niet, dat haar Kind God was? Zij behoefde derhalve niet beducht te zijn, dat Jezus verloren geraakt was. Voorzeker niet. Doch was hare vrees niet

gewettigd, dat Hij wellicht weder ten Hemel was opgevaren, omdat de Zijnen Hem niet aangenomen hadden; of mogelijk had Hij hen verlaten, om elders dan te Nazareth te verblijven, daar geen Profeet in zijn vaderland geëerbiedigd werd. Waarachtig God, was Jezus ook waarlijk mensch; kon het tijdstip van Zijn lijden niet vervroegd zijn? Was Hij misschien niet gevallen in de handen van Archelaüs, den zoon van den kindermoordenaar Herodes? Zuchtte Hij waarschijnlijk niet in een of anderen onteerenden kerker? En bovendien, al was de Heiland op vrije voeten, een twaalfjarige knaap, aan zich zelve overgelaten, is zoo hulpbehoevend en staat aan zoovele ontberingen bloot. Bij al die angsten en kwellingen, die haar gemoed bestormden, had het moederhart van Maria rust noch duur. Alle vermoeienis voor niets achtend, begaf Zij Zich, aan de zijde van haren trouwen Bruidegom, onverwijld op weg naar Jeruzalem, om haren schat, het leven van haar leven te zoeken. In geheel andere gemoedsstemming had Zij, acht dagen geleden, toen Zij in blijdschap ter feestviering opging, dienzelfden weg betreden. Thans is Zij bedrukt van harte en bekommerd van gemoed. Was Zij vroeger in haast over het gebergte getrokken, om hare nicht Elisabeth, in de huishouding, de behulpzame hand te bieden; nu is haar gang nog sneller: wie weet heezeer het Kind naar Zijne

Moe
hoe
ver
ling
van
doo
Daa
een
ged
Maa
gel
de
ges
Tel
bed
hoo
ruz
T
Sta
zoe
niet
vlee
vor
de
van
ges
hun
des
ter
kel

Moeder versmacht, hoezeer Het hare hulp behoeft! Wat valt de weg haar lang! Bij al den vereischten spoed mag Zij toch niet in overijling te werk gaan. Zij ziet rond langs de toppen van het gebergte, doorgaans de dalen en doorzoekt het kreupelhout en het struikgewas. Daar ziet Zij Hem.... arme Moeder! het is slechts een afgeknotte boomstam of een vooruitstekend gedeelte van een bergtop, waarop uw oog valt. Maar hoort Zij daar geen gerucht, treft geen geluid hare ooren? Voor hare voeten vlucht de jakhals schuchter naar zijn hol, en de opgeschrikte vogel vliegt dieper het woud in. Teleurstelling op teleurstelling is het lot der bedrukte Echtgenooten, die dobberend tusschen hoop en vrees hunnen doodschen weg naar Jeruzalem voortzetten.

Tegen den ochtend hebben Zij de Heilige Stad bereikt. De gewillige geest om het onderzoek oogenblikkelijk verder voort te zetten was niet bestand tegen den aandrang van het zwakke vleesch, dat voor zich eenige noodzakelijke rust vorderde. Na eene lichte sluimering — want de slaap wijkt uit de oogen van hen, wier hart van droefheid overstelpt is; al is ook het oog gesloten, het hart blijft waken — richtten Zij hunne schreden naar den Tempel. In het huis des Heeren hoopten Zij hun verloren Lieveling terug te vinden. Maar Zij hadden den lijdenskelk nog niet tot den bodem geledigd. Als Zij

hunne hoop verijdeld zagen, smeekten zij: „Heer, verlicht onze oogen en stel onze voeten op den rechten weg, die ons tot Jezus geleidt, versterk onze zwakke krachten, opdat Wij van uitputting niet bezwijken”. Alle straten en pleinen werden afgeloopen, alle openbare gebouwen doorzocht. Allerwege werden nasporingen gedaan, overal inlichtingen gevraagd. De wachten der stad bleven het antwoord schuldig. Maar die Jezus eenmaal gezien heeft, kan Zijne aantrekkelijke beeltenis nimmer meer uit het geheugen verliezen; de verrukkelijke schoonheid van mijn Kind, zoo dacht Maria, moet der voorbijgaande vrouwen opgevallen zijn. Daarom vroeg Zij: „Dochters van Jeruzalem, hebt gij Hem niet gezien, dien mijne ziel liefheeft? Ik heb Hem gezocht en niet gevonden, Hem geroepen en geen antwoord bekomen”.

De antwoorden op hare vraag waren weinig bevredigend. Sommigen hadden al zooveel navraag naar vermiste kinderen gehoord, dat zij onverschillig en zonder medelijden voorbij gingen. Eenigen gaven den goeden raad hier en ginds te zoeken; alsof de bedrukte Ouders hun Kind niet reeds overal gezocht hadden. Anderen meenden goede aanwijzingen te kunnen verstrekken, maar de uitkomst beantwoordde niet aan hare inlichtingen. Zij hadden wel een wonder-schoonen knaap ontmoet, die zijn brood bedelde en het deelde met de armen; er was een kind

zij : gezien, dat op buitengewoon minzame wijze met een zieke gesproken en diens wonden verbonden had ; maar of het haar kind was, en waar het gebleven was, wisten zij niet. Elke lichtstraal van hoop, die in Maria's hart nederdaalde, werd er door pijnlijke onzekerheid oogenblikkelijk uit verdreven. Daarom sprak Zij tot de belangstellende vrouwen : „Ik bezweer het u, zoo gij mijn Welbeminde vindt, zegt Hem, dat Ik wegwijn van liefde”. Bij de menschen geen troost vindende, wendde Maria Zich in een vurig gebed tot den hemelschen Vader : „O God en Vader van alle eeuwigheid ! Barmhartige en goeder-tierene ! Het heeft U behaagd Mij Uwen Zoon te schenken, zie, Ik heb Hem verloren, en Ik weet niet, waar Hij zich bevindt. O Vader voer Hem terug in mijne armen ! Neem deze bittere kwellung en smartelijke foltering van Mij weg en toon Mij mijn Zoon, want zonder Hem kan Ik niet leven. Dan sprak Zij weer tot haar alwetend Kind : „Mijn veelgeliefde Zoon, waar toeft Gij ? Bij wien verwijlt Gij ? Maak Mij Uw verblijf bekend ; dan zal Ik tot U komen, of keer tot Mij terug . . . Mijn Kind heb Ik U in iets beleedigd ? Waarom hebt Gij Mij verlaten ? O mijn Kind ! Gij kent al de pijnen van het hart Uwer Moeder, stel toch niet uit te verschijnen ! O mijne hoop, mijn schat, het leven van mijn leven, zonder U zal ik het besterven”. Het gebed van Maria werd ondersteund door het

medelijden der Engelen, die onophoudelijk hunne smeekingen tot den hemelschen Vader opzonden, Zich toch eindelijk over hunne Koningin te ontfemen. — En gij, mijne ziel, wees vervuld van medelijden jegens de Moeder van Smarten, en leer van Haar, hoe Gij Jezus moet zoeken.

Oefening van deugd. Jezus zoeken, zoodra wij Hem verloren hebben, en wel in een aanhoudend gebed.

Schietgebed. Heer! toon mij Uw aanschijn, dan zal ik behouden zijn. Amen.

VOORBEELD.

In de zestiende eeuw leefde te Turijn eene religieuse van de Orde der Visitatie Johanna Benigna Gojos genaamd. Zij onderhield de innigste gemeenschap met haren hemelschen Bruidgom. Als zij de verschillende geheimen van Jezus' leven overwoog, gevoelde zij zich bijzonder getrokken zich met Hem te vereenigen in Zijne driedaagsche afwezigheid. Dit werd voortaan hare geliefkoosde bezigheid. De Zaligma-ker nu, om haar te beloonen, openbaarde haar, dat deze derde smart Zijner Moeder Hem meer leed veroorzaakt had, dan al het lijden van Zijn verder leven. In die kweiling Zijner Moeder toch zag Hij reeds de smart, welke Zijn dood op Calvarië in haar moederhart zou teweegbrengen. En gelijk op Calvarië Zijne marteling den dood

van Maria ten gevolge zoude gehad hebben, als de Goddelijke Almacht Haar niet in het leven behouden had, zoo was er eene bovennatuurlijke hulp noodig geweest, om Haar gedurende deze smart in het leven te bewaren. Waarlijk, ontzaglijk groot was deze smart van Maria, en Jezus alleen was in staat die te begripen.

TWAALFDE FEBRUARI.

DERDE SMART.

Vierde Verhandeling. De terugvinding van het Kind Jezus in den tempel.

De Heilige kerkleeraar Ambrosius deze drie dagen van scheiding verklarende, zegt: „De eerste dag loopt van het vertrek uit Jeruzalem tot de eerste rustplaats, waar de heilige Ouders te vergeefs hun Kind zochten onder de bloedverwanten en de bekenden; de tweede dag beslaat den terugkeer van de pleisterplaats naar Jeruzalem; de derde dag wordt ingenomen door het zoeken en het vinden van het Goddelijk Kind in den tempel”. Deze derde dag, de laatste van Maria's beproeving, was gekomen. Voor het aanbreken van den dag was Zij reeds opgestaan, de slaap ontweek hare rood bekreten oogen. Zij bad den Vader van alle licht en alle vertroosting, dat deze dag toch niet voorbij mocht gaan, zonder dat Zij haar Kind teruggevonden

had. Met wankelende schreden begaf Zij zich wederom naar den tempel, om haar hart voor den Heer uit te storten: „Heer der heerscharen! geef acht op mijne verdrukking en vergeet de zuchten Uwer dienstmaagd niet, zoo Gij mijn Zoon in mijne armen terugvoert, zal Ik Hem U op nieuw opdragen, Hem U andermaal toewijden voor geheel Zijn leven”. De hemelsche Vader toefde niet het gebed Zijner Dochter te verhooren.

De sombere wolken gingen wijken voor de blijde zon der vertroosting.

Onze bedrukte Moeder ging door de Oosterpoort den tempel binnen. In de nabijheid dier poort bevond zich de zaal der Schriftgeleerden en de hogeschool der Synagoge, waar de Wet en de Profeten werden verklaard en toegelicht. Daarheen had Zich de twaalfjarige Jezus begeven en was Hij gezeten te midden der leeraars, hen hoorende en hen ondervragende. Hij wilde de uitspraak van den H. Geest in beoefening brengen: „Die wijs is, luistert naar goede besluiten”. Hij begeerde, ten voorbeeld voor de kinderen, de les van koning Salomon op te volgen: „Mijn kind, hoor naar de les uws vaders, dat zal u tot eer en glorie verstreken”. Zoo al vragende onderwees Hij ook met gepaste bescheidenheid de leeraren zelve, die over de diepzinnigheid Zijner vragen en de grondige wijsheid Zijner antwoorden verbaasd stonden. In deze omgeving

nu vond Maria haar Goddelijk Kind terug, en ook Zij stond verwonderd. Een wedervinden onder zulke omstandigheden had Zij niet kunnen of durven vermoeden. De toon Zijner woorden getuigde van het zelfbewustzijn eens machthebbende, en uit Zijne oogen straalde een buitengewoon schitterend licht. In den geest aanbad Zij haar Goddelijk Kind en berustte er in, dat Hij, de meester Zijner daden, die aan niemand de minste rekenschap verschuldigd was, zonder hare voorkennis Haar verlaten had. Maar toch, haar moederhart was in deze dagen zoo overstelpt van smart, dat Zij eene minzame klacht van teedere moederliefde over Zijn achterblijven, zonder haar medeweten, niet weerhouden kon. Buiten den tempel gekomen, zeide Zij tot Hem: „Kind! waarom hebt Gij aldus met Ons gedaan? Zie uw Vader en Ik zochten U met droefheid”. Heilige klacht, waaruit blijkt, dat de gezegende Moeder des Heeren den inwendigen vrede en de berusting in de Voorzienigheid nooit verloren had. Haar moederschap gaf recht tot die vraag, gelijk Jezus, als Zoon van den hemelschen Vader, mocht uitroepen: „O God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten”. Ziet onze Moeder uitte die zoete klacht nog, toen Zij Jezus reeds gevonden had, en wij drogen zoo spoedig onze tranen af, die wij storten over het verlies van Jezus, alsof niet heel ons leven van diep schuldbesef en bitteren

rouw vervuld moest wezen. Bewonderen wij verder den diepen ootmoed, welke in Maria's woorden ligt opgesloten. Door den drang der liefde en door de felheid der smarten overweldigd, nam Zij het eerst het woord op. In liefde tot God mag' men gerustelijk iedereen voorgaan, in berouw vrijelijk allen overtreffen. Maar op het punt van eer gaf de Moeder den voorrang aan den Voedstervader: „Uw Vader en Ik zochten U met droefheid". Slechts de nederigen kunnen den nederigen Heiland vinden. Alleen de kleinen worden tot Hem toegelaten. Wie bij Hem de eerste wil zijn, moet de laagste plaats innemen. Aan de nederigen schenkt Hij Zijne genade, en al wie in ootmoed tot Hem komt, zal niet verstooten worden.

De Goddelijke Heiland gewaardigde zich zijnen Ouders rekenschap te geven Zijner handelwijze. Maar Zijne zelfverdediging zal te gelijk eene schitterende openbaring behelzen: en van Zijne Goddelijke afkomst en van Zijne Goddelijke zending. Met de grootste minzaamheid en de liefelijkste teederheid, — want de Heer moet het geknakte riet ophelpen en balsem storten in het bedrukte hart Zijner Moeder — sprak Hij: „Waarom zocht Gij mij? Wist Gij dan niet, dat Ik Mij moest bezighouden met de zaken Mijns Vaders?" De Zaligmaker wilde te kennen geven: „Was het wel noodig, lieve Moeder, Mij te zoeken? Gij weet toch, dat Ik van den Vader

ben uitgegaan, en dat Hij zijne Engelen gelast heeft Mij te bewaken op al Mijne wegen, en Mij te dragen op hunne handen. Hij, die Mij gered heeft uit de handen van Herodes, weet Mij ook te bewaren voor de aanslagen van Archelaüs. Mijn uur is nog niet gekomen en de macht van den vorst der duisternis nog niet ingegaan. Voor eene korte wijl heb Ik Mij van U verwijderd, om U op de blijvende scheiding voor te bereiden. Zonder uwe voorkennis ben Ik achtergebleven; maar met opzet heb ik aldus gehandeld: om U te leeren, dat Ik God meer moet gehoorzamen dan de menschen, en dat men, wanneer God roept, zelfs zijn vader en moeder moet verlaten. Wat betreft de groote zaak waartoe Ik gezonden ben door Mijnen Vader, daarin hang Ik ook alleen van Mijn Vader af. Veel en smartelijk hebt Gij geleden in deze dagen, maar niet Ik heb U dat lijden aangedaan; de oorzaak daarvan ligt in de liefde, die Gij Mij toedraagt, en in uwe onbekendheid met het geheim Mijner zending; uwe liefde is U een beletsel geweest, om U van hetgeen thans geschied is, rekenschap te geven". Doch Zijne Ouders begrepen het woord niet, dat Hij tot Hen sprak. Het bleef voor Hen verborgen, hoe die driedaagsche scheiding met Zijne zending in verband stond. Zij wisten niet, wanneer de Messias als openbaar leeraar moest optreden, noch ook, op wat tijdstip de Hoogepriester Zijn zoenoffer ging op-

drag
Zijn
omt
Zijn
har
oph
niet
God
hen
den
in
nig
O
ten
heb
om
zaa
S
leer

F
sch
Zijn
deu
arn
ove
arn
aan

dragen. Uit eerbied echter voor Jezus onthielden Zij zich thans van alle verdere ondervragingen omtrent hetgeen door Hem bedoeld werd; maar Zijne moeder bewaarde al deze woorden in haar hart; Zij overwoog dezelve aandachtig en zonder ophouden, wel wetende, dat het woorden waren, niet van een gewoon kind, maar van den Zoon Gods. En Jezus reisde met Hen af, want de hemelsche Vader riep Hem naar Nazareth, om den menschen de liefde tot het verborgen leven in te prenten en een voorbeeld van onderdanigheid te geven.

Oefening van deugd. In nederigheid des harten naar Jezus zoeken en als wij Hem gevonden hebben, Zijne woorden in ons hart bewaren, om daarmede vruchten voort te brengen in lijdzaamheid.

Schietgebed. Goddelijk Kind van Nazareth! leer mij de gehoorzaamheid beoefenen. Amen.

VOORBEELD.

Pater Faber verhaalt volgens de levensgeschiedenis van sommige Heiligen, dat Jezus, in Zijne driedaagsche verwijdering, van deur tot deur Zijn brood gebedeld heeft, om nog grootere armoede te beoefenen dan te Nazareth. Van het overvullige gat Hij dan nog aalmoezen aan de armen. Ook had Hij aan de rijken Zijnen dienst aangeboden en woorden van Hemelsche goed-

heid tot hen gesproken, om ze tot God te trekken. Des nachts sliep de Zaligmaker onder den blooten hemel tegen de gevels der huizen.

De aarde toch kon moeilijk eene rustplaats weigeren aan Hem, die haar uit het niet te voorschijn geroepen had. Zoo wilde de Schepper van het heelal, die Zijne hand opent en elk schepsel met zegeningen overlaadt, verstoken van de teedere zorgen Zijner Moeder, als een arme bedelaar van twaalf jaren, allerlei ontberingen doorstaan. De verschillende tijdperken van Zijn leven moesten het zegel van Zijn lijden dragen.

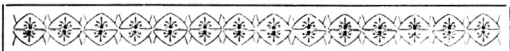

T
een
verbe
baar
der l
geho
nen.
meer
heid
heid
wij
eene
righ
God
der
de Z
staan

rek-
den

laats
et te
pper
elk
ken
een
tbe-
ken
Zijn

DERTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Eerste Verhandeling. Bethanië.

Tusschen de derde en de vierde smart onzer bedroefde Moeder ligt een tijdsverloop van een en twintig jaren, waarin de Zaligmaker een verborgen leven van achttien jaren en een openbaar leven van drie jaren leidde. Tot voorbeeld der kinderen wilde Jezus achttien jaren lang de gehoorzaamheid en de onderdanigheid beoefenen. „Ik weet niet”, zegt de H. Bernardus, „wat meer te bewonderen: de nederige gehoorzaamheid van den Zoon of de verhevene waardigheid der Moeder”. Aan beide zijden ontwaren wij een zeldzaam wonder: een God, die aan eene vrouw gehoorzaamt, kenschetst eene nederigheid zonder wederga; eene vrouw, die aan God hare bevelen geeft, eene waardigheid zonder vergelijk”. Ook Zijnen Voedstervader heeft de Zaligmaker in het nederig dienstwerk bijgestaan. Hij, die Zijne hand opent en elk schepsel

met zegeningen vervult, heeft aan de schaafbank te Nazareth den arbeid geadeld en geheiligd. Hij, die het wereldgebouw optrok en in het heelal de zuiverste harmonie liet heerschen, is nederig werkman geweest. Na die onderdanigheid aan Zijne heilige Ouders, werd onze Heiland geroepen, om de taak te volbrengen, die Zijn hemelsche Vader Hem opgelegd had. Reeds ging de profetie van Isaias in vervulling; reeds werd de stem des Roependen in de woestijn vernomen: „Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijne voetpaden recht: alle dal zal gevuld en alle berg en heuvel geslecht worden, en de kromme wegen zullen recht en de oneffene wegen effen worden, en alle vleesch zal de zaligheid Gods zien”. Die zaligheid Gods nu kwam tot Joannes, om gedoopt te worden, en de H. Geest zweefde boven Hem in de gedaante van eene duif, terwijl de hemelsche Vader, door een stem uit de wolk, de zending van Zijnen Zoon bekrachtigde: „Deze is Mijn welbeminde Zoon, in Wien Ik Mijn welbehagen heb”. Deze zending spoedde na drie jaren ten einde. Toen de Profeet Zijne hemelsche leer gepredikt en de Koning Zijne oppermacht getoond had, ging de Hoogepriester Zijn offer opdragen. De profetie van Zacharias was reeds vervuld: de zachtmoedige Koning van Sion was, gezeten op het veulen eener ezelin, Zijne hoofdstad binnengetrokken. Jeruzalem had de blijde juichtonen vernomen: „Hosanna den

Zoon van David ! Gezegend die komt in den naam des Heeren". Maar de ongelukkige stad wilde niet erkennen, wat haar tot vrede strekte. Zelfs degenen, die in Jezus geloofden, durfden, uit vrees voor de Opperpriesters en Farizeërs, van hunne overtuiging geen blijk geven, veel minder den Heiland een nachtverblijf verstrekken. Daarom verliet Jezus iederen avond de stad en haar tempel, om, met Zijne Moeder en Zijne Leerlingen, in het nabijgelegene Bethanië, de gastvrije woning te betrekken van Lazarus en zijne zusters, Martha en Maria. Deze laatste was daar, gloeiend van liefde, aan Jezus' voeten neergezeten, terwijl de eerste zich uitputte in hulpvaardig dienstbetoon.

Zoo verliepen de eerste dagen der groote lijdensweek. Gelijk Mozes op het gebergte Raphidim, met uitgestrekte armen, de zegepraal over de vijanden van Israël afsmeekte, zoo besteedde ook de groote Profeet, aan hem gelijk, den Olijfberg, om Zijnen hemelschen Vader de overwinning over den vorst der duisternis en de volharding Zijner uitverkorenen te vragen. Den ganschen Woensdag bracht onze Heiland Zijn eigen woord in toepassing: „Men moet altijd bidden en nooit ophouden". Den volgende dag keerde Hij naar Bethanië terug, om van Zijne Moeder afscheid te nemen. Zijne kinderlijke gehoorzaamheid wilde ook hare toestemming vragen voor de voltrekking van het

verlossingswerk; Zijn diepe eerbied verlangde tevens haren zegen. Dat afscheid echter zou ontzaglijk zwaar vallen, omdat beider harten en beider zielen zoo innig vereenigd waren. Veel voorzeker heeft Sara geleden, toen zij haren eeniggeboren zoon Isaäk, met het offerhout beladen, naar den berg Moria zag opgaan, om den Heer geslachtetofferd te worden; bittere tranen heeft Anna geschreid, toen de jeugdige Tobias met zijn reisgezel naar Rages vertrokken was, terwijl zij luid klaagde: „Mijn kind, mijn kind, waarom hebben wij u laten vertrekken, u, het licht onzer oogen, den steun van onzen waggelenden ouderdom, den troost van ons leven, de hoop van ons nageslacht? In u alleen bezaten wij alles, neen! neen! nooit hadden wij u moeten laten vertrekken”. Maar hoe zullen wij de smart en de droefheid weergeven, die Maria's ziel overstelpten, toen haar eeniggeboren Zoon, beminnelijk boven allen, van Haar heenging, om overgeleverd te worden aan de Oversten der priesters en aan de Schriftgeleerden, die Hem ter dood zouden veroordeelen en Hem zouden stellen in de macht der Heidenen ter bespotting en bespuwing, ter geeseling en kruisiging? De smart der H. Maagd zegt de H. Bernardus, was grooter dan die, welke alle schepselen te zamen zouden verdragen kunnen. De Moeder der reine liefde toch beminde haren Jezus meer dan alle men-

sch
van
Ste
van
„Li
„nu
mo
zie.
wa
sch
sch
van
zoo
ver
bo
ge
Mo
op
Ch
lij
mo
tot
K
zo
wa
di
op
M
ha
en

schen Hem kunnen liefhebben. En de graad van hare liefde is de maat van haar lijden. Stellen wij ons levendig voor, bij het afscheid van Jezus en Maria tegenwoordig te zijn: „Lieve Moeder”, zoo spreekt onze Verlosser, „nu is het uur gekomen, waarop Ik het werk moet volbrengen, Mij door den Vader opgelegd; zie, Ik ga naar Jeruzalem, opdat vervuld worde, wat door de Profeten over den Zoon des menschen geschreven is; gelijk het geheele menschelijke geslacht door de ongehoorzaamheid van éénen mensch in het verderf gestort is, zoo moet het ook door Mijne gehoorzaamheid verlost worden; daartoe wachten Mij weliswaar boeien en ketenen, bespotting en mishandeling, geeseling, doornenkroning en kruisiging, maar, Moeder, het is noodig, dat één mensch sterve, opdat niet het gansche volk verloren ga; en de Christus moet dat alles lijden en zóó Zijne heerlijkheid binnengaan; de Zoon des menschen moet van de aarde opgeheven worden, om allen tot Zich te trekken; en allen, die Mij aan het Kruis aanschouwen, zullen behouden worden; zoo zal Ik, hangende tusschen hemel en aarde, waarlijk de Middelaar wezen tusschen de schuldige menschheid en den vergramden Vader, en op deze wijze inderdaad „Jezus” zijn, omdat Ik Mijn volk zal verlossen van zijne zonden: derhalve goedertierende Moeder, spreek uw „Fiat” en zegen Mij”.

Jezus valt nu op Zijne knieën, om de toestemming en den zegen Zijner Moeder te vragen. Maria aarzelt en strekt hare armen uit, zeggende: „Sta op, Mijn Kind! het past niet, dat de eeuwige Zoon des Vaders voor Zijne geringe dienstmaagd op de knieën ligt; en bovendien, het schepsel moet door Zijn Schepper gezegend worden. De Zoon antwoordt Haar met het woord van Jacob, worstelende met den Engel, „Ik zal U niet verlaten, voordat Gij Mij gezegend hebt”. De Moeder herneemt met den koninklijken Profeet: „Mijn hart is bereid, mijn hart is bereid! doch gun Mij, Mijn Kind, te sterven in Uwe plaats, of, dewijl de hemel op deze wijze niet verzoend kan worden, sta Mij toch ten minste toe met U te sterven”! En in tranen wegsmelel- tend, valt ook Maria op hare knieën om deze gunst te verwerven. Neen, lieve Moeder,” zegt Jezus nu. „Gij moet bij Mijne zwakke Leerlingen en de bedroefde vrouwen achterblijven, om hen te troosten en te versterken, Ik moet de wijnpers alleen betreden; den lijdenskelk geheel alleen drinken; uwe tegenwoordigheid zou Mijne smarten slechts vermeederen en Mijne pijnen vergrooten”. Terwijl Zij beiden geknield lagen, hebben de twee heiligste personen, die de aarde ooit gedragen heeft, elkander teederlijk omhelsd. Maria zegende haar Kind, en Jezus zegende Zijne Moeder. Alsdan richtten beiden hunne oogen naar den hemel, en baden: „Vader, als

deze kelk niet van Ons kan weggaan: Uw wil geschiede". Jezus stond toen op, heldhaftig gelijk een reus, om Zijnen lijdensweg te bewandelen. Maria staarde Hem na, zoolang haar oog Hem bereiken kon. Als Hij zich uit haar gezicht verwijderde, besteeg Zij den heuveltop om lang, zeer lang nog, in de vlakte te turen naar den Beminde haars harten. Wat voelde Zij toen het zwaard der droefheid diep in haar hart doordringen, hoe overvloedig stroomden hare tranen! O Moeder van Smarten! Gij weent en schreit over het heengaan van Jezus, en ik, verblinde en verstokte zondaar, die mijn Zaligmaker zoo dikwijls verloren heb, durf nog schertsen en dartelen op den rand van den eeuwigen afgrond; wie weet, hoe spoedig Jezus mij voor goed zal verlaten! o mijne ziel! vrees de verschrikkelijke uitspraak van Uwen Verlosser: „Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en niet vinden, en in uwe zonden zult gij sterven". Zoo gij geen medelijden hebt met den Koning van het lijden en de Moeder van smarten, ween toch in de bitterheid uws harten over de menigte uwer zonden.

Oefening van deugd. Zich hoe langer hoe meer van de schepselen onthechten, omdat alle vleesch is als hooi, en de glorie der menschen als de bloem des velds, die onder den voet getreden wordt, dan zal Jezus gaarne bij ons verblijven.

Schietgebed. Heer! tot wien zullen wij gaan, als wij U verlaten? Amen.

VOORBEELD.

Wanneer Thomas Morus, de groote kampvechter voor het Katholieke geloof en voor de rechtvaardigheid in Engeland, onder voorwendsel van majesteitsschennis, ter dood werd geleid, kwam zijn eenige zoon Joannes Morus tot hem, om zijn vader een laatste vaarwel toe te roepen.

Op zijn knieën vallende bad hij, onder een vloed van tranen, om den laatsten zegen van dien teerbeminden vader, die hem heel zijn leven met zegeningen overladen had. Daarna drong zijne dochter Margareta midden door de trawanten en het rumoerige volk, en, haar vader om den hals vallende, hield zij hem geruimen tijd in hare armen gesloten, terwijl zij schreiend en snikkend slechts dit éene woord kon uitbrengen: „Ach, mijn vader!” Diep werd toen het hart van dezen edelen geloofsheld geschokt. Maar geheel overgegeven aan den aanbiddelijken wil des Heeren, wankelde zijn geloof niet, en bood hij heldhaftig zijn hals aan den scherp-rechter.

VEERTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Tweede Verhandeling. Gethsemane.

Toen de Zaligmaker van Zijne Moeder afscheid genomen had, was Hij opgegaan naar Jeruzalem. Met haastige schreden had Hij Zijnen weg afgelegd, want Hij verlangde met groot verlangen dit Paaschlam met Zijne Discipelen te eten, voordat Hij ging sterven. De goede Meester kon Zijne Leerlingen niet als weezen achterlaten, daarom wilde Hij persoonlijk onder hen wonen tot de voleindiging der eeuwen. Doch niet allen, die met den Heer aan tafel aanlagen, waren rein en zuiver. In een der twaalf was de duivel der hebzucht gevaren, en die zoon des verderfs stond op het punt zijnen Meester te verraden. Het „wee” over hem uitgesproken, kon hem niet van zijn snoed plan terughouden. Judas stond van het Avondmaal op, om met de Overpriesters over Jezus’ uitlevering te onderhandelen. „Wat wilt gij mij

geven, en ik zal Hem u overleveren?" sprak de ondankbare apostel. „Bepaalt slechts eene som, tot elken prijs heb ik mijnen Meester veil". Dertig zilverlingen, de prijs der slaven, werden hem toegezegd. — Judas! wat moet ik u geven, als gij mijnen Meester niet overlevert? — Nu moest er nog slechts eene gunstige gelegenheid gezocht worden, om den grooten Wonderdoener gevangen te nemen. Als het hoogepriesterlijk gebed gesproken en de dankzegging geëindigd was, heeft ook Jezus de opperzaal verlaten en is met Zijne Apostelen gegaan naar den hof van Gethsemane, om daar volgens Zijne gewoonte te bidden. Toen hij Zich een steenworp ver van Zijne leerlingen verwijderd had, viel onze Goddelijke Zaligmaker op Zijne knieën, en bad: „Vader, indien Gij wilt, laat deze kelk van Mij weggaan: nochtans niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede". Met klimmende vurigheid herhaalde de Heiland driemaal dat zelfde gebed. Zal de goede Herder dan niet Zijn leven geven voor Zijne schapen? 's Heeren menschelijke natuur huiverde voor het gruwzaam lijden, dat Hem wachtte, maar Zijne goddelijke natuur onderwierp zich aan de raadsbesluiten des hemelschen Vaders. En in doodstrijd gerakende, vloeiende Zijn zweet als druppelen bloed over de aarde. Dat uitstroomende bloed van den barmhartigen Samaritaan moest het geneesmiddel zijn der kranke menschheid, en welsprekender dan het bloed

van
Zijn
der
ster
leer
gaa
nal
T
der
me
ge
ge
en
te
za
he
se
Jo
te
de
w
b
d
e
n
z
g
r
I
v

van Abel, smeekte het den vergramden Vader Zijn volk te sparen en de verdelgende plaag der zonde weg te nemen. Door een Engel versterkt, stond Jezus op en begaf Zich tot Zijne leerlingen zeggende: „Staat op, laat ons gaan: want hij, die Mij verraden zal, is nabij”.

Terwijl de Heer nog sprak, was Judas, een der twaalf, genaderd en met hem eene groote menigte, voorzien van fakkels en lantaarnen en gewapend met zwaarden en stokken. Zij waren gezonden door de Overpriesters, Schriftgeleerden en Ouderlingen. De verrader nu had hun een teeken gegeven zeggende: „Hij, dien ik kussen zal, is het, houdt hem stevig vast, en geleidt hem voorzichtig”. De grijpende wolf in het schaapskleed gestoken, trad vooruit, recht naar Jezus toe, en zeide Hem: „Wees gegroet, Meester”, en hij kuste Hem. Zoo omhelsde eenmaal de sluwe Joab zijnen tegenstander Amasa; terwijl hij huichelend sprak: „Wees gegroet, mijn broeder”, doorstak hij hem met zijnen dolk. En de zachtmoedige Heiland, die niet wil, dat een enkele verloren ga, heeft Zijn aanbiddelijk gelaat niet afgewend, maar Zijn doodvijand allerminzaamst toegesproken: „Vriend waartoe zijt gij gekomen; Judas, verradt gij den Zoon des menschen met eenen kus? Mijn zoon, wat heb Ik u misdaan, waarin heb Ik u gehinderd, of waarmede u bedroefd? Antwoord Mij? Wat

pleegt gij een aanslag op Mijn leven? Ik ver-
lang vurig, dat Mijn doopsel voltrokken worde,
ook om u te verlossen en zalig te maken; erken
en beween uw misdaad, Mijn hart is bereid, om
u vergiffenis te schenken. Of zoo gij noch met
Mij, noch met u zelven medelijden hebt, ontferm
u ten minste over Mijne bedrukte Moeder, die
gij door Mijnen dood in eene peillooze droefheid
zult dompelen. Ach Judas! bedenk toch hoe Zij
u volijverig verzorgd heeft, als wij, vermoeid
van het reizen, bij Haar onzen intrek namen!
Heeft Zij u niet, evenzeer als Mij, met bekom-
mering het noodige levensonderhoud verstrekt
en de afgematte ledematen verkwikt? Waarom
verraadt gij den Zoon des menschen met eenen
kus? Vriend, waartoe zijt gij gekomen? Hebt
gij geen medelijden met den Zoon, spaar toch
de Moeder". Helaas! de liefde van Jezus kon
dit verstokte hart niet verteederen.

Trotsch en laatdunkend ging Judas zijnen
weg. Gelijk de woeste Ezau het niets achtte
zijn eerstgeboorterecht te verkoopen voor een
nietswaardig voedsel, zoo bekommerde zich Judas
er weinig over den Eerstgeborene uit de leven-
den en de dooden, voor den prijs der slaven,
ter kruisdood over te leveren. Jezus dan, alles
wetende, wat met Hem gebeuren zou, ging tot
de menigte en vroeg haar: „Wien zoekt gij?"
Zij antwoordden: „Jezus van Nazareth". Jezus
zeide: „Ik ben het". Daarop weken zij terug en

vielen ter aarde neder. De Heiland toonde, dat Hij geofferd werd, omdat Hij het zelf wilde. Andermaal vroeg Hij: „Wien zoekt gij?” Zij zeiden wederom: „Jezus van Nazareth”. Jezus hernam: „Ik heb u gezegd, dat Ik het ben, als gij dan Mij zoekt, laat dezen gaan”. De macht der duisternis ging niet verder dan de Heer wilde. Zij mochten de hand slaan aan den Meester, maar Zijne Leerlingen moesten zij ongemoeid laten vertrekken, opdat het woord vervuld zoude worden, dat Hij gesproken had: „Vader van degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik geen enkele verloren”. Toen traden zij op Jezus toe, en sloegen de hand aan Hem, en hielden Hem geboeid. De Heer wilde Zijnen Vader niet bidden om legioenen van Engelen, die hunnen Koning zouden verlossen, want de Schriftuur moest in vervulling gaan. Het uur van den vorst dezer wereld was gekomen, en de macht der duisternis was ingegaan. Daarop verlieten de Leerlingen hunnen Meester en namen allen de vlucht naar Bethanië, om de Moeder des Heeren de droevige tijding over te brengen. Luid klagende en schreiende, zegt de H. Anselmus, kwamen zij aansnellen: „O dierbare Meesteres, uw veelgeliefde Zoon, onze Meester, is gevangen genomen, en wij weten niet, waarheen Hij geleid wordt, noch wat Hem zal overkomen”. O, wreed en vlijmend zwaard, dat het allerheiligste hart der Maagd doorboorde! Als Maria vernam,

zoo verhaalt de H. Bonaventura, dat haar Zoon door de Joden gevangen genomen was, is Zij het binnenvertrek ingegaan en hield niet op te kloppen op hare borst en een vloed van tranen te schreien. En geen wonder!

Als toch de hoogepriester Heli, toen hem de treurmare gewerd, dat de Ark Gods in de handen der Philistijnen gevallen was, zoo hevig ontstelde, dat hij van zijnen zetel viel en zijnen hals brak — als de priester Mathathias bij de schending van Jehova's eeredienst zoo diep geroerd werd, dat al zijne ledematen trilden van heilige verontwaardiging — dan kunnen we ons voorstellen, hoe Maria in het diepste haars harten moest bewogen zijn, toen de H. Joannes haar omstandig verhaalde, hoe snood Jezus door Judas verraden en in de handen Zijner vijanden geleverd was, die haar Kind in boeien en ketenen klonken en het Onschuldige Lam onmeedoogend ter slachtbank voortsleepten — dan billijken wij ten zeerste hare klacht: „Wee Mijner, o noodlottigste aller dagen! Wat droevige tijding is Mij heden geworden. O Mijn Zoon, Mijn Kind, de kroon is van mijn hoofd gevallen, de glorie van Israël weggenomen; Ik zal opstaan en zien, of Ik Zijn aanbiddelijk gelaat nog eenmaal mag aanschouwen, voordat Hij sterft”. O mijne ziel, overweeg hier, hoe Jezus in boeien geslagen werd, om de slavenketen van Satan van u af te nemen, en hoezeer Maria bedroefd was om

uwentwille. „Zoo er nog een vonkje van medelijden in u is overgebleven”, zegt de H. Laurentius Justinianus, „besproei dan 's Heeren kluisters met uw tranen, slaak Zijne boeien, verbreek Zijne banden, en beproef elk middel om uwen Verlosser in Zijne vorige vrijheid te herstellen”. En zulks zal geschieden, als gij ophoudt met zondigen.

Oefening van deugd. Ter liefde van Jezus en Maria zijne zonden van harte verfoeien, en door oprechte boete de ketenen der helsche slavernij verbreken.

Schietgebed. Lieve Jezus, die Judas nog Uw vriend noemt, wil mij, armen zondaar, in genade aannemen. Amen.

VOORBEELD.

Maria van Egypte. de beruchte zondares, werd door den hemel tot driemaal toe geweerd van de vereering van 's Heeren Kruis. Tot inkeer gekomen, beweende zij bitter haar voorgaande leven. Zij nam haar toevlucht tot de Moeder der Smarten, door wier bemiddeling zij ook door Jezus in genade werd aangenomen. Nu verlangde de heilige boeteling niets vuriger dan in de deugd te mogen volharden. Daarom smeekte zij de Moeder van Smarten dringend, haar den zekeren en veiligen weg ter zaligheid te willen aanwijzen. Daarop mocht zij eene stem hooren,

die zeide: „Als gij den Jordaan overtrekt, zult gij rust en vrede vinden”. Gehoor gevende aan deze waarschuwing, heeft zij zeven en veertig jaren lang als kluizenares de strengste boete gepleegd en een heilig leven geleid onder de bescherming van Maria, de Moeder der Smarten. Haar heilig hoofd rust in de kerk der E.E. Paters Jezuïten te Augsburg, waar zij godvruchtig vereerd wordt.

I
H
ha
U
d
n
v
v
s
v
h
E
s

VIJFTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Derde Verhandeling. Jeruzalem.

De Leerlingen hadden lafhartig hun woord gebroken. „Laat ons ook opgaan, om met Hem te sterven”, had Thomas gezegd. Petrus had stoutmoedig verklaard: „Ik ben bereid met U in den kerker en in den dood te gaan”, en de overigen hadden hiermede ingestemd. En nu zie ik Jezus, van Zijne bekenden en vrienden verlaten, geheel alleen, overgeleverd aan de willekeur Zijner vijanden, die Hem slaan en stooten, en met woest geweld en barbaarsche wreedheid voortsleepen naar Jeruzalem. Maar heldhaftiger dan de zwakke Apostelen was de Moeder des Heeren. Ter prooi aan de felste smart sprak Zij, na de gevangenneming, met de Bruid van het Hooglied: „Ik zal opstaan en langs de wijken en straten der stad rondgaan. Ik zal Hem zoeken, dien mijne ziel liefheeft” Vergeefs poogden de Leerlingen en de heilige

vrouwen Haar van haar voornemen af te brengen, zeggende, volgens den H. Bonaventura: „Ach onze Meesteres, waar gaat Gij heen, blijf bij ons, opdat wij, wanneer de Herder verslagen wordt, niet in hetzelfde uur ook van uwe leiding beroofd worden". Noch het leven, noch de dood, noch het tegenwoordige, noch het toekomende, konden Maria scheiden van Jezus. In het nachtelijke uur ijld zij stadwaarts. Was het inbeelding van haren geest, dat ginds in de vallei een argeloos lam door een roofzieken wolf werd besprongen? Vernam Zij daar niet het zacht geklaag eener tortel, door wreede haviken overvallen? Hoort Haar schreien en zuchten: „Ach, mijn Zoon, mijn Jezus, o zachtmoedig en onschuldig Lam, op mijn schoot gekoesterd, aan mijne borst gevoed, met zooveel zorg opgekweekt, waarom wordt Gij zonder Uwe Moeder ter slachbank geleid? Hemelsche Vader, die Uwen eenigen Zoon niet spaart, maar Hem voor allen overlevert, waarom spaart Gij Zijne Moeder, daar het hart van Moeder en Kind één zijn? Mijn Kind, het licht mijner oogen en de vreugde mijns harten, waar toeft Gij, waar zijt Gij heengegaan, waar kan ik U vinden, want mijne ziel kent rust noch troost tenzij in God mijn Heil".

Van dergelijke gedachten vervuld, was onze Moeder Jeruzalem genaderd. Het buitengewone rumoer en de drukke beweging meldden Haar, dat de geheele stad in opschudding was. Waar

zal Zij haar Kind opsporen? De snoode verrader had den Zaligmaker eerst gevoerd tot Annas, want de toegezegde bloedprijs moest hem nog uitbetaald worden.

Deze Annas, de schoonvader van Kaïphas, ondervroeg den Heer over Zijne Leerlingen en aangaande Zijne leer, waarop Jezus antwoordde: „Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die Mij gehoord hebben; zij weten wat Ik hun geleerd heb”. Daarop gaf een der dienaren Jezus een slag in het aangezicht, zeggende: „Antwoordt Gij zoo den hoogepriester?”

Hier had Maria haren Zoon reeds ontmoet. De H. Joannes Chrysostomus toch verklaart, dat de Moeder Gods de snoode rechtspleging bij Annas bijwoonde, en dat haar hart doorboord werd door den kaakslag, welken een der dienaren gaf op het aanbiddelijk gelaat van Jezus, die in alle zachtmoedigheid antwoordde: „Indien Ik kwalijk gesproken heb, geef getuigenis van het kwaad, maar indien ik wel gesproken heb, waarom slaat gij Mij?” „Ontroer, o hemel, en gij, aarde, sidder!” roept hier de H. Chrysostomus uit, zoowel over het onuitputtelijk geduld van uwen Zaligmaker, als over de onbeschaamde vermetelheid van dezen lagen dienstknecht”. En gij mijne ziel! keer in u zelven, of slaat gij Jezus niet in het aangezicht, telkens als gij eene doodzonde bedrijft? Staak toch eindelijk uw zondig leven, ook uit medelijden met 's Hee-

ren bedroefde Moeder! — Annas zond den Heiland geboeid naar den hoogepriester Kaïphas, in wiens paleis de Hooge Raad vergaderd was. Als de Schriftgeleerden, Ouderlingen en Farizeërs met het getuigenverhoor niets vorderden, en Jezus zwijgen bleef, stond de hoogepriester op, en, onder het masker van godsdienstigen ijver, ondervroeg hij den Heiland, zeggende: „Ik bezweer U bij den levenden God, zeg ons of Gij de Christus zijt, de Zoon Gods?” Jezus antwoordde: „Ik ben het“. Daarop scheurde de hoogepriester in geveinsde verontwaardiging zijne kleederen, en riep uit: „Wat hebben we nog getuigen noodig? Hebt gij de godslastering gehoord: wat dunkt u?” Allen antwoordden: „Hij is des doods schuldig“. Toen werd onze gezegende Verlosser de schande der menschen en de verachting des volks. In den kerker van het paleis geworpen, bonden de moedwillige krijgsknechten Hem met de handen op den rug aan een steenen kolom. En zij spuwden den Heer in het aangezicht, en sloegen Hem met vuisten. Eenigen blinddoekten Hem, en gaven Hem kaakslagen, zeggende: „Profeteer ons Christus, wie is het, die u geslagen heeft?” Anderen wederom, vele snoode lasteringen tegen Hem uitbrengende, plukten Zijn haar en baard. Zoo ging de profetie van Isaïas in vervulling: „Mijn lichaam bied Ik hun, die Mij slaan; Mijne wangen hun, die Mij den baard uitrukken;

Mijn aangezicht keer Ik niet af van hen, die Mij schelden en bespuwen". En Maria, de Moeder van Smarten, zegt de H. Bonaventura, was getuige van dit gruwzaam spel der laagste hartstochten. Zij hoorde de beleedigingen en aanschouwde de bespotting van haar dierbaar Kind. Zij gevoelde in haar hart al de wreedheden, welke eene onmenschelijke barbaarsheid haren Zoon aandeed. En Zij sprak, noemt Mij geen Noëmi meer, dat is schoone, maar Mara, dat is bittere, omdat de Heer mijne ziel met bitterheid vervuld heeft. O mijne ziel! bezoek uwen armen Jezus in Zijnen kerker, en troost de bedroefde Moeder. Wisch, naar het voorbeeld van Veronica, het walgelijk stof en speeksel van Jezus' aangezicht weg, en droog de tranen af, die in Maria's oogen opwellen. Dan zal de rechtvaardige Rechter u, in het oordeel, toeroepen: „Ik was in de gevangenis, en gij hebt Mij bezocht: kom gezegende Mijns Vaders, neem bezit van het rijk der hemelen, dat voor u bereid is". Dat zult gij zeker verwerven, als gij de lijdenden in hunnen nood bijstaat.

De bespotting en mishandeling van den Zaligmaker werden gedurende den ganschen nacht voortgezet. Reeds vroeg in den morgen was de gansche Raad van Ouderlingen des volks, Oversten der Priesters en Schriftgeleerden wederom bijeen. Andermaal werd Jezus, om althans den

schijn van rechtvaardigheid te behouden, onder-
vraagd: „Zijt Gij waarlijk de Christus, de Zoon
Gods”? Jezus antwoordde: „Gij hebt het ge-
zegd: Ik ben het.” Toen riepen allen: „Wat
hebben wij nog meer getuigen noodig? Wij
hebben Zijne eigene bekentenis.” Allen stonden
nu op en voerden Jezus naar den landvoogd
Pontius Pilatus. Daar de scepter van Juda
was weggenomen en overgegaan in de handen
der Romeinen, konden de Joden wel een dood-
vonnis uitspreken, maar het niet voltrekken.
Het woord des Heeren moest in vervulling gaan:
„Zij zullen Mij overleveren aan de Heidenen,
om gegeeseld en gekruisigd te worden.” De Over-
priesters beschuldigden nu Jezus bij den land-
voogd in vele zaken, maar Pilatus vond geene
schuld in Hem. Wat zouden zij ook tegen den
Heilige der heiligen kunnen inbrengen, die tot
Zijne bitterste vijanden zeggen mocht: „Wie
uwer zal Mij van zonde overtuigen?” Nu zal
de landvoogd den Messias zeker in vrijheid stel-
len. Neen, daartoe ontbrak het hem aan moed
en karakter. Hij wist, dat Jezus uit nijd ter dood
gebracht werd; hij erkende 's Heeren onschuld,
maar de vrees voor de Joden en zijn eigenbe-
lang brachten den plicht van gerechtigheid tot
zwijgen. Wel trachtte hij zich op velerlei wijzen
uit deze ongelegenheid te redden, maar vergat,
dat de nijd nooit verzadigd wordt. Te vergeefs
zond hij den gehaten Galileër tot Koning Hero-

des, onder wiens rechtsmacht de Zaligmaker behoorde. Vruchteloos ook stelde hij de keuze tusschen Barabbas of Jezus. Toch hoopte hij nog den bloeddorst der Farizeërs te bevredigen, zonder het doodvonnis uit te spreken: „Ik zal Hem laten geeselen en dan heenzenden.” sprak de lafaard. — Maar ook dat zal niet baten.

Doch keeren wij terug tot Maria. De heldhaftige Moeder was haar Kind gevolgd. In deerniswaardigen toestand, zwaar geketend en wreed mishandeld, had Zij Hem zien slapen van Kaïphas naar Pilatus. Zij had het geheele pleidooi van den landvoogd bijgewoond. Thans ging Zij getuige zijn van de wreede en smartelijke geeseling, „Elke slag, die op Jezus’ gezegend lichaam nederviel,” zegt de H. Hieronymus, „sloeg een wond in het hart der Moeder.” „O mijne Meesteres!” roept de H. Anselmus uit. „Wat bronnen van tranen zijn er uit uwe zedige oogen ontsprongen, toen Gij uwen eenigen Zoon, uwen onschuldigen Jezus, voor uwe oogen zaagt gegeeseld worden, toen het vleesch van uw vleesch door de goddeloozen wreedaardig verscheurd werd.” De profetie van Isaïas moest vervuld worden: „Om de zonden van Mijn volk heb Ik Hem geslagen; omdat Hij Zijn leven gesteld heeft voor de zonde, heb Ik Hem willen vermorzelen in Zijne zwakheid”. Maar de moedwil der beulen ging nog verder. ’s Heeren rug mocht al doorploegd en al Zijne beenderen

ontbloot zijn, — wraakzuchtige harten kennen geen medelijden — zij bereidden Jezus een kroon van scherpe doornen, die zoo vreeselijk het hoofd van den Zoon des menschen doorboorden, dat het uitstroomende bloed oogen en ooren, ja geheel het gelaat van Jezus bedekte. En met bloedige oogen aanschouwde de Heiland Zijne zuchtende en schreiende Moeder.

En dat alles, mijne ziel, hebben Jezus en Maria geleden, om te boeten voor uwe zinnelijkheid en hoovaardigheid. Door hunne striemen zijt gij genezen. Wanneer zult gij beginnen u zelve te versterven en u voor uwen naaste te vernederen? O, wanneer de wellust u kwelt, en de hoogmoed u opblaast, ga tot uwen gegeeselden Jezus, wend u tot uwen gekroonden Verlosser, en heb medelijden met Zijne bedrukte Moeder.

Oefening van deugd. In de moeilijkheden en kwellingen des levens zich levendig de geeseling voor den geest stellen van onzen Zaligma-ker, in Wien, om onzentwille, geen gezondheid, geen vorm of gedaante meer overbleef, dan zullen we gemakkelijk alle wederwaardigheden ter liefde Gods verdragen.

Schietgebed. Heer! Schep in mij een zuiver hart, en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste. Amen.

VOORBEELD.

Een kloosterling te Turijn, die op goeden Vrijdag, den Heiligen Doek aanschouwde, waarop de trekken ingedrukt stonden van het gegeeselde en aan alle kanten doorwonde Lichaam des Heeren, werd daardoor zoo hevig ontroerd, dat hij oogenblikkelijk stierf. In dat gewijde Kleed toch ziet men onder de vele striemen, die het maagdelijk Lichaam van Jezus verscheurden eene verschrikkelijke wond in de zijde, die men niet zonder ontroering kan aanschouwen, en welke de Heer heeft willen ontvangen, om in ons het vuur der booze begeerlijkheid uit te dooven en de deugd van onthouding en zuiverheid aan te wakkeren.

ZESTIENDE FEBRUARI.

VIERDE SMART.

Vierde Verhandeling. Op den Kruisweg.

Door de gruwzame geeseling en smartelijke doornenkroning was de Zaligmaker zoozeer misvormd, dat Hij algemeen medelijden moest opwekken. Zoo hoopte ook de landvoogd Pontius Pilatus. Daarom bracht hij den Heiland, met een purperen mantel om Zijne schouders, Zijne doornenkroon op het gezegende hoofd en een rietstok in de handen, tot het volk, zeggende: „Ziet den mensch”. „Ziet, welk een mensch!” zoo luidt de verklaring van den H. Augustinus, „geen aanzien, geen waardigheid, geen spoor van den glans eener heerschappij is meer in Hem; Hij is verzadigd van verguizingen. Hebt gij Hem uit nijd als koning verworpen, bewijst Hem dan thans uw mededoogen”. Dat mededoogen nu ondervond de goede Jezus van Zijne Moeder Maria, die, volgens den geleerden Jo-

annes Toulerus, daar stond, toen Pilatus zijn „Ecce homo” uitsprak. Wat pijnlijk oogenblik voor de Gezegende boven alle vrouwen, haren eenigen Zoon zóó te aanschouwen; wreed geboeid, jammerlijk geslagen, geheel ontdaan en bezoedeld met speeksel en bloed, schier onkenbaar, zonder vorm of gedaante, eenen melaatsche gelijk geworden. Zelfs het wreedste hart moest door dit droevig schouwspel bewogen worden.

Doch de Overpriesters, Schriftgeleerden en de Ouderlingen des volks hadden alle gevoel van medelijden afgelegd. Woest en onstuimig, riepen zij den landvoogd dreigend toe: „Zoo gij dezen loslaat, zijt gij de vriend des keizers niet”. Deze bedreiging had doel getroffen. Met de vriendschap des keizers zou de landvoogd ook zijn ambt en waardigheid verbeuren. Daarom sprak Pilatus het doodvonnis over Jezus uit en stelde Hem in de handen Zijner vijanden, om gekruisigd te worden. Een stormachtig gejuich ging uit de schare op. De hunkerende wolven hadden zoo gretig het Onschuldige Lam bespied; nu konden zij Het naar hartelust verscheuren. Het klaaglied van Jeremias werd vervuld. Zij sisten en knarsten op hunne tanden, zeggende: „Laten wij Hem verscheuren, dit is de dag, dien wij zoo lang verwachtten”. Deze helse vreugde vond een pijnlijken weerklank in het hart van de Moeder der Smarten, die zuchtte en klaagde: „Ach, mijn Kind, dat het Mij ge-

geven ware, met U te sterven: Vader in den hemel! barmhartigheid voor Uwen welbeminden Zoon! Engelen en Aartsengelen, snelt uwen Koning ter hulp!" Als het doodvonnis over Jezus uitgesproken was, voerden de soldaten den Heiland naar binnen, rukten Hem den purperen spotmantel van de schouders en trokken Hem Zijne eigene kleederen weder aan. Zoo zou de groote Wonderdoener beter gekend worden door het spotlustige volk; zoo moest ook de profetie van den aartsvader Jacob in vervulling gaan: „Hij zal Zijn kleed in wijn wasschen en Zijnen mantel in het bloed der druiven". In dit veelkleurig gewaad, gepurperd door 's Heeren dierbaar Bloed, leidden zij den zachtmoedigen Verlosser naar Calvarië, waar de openbare misdadigers werden terecht gesteld.

In allerijl waren de benoodigdheden voor de kruisiging bijeengebracht: hamers en spijkers, touwen en ladders, gal en azijn en den langen knoestigen kruisbalk. Eindelijk werd Jezus, met ketenen en koorden aan hals en handen vastgebonden, met wonden overdekt, getooid met de spotkroon van doornen, bij Zijn Kruis gebracht. O, heilig' oogenblik! Jezus' hart werd geperst en geprangd, om Zijn doopsel te voltrekken; Zijn boezem hijgde van vurig verlangen naar onze verlossing; met onuitsprekelijke liefde heeft Hij Zijn Kruis omhelsd en het zelf op Zijne doorwonde schouders gelegd, terwijl

Hij
Vade
Uw
dat
Jezu
ontv
gij
wilt
gij
toel
kru
zoo
is l
hel
reu
lan
op
uit
afg
on
toe
de
m
er
da
ze
m
de
m
d

Hij zich andermaal als zoenoffer aan Zijnen Vader aanbood, zeggende: „Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede! Zoo is het goed Vader, omdat zulks Uw welbehagen is!” O mijne ziel! Jezus bemint het Kruis om uwentwille, en gij ontvlucht het kruis, dat de Heiland u oplegt; gij klaagt bij den geringsten tegenspoed, gij wilt een werkeloos en zinnelijk leven leiden, gij zijt een vijand van Christus' Kruis; bedenk toch, dat de weg ter zaligheid een weg is van kruis en lijden: „Wie zijn kruis niet opneemt”, zoo vermaant de Heer en Mij niet volgt, hij is Mijner onwaardig, hij zal met Mij geen deel hebben in Mijne glorie”. Heldhaftig, gelijk een reus om zijnen weg af te leggen, stond de Heiland, met het ware teeken Zijner heerschappij op de schouders, gereed om Zijnen droevigen uittocht aan te vangen. Terwijl een heraut voorafging en luidde 's Heeren vonnis verkondigde, ontstond er, zegt de H. Bernardus, een groote toeloop van volk, hetwelk nieuwsgierig achter den Heer aanliep; eenigen daarvan hadden medelijden met Hem; anderen beschimpten Hem en namen slijk en vuil op en wierpen Hem daarmede op het hoofd; ja, sommigen riepen zelfs, volgens de meening van den H. Anselmus, den soldaten ophitsend toe: „Vooruit met dezen misdadiger, met dezen belhamel aller moordenaren! Spoedt maar voort, om tijdig bij de strafplaats te komen, opdat de dood Hem

niet achterhale, voordat Hij aan het Kruis kan geslagen worden. Daarom maakt voort, gij soldaten, drijft Hem voort, dien mensch, die niet verdient, dat de aarde Hem draagt!" En op het aanbiddelijk Lichaam des Heeren regende het slagen en stooten, die den Heiland nu eens met stokken en knuppels, dan weder met vuisten en voeten door de beulsknechten toegebracht werden. Was 't wonder dat onze afgematte en uitgeputte Jezus herhaaldelijk struikelde en onder den last van Zijn Kruis bezweek, zoodat Hij plat ter aarde nederviel?

Terwijl die treurige uittocht plaats greep, had 's Heeren heilige Moeder Zich van de menigte verwijderd, en was Zij, langs een korteren weg, met den H. Joannes vooruitgegaan naar een standpunt, waar Jezus zeker voorbij moest trekken. Zij vergezelde haren Zoon, zegt de H. Amadeus, niet slechts in de vreugde der vertroosting, maar ook in de overstelping der smarten. „De diepbedroefde Moeder", zoo spreekt de H. Bernardus, „liep den diep bedroefden Zoon te gemoet". Wat pijnlijk wachten voor het teeder minnend moederhart! Daar klinkt de trompet der romeinsche ruitery, die het Goddelijk Slachtoffer vergezelt; daar verneemt Zij de stem van den heraut, welke het doodvonnis des Heeren verkondigt; daar ziet Zij de gerechtsdienaars, de beulen en soldaten haastig naderen. Hoe wordt haar hart verscheurd door

de beschimpingen en bespottingen, die tot Haar doordringen: „Weg met dien valschen profeet, die de voorvaderlijke wetten schendt en God lastert, voort met dien volksopruier, kruisigt dien verrader des vaderlands." Eindelijk valt haar oog op Jezus. Zij wil Hem zoo gaarne aanschouwen, zegt de H. Petrus van Alcantara, maar Zij durft haren blik niet op Hem vestigen; Zijn gelaat is zoo deerlijk misvormd; van het hoofd tot de voeten ziet Zij slechts bloed en wonden. Zij huivert en sidert bij den aanblik van dien zwaren kruisbalk, waaronder haar Zoon gebukt gaat. Toch kan Zij hare oogen niet afwenden: Jezus wischt het geronnen bloed uit Zijne oogen weg en aanschouwt Zijne Moeder, en Maria aanschouwt haar Goddelijk Kind. Bij dezen wederkeerigen oogopslag, zegt de H. Bonaventura, was de smart aan weerszijden allerhevigst. Jezus was diep bedroefd uit medelijden met Zijne Moeder, en Maria bestierf het schier van angst en kommer, zoodat Zij geen woord kon uitbrengen. Maar de taal van haar hart is des te welsprekender: „Is dat nu mijn Zoon, mijn Kind en mijn God? God, die troont te midden Zijner Cherubijnen, wordt daar voortgesleept tusschen twee moordenaren? God, wien de Engelen loven, wordt door de menschen veracht? Hij, die de aarde draagt op de palm Zijner handen, gaat gebukt onder den last van Zijn Kruis? Is dat mijn

eeniggeboren Zoon, schoon onder de kinderen der menschen, nu zonder vorm of gedaante, een aardworm gelijk; de verachting der menschen en het uitwerpsel des volks? Hoe, de Rechter van levenden en dooden is veroordeeld tot den schandelijken dood des kruises?

Bij deze overweging werden de oogen onzer bedroefde Moeder als twee beken van tranen. En gij, mijne ziel, die de oorzaak zijt van al deze smarten en kwellingen, gij stort niet een enkelen traan van medelijden met den Zoon en Zijne Moeder! O, kondet gij toch door uw bloed de beleedigingen uitwisschen, die gij Jezus en Maria aangedaan hebt! Doch, ofschoon overstelpt van droefheid, bleef Maria geheel overgegeven aan den heiligen wil Gods, zeggende: „Zie de dienstmaagd des Heeren, Mij geschiede naar Uw woord: trek verder voort, mijn Zoon, onschuldige Abel! om door Uwe broeders gedood te worden: rechtvaardige Noë! bereid door Uw Kruis de nieuwe ark des behouds, opdat het menselijk geslacht uit den zondvloed gered worde; ga, allerzachtmoedigste Mozes, onze Aanvoerder en Wetgever, open ons door den staf van Uw Kruis den veiligen weg, die naar het hemelsch Palestina voert; Uwe Moeder is bereid U te volgen naar Calvarië, om er geestelijkerwijze met U geslachttofferd te worden.”

Alzoo, zegt de Abt Wilhelmus, bewandelde Maria, de eerste der uitverkorenen, ook het eerst

Ziel
nan
Gol
O
voe
Kor
in
S
ma

V
Jez
zij
ve
he
he
za
Sn
in
he
en
se
vo
or
m
de
ge

Zich naar het gebod des Zaligmakers schikkend, nam Zij haar kruis op en volgde haar Zoon naar Golgotha.

Oefening van deugd. Met Maria de bloedige voetsporen van Jezus volgen, opdat wij den Koning der glorie eenmaal mogen vergezellen in Zijne heerlijkheid.

Schietgebed. Heer, kastijd mij in den tijd, maar spaar mij in de eeuwigheid. Amen.

VOORBEELD.

Wij lezen in de Jaarboeken der E. E. Paters Jezuiten, dat een jeugdige Indiaan, van plan zijnde eene groote zonde te bedrijven, bij het verlaten zijner woning, eene stem hoorde, die hem toeriep: „Sta, ongelukkige, waar gaat gij heen?” Als hij zich op dat geluid omkeerde, zag hij een beeld van O. L. Vrouw der Zeven Smarten. De H. Maagd nam het zwaard, dat in haren boezem stak, in hare hand en, het hem aanbiedend, zeide Zij: „Neem dit zwaard en doorsteek Mij, liever dan Mijn Zoon te kwetsen door uwe zonde.” Hierop viel onze jongeling, vol berouw en diep bedroefd, op zijne knieën, om Jezus en Zijne heilige Moeder voor zijne misdaad vergiffenis te vragen. De Toevlucht der zondaren smeekte haren Zoon en verwierf genade voor haar kind.

ZEVENTIENDE FEBRUARI.

—
VIJFDE SMART.

Eerste Verhandeling. De Kruisiging.

—

Gelijk Mozes in de woestijn de koperen slang oprichtte, zoo moest ook de Zoon des menschen opgeheven worden, opdat elk, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar het eeuwig leven hebbe. Die verheffing nu van onzen gezegenden Middelaar ging voltrokken worden. Geholpen door Simon van Cyrene had onze Heiland, op Zijne doorwonde schouderen, hijgend en zwoegend, den zwaren kruisbalk den kruisberg opgesleept. De Nieuwe Isaäk had Zijn Moria bereikt; doch hier kwam geen engelenhand den arm van den vergramden Vader ontwapenen. Bij de oneindige schuld was plaatsvervangning onmogelijk. Het Slachtoffer moest gedood worden. Daarom sprak onze Verlosser en Zaligmaker, met den Bruidegom van het Hooglied: „Ik zal den palmboom bestijgen en zijne vruchten

plukken". Gezegende vruchten van den Boom des levens, die ons het geneesmiddel schenken, waardoor het venijn van den boom des doods onschadelijk gemaakt werd. In het vooruitzicht ook dier vruchten, zal Jezus met blijdschap Zijn Kruis beklimmen. Het groote lijdensproces naderde zijne voltooiing. Woest en onstuimig grepen de beulen den Heiland aan en trokken Hem zonder mededoogen de kleederen uit. Over deze wreedheid, die 's Heeren wonden opnieuw openreet en geheel Zijn lichaam met bloed overdekte, deelt de H. Anselmus eene openbaring mede, die de H. Maagd zelve hem gedaan heeft.

„Luister Anselmus, wat Ik nu ga verhalen is zoo hartverscheurend, dat geen der Evangelisten het heeft durven of willen opteekenen. Als zij op de onteerende plaats van Calvarië gekomen waren, hebben de beulen mijnen Zoon Jezus geheel van Zijne kleederen beroofd. Zieltogende aanzag Ik dat droevige schouwspel; toch bezat Ik nog kracht en moed genoeg, om mijnen sluier van mijn hoofd af te nemen en daarmede Zijne lendenen te omwinden.”

Bewonderenswaardiger dan de moeder der Machabeën, die hare zonen ter dood zag brengen, putte ook Maria hare kracht in de hoop, die Zij op God stelde Omstreeks het zesde uur besteedg onze arme Jezus, van Zijne kleederen beroofd, met bebloeden rug, aan de hand Zijner woeste beulen, ten aanschouwe eener spottende

menigte, de ladder, die tegen de galg des kruises geplaatst was.

Bij den dwarsbalk gekomen, richtte de Heiland Zijne oogen ten hemel en droeg zich, volgens de verklaring van den H. Bonaventura, andermaal aan Zijnen hemelschen Vader op als slachten zoenoffer voor de gansche wereld: „Zie, Ik ben bereid, mijn Vader! Gij hebt Mij willen vernederen tot den schandelijken kruisdood, uit liefde en tot heil voor het menschelijk geslacht onderwerp Ik Mij. Voor degenen, die Gij Mij geschonken en tot Mijne broeders verheven hebt, bied Ik Mij ten offer aan. Aanvaard, Vader! dat offer, en bewijs in de toekomst genade uit liefde voor Mij, delg alle schuld uit: Ik offer Mij in hunne plaats”, — O, mijne ziel, mocht ook gij zoo bereidvaardig uw kruis aanvaarden. Zie! de Rechtvaardige wil lijden voor de onrechtvaardigen, en gij, onrechtvaardige, weigert het geringste te verduren uit liefde voor den Rechtvaardige. — Als de Heer nu Zijn kruis beklommen had, hebben, volgens de beschouwing van den H. Bernardus, de onmenschelijke beulen Hem Zijne handen en voeten onbarmhartig doorboord en de nagelen zoo geweldig er door geslagen, dat alle spieren en aderen zich uitzetten, en niet alleen de borst van pijn opzwol, maar ook het ontbloote lichaam als een vlies uitgespannen werd, zoodat men alle beenderen tellen kon. Zoo ging de voorspelling van den konink-

lijken Profeet David in vervulling: „Zij hebben Mijne handen en voeten doorboord; zij hebben al Mijne beenderen geteld". Bij den eersten hamerslag, die in Maria's ooren klonk, was onze goede Moeder, volgens hare openbaring aan de H. Brigitta, door smart geheel overweldigd en buiten zich zelve. Als Zij ontwaakte, zag Zij haren Zoon aan het Kruis vastgehecht, terwijl de omstanders elkander ondervroegen: „Wat heeft Deze misdreven? Is Hij gevonnist voor diefstal, roof of logen?" Sommigen antwoordden, dat Hij een leugenaar was. Vervolgens werd Hem de doornenkroon vast op het hoofd gedrukt tot midden op het voorhoofd. Door die ingedrukte doornen stroomde er toen zoo veel bloed over Zijn gelaat, dat Zijn haar en baard en oogen vervuld werden, en Hij geheel bloed scheen.

Bloed toch moest het teeken zijn, waardoor wij van de slagen des verderfsengels bevrijd zouden worden. Maar bloedige wonden ook werden er in Maria's hart geslagen, toen Zij opzag naar haren gekruisigden Zoon. Het Kruis en de Nagelen van den Zoon waren evenzeer een kruis en nagelen voor de Moeder, zegt de H. Augustinus. Met Christus werd ook Zijne Moeder gekruisigd. Hoe gaarne wilde Zij toen haar dierbaar Kind omhelzen, verklaart de H. Bernardus, maar de uitgestokene armen vielen machteloos langs hare zijden terug. Doch hare

oogen kan Zij van den Beminde haars harten, haar God en haar Al, niet afwenden: Zij zag Zijn gezegend hoofd door duizend scherpe punten doorstoken, Zijn aanbiddelijk gelaat, hetwelk de Engelen wenschten te aanschouwen, door striemen en slagen geheel misvormd. Zij zag Zijne handen en voeten door wreede nagelen doorboord en al Zijne ledematen uiteengerukt. Van het hoofd tot de voeten was onze Heiland slechts éene groote bloedige wond.

O Mijne ziel! heb toch eindelijk medelijden met uwen lijdenden Zaligmaker en de fel gefolterde Moeder van Smarten. Wat kan uw gezegende Verlosser nog doen, wat Hij niet gedaan heeft? Of zult gij alleen ongevoelig blijven, terwijl alle schepselen treurden over den gekruisigden Heer van hemel en aarde? Zie! de Engelen des vredes weenden bitter; de zon verduisterde, de aarde beefde, de steenrotsen barstten en de graven openden zich; geheel de natuur was ontsteld: en gij, ondankbare zondaar, die uwen Jezus aan het Kruis hebt geklonken, gij zoudt niet schreien en weenen over uwe talrijke misdaden? O Maria, Moeder van Smarten, bron van liefde, laat mij de hevigheid uwer pijnen gevoelen, opdat ik met U schreie. — Nu het voorwerp van hunnen haat aan het Kruis geklonken is, zullen de beulen zeker verzadigd zijn. Helaas! de ontaarde wreedaards bespotten het Goddelijk Slachtoffer zelfs nog op

Zijne pijnbank. Hoonend toch spraken de Oversten der priesters met de Schriftgeleerden en Ouderlingen: „Anderen heeft Hij gered, zich zelve kan Hij niet redden. Hij heeft op God vertrouwd, dat die Hem nu redde, als Hij verkiest; Hij heeft immers verklaard: „Ik ben de Zoon Gods.” Hierbij sloten de soldaten zich aan: „Zoo Gij de koning der Joden zijt, red U zelve.” Ook de moordenaars, die met den Heer gekruisigd waren, beledigden Hem. En Maria was getuige van al deze verguizingen. Zij hoorde, zegt de H. Brigitta, hoe haar Goddelijk Kind werd uitgekreten als een dief, een bedrieger, een booswicht, die duizendwerf den dood verdiend had; en al die versmadingen waren even zoovele zwaarden voor haar teeder minnend moederhart. „Zij weende,” zegt Nebrius, „om de folteringen van haar Kind, en Zij besproeide den ganschen bergtop door den vloed harer tranen.” O mijne ziel, stel u aan de voeten van Jezus' Kruis en ween met de bedrukte Moeder, aan de felste droefheid ter prooi om wille van haar Kind, dat lijdt en sterft om uwe zonden.

Oefening van deugd. Niet anders willen kennen, dan Jezus den gekruisigde; in niets anders roemen, dan in Christus en Zijn kruis.

Schietgebed. Heere Jezus! kruisig mijn vleesch met al deszelfs begeerlijkheden. Amen.

VOORBEELD.

Onze Goddelijke Zaligmaker verscheen op zekeren keer aan de Eerw. Zuster Diomira, kloosterling te Florence, en zeide haar: „Mijne dochter en mijne bruid, denk aan Mij en bemin Mij, dan zal Ik aan u denken en u beminnen.” Tegelijkertijd bood Hij haar eenen bouquet van bloemen aan, in wiens midden zich een kruis bevond. De Heer wilde haar indachtig maken, dat de vertroosting en zijner Heiligen, hier op de wereld, altijd van kruisen en lijden vergezeld moeten gaan. Het kruis toch brengt de zielen nader tot God.

D
ge
ev
jeg
se
de
G
ke
al
M
zi
g
ke
H
tu

ACHTTTIENDE FEBRUARI.

VIJFDE SMART.

Tweede verhandeling: De goede moordenaar.

De voor ons zoo gelukkige beschuldiging door de schijnheilige Farizeërs tegen Jezus uitgebracht: „Deze ontvangt zondaren,” geldt evenzeer tegen Maria, die, om haar medelijden jegens de geestelijke zieken, welke den hemelschen Geneesheer behoeven, door de H. Kerk de „Toevlucht der zondaren” genoemd wordt. Gelijk Eva, door vermetel van den boom der kennis van goed en kwaad te eten, in Adam alle menschen tot de slavernij bracht, zoo heeft Maria, door de smarten van den kruisboom in zich op te nemen, verzadigd van bitterheid, te gelijk met haren Zoon de menschheid vrijgekocht. Zij stond, zoo spreekt Alexander van Hales, ter linker zijde van het Kruis van Christus, om haren Zoon te bidden voor de zondaren,

die staan aan den linker kant des Heeren. De eerste nu, die hare voorspraak mocht ondervinden, was Dismas, de moordenaar, die ter rechter zijde van Jezus gekruisigd werd. Onder den dekmantel en de bescherming van Maria, zegt Novarinus. was de goede moordenaar, die met Christus aan het kruis werd geklonken, volgens veler gevoelen, voornamelijk door de gebeden van Maria tot Christus bekeerd. Vernemen wij hierover het getuigenis van den H. Petrus Damianus: „Hieraan heeft de goede moordenaar zijne bekeering te danken, dat Maria, staande bij de kruisen van haren Zoon en van den moordenaar, haren Zoon voor den moordenaar gebeden heeft.” De H. Anselmus, voegt hierbij, dat deze roover een Egyptenaar was, die Maria, toen Zij met haar Kind naar Egypte voortvluchtig was, om het zwaard van Herodes te ontkomen, op bijzondere wijze beschermd had, zoodat Maria, ter belooning van dezen vroegeren dienst, haren Zoon vurig voor den moordenaar gebeden heeft.

Aan vele anderen evenwel komt het veel waarschijnlijker voor, dat de Koningin der Martelaren hierom bij haren Zoon het paradijs voor den goeden moordenaar heeft verworven, omdat hij alleen. ten aanschouwe van allen, openlijk de onschuld en de Godheid van haren Zoon verdedigd heeft. Wel groot en levendig was het geloof van Dismas. Immers, terwijl de voor-

bijg:
den
Ove
des
besp
hoo
zen
der
rec
ker
be
va
spr
ne
va
oo
va
M
M
de
M
lij
o
a
u
E
f
v
a
l

bijgangers al lasterende hunne hoofden tegen den gekruisigden Heiland schudden; toen de Overpriesters, Schriftgeleerden en Ouderlingen des volks 's Heeren wondermacht en Godheid bespotten; als de soldaten Zijn koningschap hoonden en de kwade moordenaar Christus' zending betwijfelde, verdedigde de goede moordenaar Jezus' onschuld, zeggende: „Wij lijden rechtvaardig; want wij hebben loon naar werken ontvangen, maar Deze heeft niets kwaads bedreven.” Tegelijk ook erkende hij de Godheid van Christus; want zich tot Jezus wendend sprak hij: „Heer, wees mijner gedachtig, wanneer Gij in Uw rijk zult komen.” De deelgenoot van Maria's smarten, zegt Simon Cassianus, is ook de deelgenoot in haar geloof: hij de belijder van Christus en de verdediger Zijner onschuld. Maar dien dienst, aan haren Zoon bewezen, heeft Maria door hare vurige gebeden tot haar Goddelijk Kind vergolden. En de Zoon, die Zijne Moeder niets kan weigeren, heeft oogenblikkelijk hare smeekbede verhoord. Aanstonds toch ontving de goede moordenaar het troostrijke antwoord des Zaligmakers: „Voorwaar, Ik zeg u: heden zult gij met Mij in het paradijs zijn”. Bij de overweging van deze grootmoedige ontferming des Heeren en van deze belofte eener waarlijk goddelijke mildheid, spreekt de H. Cyprianus den Heiland aldus toe: „Wat hebt Gij, o Heer, aan den H. Stephanus meer bewezen dan

aan dezen zondaar? Wat heeft de beminde leerling meer van U verkregen, die bij het laatste Avondmaal aan Uwe borst rustte? Welk grootter loon hebt Gij aan duizend anderen gegeven voor hunne veel grootere moeite en arbeid, voor de kwellingen en het lijden, die menigeen zoovele jaren om uwentwil verdragen heeft? Waarmede vergoldt Gij de vele wonden der Martelaren? In één uur, ja in nog korteren tijd heeft deze moordenaar die belooning ontvangen, voor wier bezit zoovele anderen gedurende hunnen ganschen levensloop zoo menigen druppel zweet moesten storten." „Deze roover," zegt de H. Joannes Chrysostomus, „rooft zich het hemelrijk. De Heiland," zoo gaat hij verder, „kon en wilde het bedorven hart des roovers bekeeren, opdat te allen tijde Zijne Godheid zoude erkend worden." Wij haasten ons hier nog een paar andere redenen bij te voegen: „God heeft dien goeden moordenaar in zijn uiterste in genade aangenomen, opdat voor alle toekomstende eeuwen de macht van Maria's voorspraak zoude blijken, en opdat nooit eenig zondaar, hoe diep ook gevallen, aan zijne zaligheid zoude wanhopen. Aan de H. Brigitta toch heeft Maria verzekerd: „Ik ben de Moeder van alle zondaren, die zich willen bekeeren." „Gelijk eene goede moeder," zoo spreekt Richardus, „haar kind onder haren mantel verbergt, wanneer de vader zijne hand opheft om het te slaan, zoo neemt Maria allen op, die,

uit v
tot H
teres,
minta
en tr
sluit
phon
gram
wij g
diene
van
barn
nard
wene
inge
uwe
vert
zelve
mijn
U;
ik l
mij
van
won
voo
het
des
de
C
ger

uit vrees voor de gerechtigheid van Christus, tot Haar hunne toevlucht nemen.“ „Onze Meesteres,” zoo verklaart de H. Bonaventura, „bemint allen, komt allen ter hulp, bidt voor allen en treedt voor allen als voorspreekster op; Zij sluit niemand van hare liefde uit.” De H. Ildephonsus, Maria aansprekende, verklaart: „Om de granschap van den Rechter te verzoenen, kunnen wij geen machtiger hulp vinden dan U, die verdiend hebt Moeder te zijn en van den Verlosser en van den Rechter.” „Dat men zwijge over uwe barmhartigheid, o heilige Maagd,” roept de H. Bernardus uit, „zoo er iemand is, die in zijne noodwendigheden tevergeefs uwe voorspraak heeft ingeroepen.” O mijne ziel, al waart gij dan door uwe zonden rood als scharlaken, werp u vol vertrouwen in de armen uwer Moeder, draag u zelve, met den H. Bernardus, aan Haar op: „O mijne goedertierene Meesteres, ik beveel mij aan U; tot U, de eenige hoop der ellendigen, neem ik heden vol vertrouwen mijne toevlucht; wil mij toch niet afwijzen, goede Moeder, terwille van Hem, die uit liefde tot mij naakt en doorwond vóór U aan het Kruis hing. — Zij, die voor den goeden moordenaar den lusthof van het paradijs ontsloot, zal ook voor u „de Deur des hemels zijn,” als gij uwe schuld belijdt en de eer van haren Zoon verdedigt.

Oefening van deugd. Zich iederen morgen en iederen avond stellen onder de be-

scherming onzer goede Moeder Maria.

Schietgebed. O, Maria, Toevlucht der zondaren, bid voor mij. Amen.

VOORBEELD.

Een jongeling te Perugia had zijne ziel aan den duivel verkocht. Het contract met satan was met zijn bloed ondertekend. Toen het helsch serpent zijne verplichting was nagekomen, bracht het den jongeling bij een diepen put en dreigde hem daarin te zullen werpen, als hij er zich zelve niet instortte. Onze arme zondaar stond op den rand van den put, doch bezat den moed niet zich er in te werpen. Daarom zeide hij tot den Satan: „werpt gij er mij in, zoo gij mij wilt dooden”. De duivel hernam: „Leg dan eerst uw scapulier af van O. L. V. der Zeven Smarten”. Toen schoot er een straal van hoop in het wanhopige hart van den jongeling. In dat scapulier zag hij een laatste bewijs van de bescherming der allerzaligste Maagd en Moeder Gods Maria. Hij weigerde nu halsstarrig zijn scapulier af te leggen. Na een heftigen woordenstrijd moest de vorst der hel zijne prooi prijsgeven. Oogenblikkelijk ging onze jongeling der Moeder van Smarten zijne dankbaarheid betuigen. Hij deed boetvaardigheid en liet, ter eeuwige gedachtenis, deze wondervolle geschiedenis schilderen boven het Maria-altaar in de kerk te Perugia.

NEGENTIENDE FEBRUARI.

VIJFDE SMART.

Derde Verhandeling: „Ecce Mater tua”.

Terwijl Maria door hare voorbede voor den goeden moordenaar het paradijs had geopend, en deze erfgenaam was geworden van het rijk des hemels, bleef Zij zelve in het dal der tranen, om den kelk des lijdens tot den bodem toe te ledigen. „Onder het Kruis van haren veel geliefden Zoon was Zij”, zegt de H. Laurentius Justinianus, „in de innigste beschouwing doorgedrongen tot het binnenste der wonden Zijner heilige handen en voeten; Zij overwoog de pijnen van elk lid Zijns lichaams en vond overal overvloedige verzadiging van leed en droefenis. Ja, de pijnen en folteringen van haren beminden Zoon drukten zich zóó diep in haar moederlijk hart, dat daarin, als in eenen helderen spiegel, alles klaar en duidelijk werd teruggekaatst, wat onze geliefde Heiland te lijden

had: en, gelijk Zij alle anderen in genade, heiligheid en verdienste verre te boven ging, zoo overtrof Zij ook allen in smart, droefheid en lijden.

Toen nu de goede Heiland Zijne zoo diep bedroefde Moeder aanzag, riep Hij, met de oogen op Zijnen lievelingsleerling, Joannes, duidend, Haar toe: „Vrouw, zie uw zoon: dan keerde Hij Zijn allerheiligst aangezicht ook naar den Leerling en, terwijl Hij hem, door een wenk Zijner oogen, Zijne bedroefde Moeder aanwees, sprak Hij tot hem: „Ecce Mater tua: zie uwe Moeder”. De Zaligmaker sprak Zijne Moeder aan met den titel van „Vrouw”, om hare groote kloekmoedigheid van ziel te kennen te geven, alsmede om die uitgelezene Vrouw aan te duiden, welke in het paradijs beloofd was: „Ik zal vijandschap stellen tusschen u en de Vrouw, Zij zal u den kop verpletteren”. Die woorden nu van Jezus tot Maria gesproken, moeten onze harten met medelijden jegens de Koningin der Smarten vervullen. „Zou het wel mogelijk zijn”, zoo vraagt de H. Anselmus aan iederen waren vereerder van Maria, „dat gij geene tranen van medelijden stort, als gij de tranen van Onze Lieve Vrouw zoo overvloedig ziet stroomen?” Kunt gij het zonder zuchten en weenen aanhooren, dat de Goddelijke Zoon stervend Zijne Moeder toespreekt: „Vrouw, zie uw zoon! Immers, welk een ongelijke ruil en bedroevende verwisseling was het, zooals de H. Bernardus be-

me
pla
Me
Go
dez
han
noe
sm
he
we
op
Me
sch
die
di
vi
Me
„I
al
Jo
H
M
or
ex
m
n
L
li
M
k

merkt, dat aan deze diep bedroefde Moeder, in plaats van Jezus, Joannes; in plaats van den Meester, de Leerling; in plaats van den waren God, louter een mensch gegeven werd, en Zij dezen werd aanbevolen? Al waren ook onze harten geheel onverschillig, meent de bovengenoemde Kerkleeraar, dan moesten zij toch door smart en medelijden bewogen worden, als wij het lijden van onze bedroefde Moeder slechts een weinig overdachten. Doch, naast het medelijden, opgewekt door de wonden des Heeren tot Zijne Moeder, wordt ons hart ook vervuld van blijdschap door Jezus' toespraak tot den Leerling, die ons allen op den Calvarieberg vertegenwoordigde, en ook voor ons Maria tot Moeder ontving in die woorden: „Ecce Mater tua: zie uwe Moeder”. Hierover zegt Dionysius de Karthuizer: „Die uitverkorene Leerling vertegenwoordigde alle Christenen, derhalve, gelijk Christus tot Joannes zeide: „zie uwe Moeder”, zoo schonk Hij Zijne Moeder ook aan alle Christenen tot Moeder”. Van dat oogenblik af ook heeft Maria ons al hare moederlijke liefde geschonken en ons allen onder hare trouwe hoede genomen. De goedertierene Zaligmaker wilde ons niet als weezen achterlaten. Reeds had Hij Zijnen Leerlingen in het onuitsprekelijk Geheim Zijner liefde de blijvende tegenwoordigheid van den Meester verzekerd, nu vermaakte Hij Zijnen kinderen bij testament nog bovendien Zijne

eigene Moeder. Hierover juicht en jubelt de H. Bernardus: „O, hoe milddadig hebt Gij U getoond, Gij, groote Koning en Bruidegom, zoetste Jezus! Op den dag toen Gij U aan ons verloofd hebt in Uw Bloed! Hoe overvloedig hebt Gij alles, wat Gij bezeten hadt, onder ons uitgedeeld! Uwen beulen schonkt Gij eene liefderijke voorbede bij Uwen Vader; den moordenaar belooft Gij het paradijs; aan uwe Moeder gaaft Gij eenen nieuwen Zoon; Haar echter vertrouwdet Gij tot Moeder aan Joannes, en daardoor ontvingen wij allen, die naar de ziel gestorven waren, leven, troost en blij vertrouwen”. Daarom ook spreekt Hugo van St. Victor blijmoedig allen zondaren troost en moed in, als hij uitroept: „O, zondaar, die der wanhoop nabij zijt, ziedaar uwe Moeder, die Moeder namelijk, die tegelijk is Moeder Gods en Moeder der menschen, Moeder des Rechters en Moeder des schuldigen; Zij kan niet toelaten, dat tusschen deze beide broeders, hare kinderen, tweedracht heerscht.

Is echter Maria uwe Moeder, o zondaar, dan is Jezus, haar Goddelijke Zoon, uw Broeder en Zijn Vader, uw Vader en dus ook Zijn hemelsch rijk uw erfdeel.” Wanneer de bekoorder ons zijne strikken spant, de wereld hare lagen legt, en het bedorvene hart zijne booze neigingen doet gevoelen, dan hebben wij een veilige wijkplaats onder den dekmantel onzer goede Moeder Maria. Bij elken strijd kunnen wij ons zeker

verlaten op hare hoede en bescherming. Hierom mogen wij Haar met den H. Thomas van Villanova toeroepen: „Gelijk de kuikens bij het rondvliegen der haviken zich verschuilen onder de vleugels der hen, zoo verbergen wij ons onder uwe vleugelen. Wij kennen geen ander toevluchtsoord dan U, Gij alleen zijt onze eenige hoop, waarop wij vertrouwen.” „Gij,” zoo spreekt de H. Bernardus Maria aan, „trekt den zondaar terug van den afgrond der wanhoop. Gij verschaft hem de medicijn der hoop en verlaat hem niet, totdat Gij hem met den verschrikkelijken Rechter verzoend hebt.” O zondaar, al zijn uwe zonden hoog boven uw hoofd gewassen, ga tot uwe Moeder Maria. Vlucht tot dien Boom des levens, midden in het paradijs geplaatst, onder Zijne schaduw kan de eeuwige dood u niet treffen. Begeef u tot die Ark van Noë; daar binnen zult gij ongedeerd den zondvloed ontkomen. Wend u tot dien Berg des heils, daar zult gij beveiligd zijn tegen het bederf en den ondergang der zondige wereld. Maar zal Maria uwe Moeder en Beschermvrouw wezen, dan moet gij naar het voorbeeld van den H. Joannes u ook als haar kind en haar dienaar gedragen.

Gij moet met den Leerling uwe Moeder in de woning van uw hart binnenleiden. Haar be-
minnen als de Moeder der schoone liefde, Haar
oprecht liefhebben en kinderlijk medelijden heb-

ben met de Moeder van Smarten. Zeg Haar dan: „O, Moeder van Jezus, ik neem U in dit oogenblik aan als mijne Moeder, zuiver mijn hart van alles, wat U daarin mishaaft, wees mijne Beschermvrouw en aanvaard mijnen nederigen dienst, om uwe eer te bewaren en te bevorderen; voor alles echter, Moeder, bid ik U, om de bittere tranen, die Gij geschreid heb, wil mijn hart tot kinderlijk medelijden stemmen, opdat ik, vervuld van mededoogen met uw lijden, oprecht met u treure en alles vermijde, waarmede ik het hart mijner Moeder andermaal zoude bedroeven.”

Oefening van deugd. Onzen stervenden Verlosser vurig bedanken voor het groote geschenk ons in Zijne Moeder gegeven.

Schietgebed. O Maria, Moeder van God en ook mijne Moeder, laat mij altijd uw oprecht kind wezen. Amen.

VOORBEELD.

Hieronymus Aemilianus gaf zich, gedurende zijne militaire loopbaan, aan alle soort van ondeugden over. In den oorlog viel hij in de macht der vijanden en werd in een kerkertoren opgesloten. In zijn ramspoed voelde hij de werking der genade. Daaraan beantwoordend, besloot hij zijn leven te beteren en zijne toevlucht te nemen tot de allerheiligste Maagd

Maria. Geholpen door den bijstand dezer goede Moeder, bekeerde hij zich volkomen. Voortaan was hij een toonbeeld van deugd. Hij stichtte de congregatie der Somasken en stierf in geur van heiligheid. Benedictus XIV nam hem op in de rei der Gelukzaligen, en Clemens XIII plaatste hem onder het getal der Heiligen.

TWINTIGSTE FEBRUARI.

VIJFDE SMART.

Vierde verhandeling. De dood des Heeren.

Wanneer Agar door haren meester, Abraham, weggezonden was, zwierf zij met haar kind Ismaël in de woestijn Bersabee. Als dan het water uit hare kruik verbruikt was, legde zij haren zoon onder een boom neder en verwijderde zich een boogschot ver, zeggende: „Ik kan mijn kind niet zien sterven”. En van verre zat zij te klagen en te schreien. Doch zóó was het niet gesteld met de bedruktste aller moeders, onze kloekmoedige Vrouw en heldhaftige Maagd Maria. Al bleven ook de andere vrouwen, Maria Magdalena en Maria de moeder van Jozef met Salome en Veronica, van verre het droevige schouwspel van Calvarië gadeslaan; Maria stond naast het Kruis van haren stervenden Zoon. Op hare teenen staande, zegt de H. Bernardus, stak

Zij hare handen in de hoogte, om het gepurperde Kruis te omhelzen en te kussen ter plaatse, waar het allerkostbaarste Bloed van haar Kind afvloeide. De H. Bernardinus van Siëna gaat nog verder, als hij den H. Evangelist toespreekt: „Gij hebt te weinig gezegd met op te teekenen: „Naast het Kruis van Jezus stond Zijne Moeder””, Zij toch naderde veel dichter bij het Kruis dan elk ander, daar Zij niet alleen naast het Kruis stond, maar in waarheid met hare gefolterde ziel aan het Kruis hing”. Met het lichaam onder het Kruis en met haren geest aan het Kruis, bleef Maria geduldig wachten, totdat haar Zoon Zijn allersmartelijkst lijden met volle gelatenheid en onbegrensde liefde tot ons zoude volbracht hebben. Hare smarten mochten onpeilbaar diep zijn als de wateren van den Oceaan, de Gezegende Maagd bleef daar, volgens de meening van den H. Petrus Canisius, om der toekomende eeuwen een geënkwaardig voorbeeld na te laten van haren moed en standvastigheid, die door den grootsten tegenspoed moesten beproefd worden, zoodat noch kwelling, noch angst, noch gevaar, noch zwaard, noch dood, noch leven, noch eenig schepsel Haar kon scheiden van de liefde van Christus, met Wien Zij door al de krachten harer ziel vereenigd was. En wel zwaar beproefd werd in die bange stonden haar teederminnend moederhart. „Ik ongelukkige en ellendige”, zoo verklaarde Maria aan

den H. Bernardus, „zag mijn God en mijn Zoon aan het Kruis hangen en den schandelijksten dood sterven; toen werd ik door droefheid en smart zóó getroffen, dat het niet in woorden is weer te geven". Om de zonden van Zijn volk had de hemelsche Vader Zijnen Zoon willen vermorzelen in Zijne zwakheid; en zie, drie volle uren reeds was Maria getuige van dit wraakgericht des hemels. O noodlottig en huiveringwekkend schouwspel voor eene moeder! haar Kind en haar God ter prooi te zien aan de ergerlijkste bespottung, in de felste smarten en de hoogste noodwendigheden, tus-schen moordenaars opgehangen aan het vloekhout des Kruises, doorwond en verscheurd, worstelend met den dood, door aarde en hemel verlaten, zoodat Hij uitriep: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Vlijmende woorden, die feller dan het scherpste zwaard het hart van Maria doorklieften. Over dien uitroep toch getuigde Maria aan de H. Brigitta: „Dat woord is nooit uit mijne gedachten geweest, totdat Ik ten hemel werd opgenomen; het was meer gesproken uit medelijden jegens Mij, dan om eigen kwellung". Intusschen was de doodstrijd des Heeren begonnen. Zijne stervende oogen, die Hij nu en dan opende om Zijne Moeder een laatst vaarwel toe te roepen, waren vervuld van bloed; Zijn half geopende mond zou nog slecht een paar woorden uitbrengen. Geheel Zijn lichaam, eene groote

gezw

He
opge
heid
geze
zeid
eind
volb
troo
wre
een
dige
der
nog
dan
toch
uw
Wa
zwe
Sal
na
alt
lat
hie
Mo
aa
do
lev
ge
di

gezwollen wond, werd bleek en loodkleurig.

Het werk, Hem door den hemelschen Vader opgelegd, de schulddeeling der gevloekte menschheid, naderde zijne voltooiing. Als dan onze gezegende Verlosser den dood voelde naderen, zeide Hij, om Zijne Moeder te troosten met het einde Zijner tormenten en folteringen: „Het is volbracht.” O Maria, hoe duur kwam U deze troost te staan! Uw Kind, uw eeniggeboren Zoon wreed mishandeld, als de laagste der menschen, eenen melaatsche gelijk, in dien deerniswaardigen toestand te zien sterven, voor het heil der menschheid. O, mijne zondige ziel, zoo gij nog eenig gevoel van medelijden bezit, ween dan met de bedruktste aller vrouwen, mochten toch dag en nacht uwe tranen vlieten, want om uwentwil is Maria de Moeder van Smarten! — Wanneer de veldheer Joab, om eene samenzwering met Adonias en Abiathar, door koning Salomon ter dood veroordeeld was, vluchtte hij naar den tempel des Heeren en omvatte het altaar. Als hem gelast werd het altaar te verlaten, sprak hij: „Ik zal niet heengaan, maar hier sterven.” In gelijke stemming stond onze Moeder Maria bij het altaar des Kruises, waaraan haar Zoon hing te sterven. Mochten ook dood en verderf Haar treffen, daar wilde Zij leven en sterven. En dat Zij niet gestorven is, geschiedde door een wonder van Gods almacht, die de wreedgefolterde Maagd in het leven be-

hield. De heldhaftige Moeder ging steeds voort haar Kind aan den hemelschen Vader op te dragen als een welgevallig zoenoffer voor ons heil en onze zaligheid, zoodat wij hier op Maria mogen toepassen, wat de H. Paulus van Jezus zeide: „Wie Maria niet bemint, hij zij gevloekt.” Eindelijk waren de laatste oogenblikken van Jezus genaderd. De God-mensch, die God met de menschen verzoend had, stond op het punt deze aarde te verlaten en riep met luider stemme: „Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijnen Geest.” Bij het hooren dezer woorden, zoo verklaart Maria aan de H. Brigitta, sidderden al mijne ledematen, om de bittere droefheid mijns harten. En zoo vaak Ik in latere dagen die woorden overwoog, hoorde Ik ze telkens luide in mijne ooren weerklinken. Ten slotte riep de stervende Verlosser en Zaligmaker andermaal met luider stemme, boog Zijn heilig hoofd en gaf den geest. De H. Paulus voegt hier aan toe, dat de Heer stierf met luid geroep en tranen.

Dit met tranen gepaarde geroep nu, werd, volgens den H. Hilarius, veroorzaakt door de hevigheid der smart, welke als een geslepen dolk door Jezus' ziel drong bij de gedachte, dat Zijn bitter lijden voor zoovele menschen ijdel en vruchteloos zoude zijn. De H. Joannes Chrysostomus meent, dat de Heiland met zulk een luide stem geroepen heeft, om daardoor Zijne almachtige Godheid te bewijzen, dat Hij

nam
zond
krac
den
sterv
lijk
Ik u
Mijn
Ik
Mij,
dige
verl
ned
ver
goe
met
een
wij
zoo
ber
teli
oor
rec
an
die
en
tiu
om
vr
ma

namelijk Zijne heilige ziel geheel vrijwillig, zonder dwang en niet door natuurlijk gemis aan krachten uitademde. Ons wil het bovendien met den godvruchtigen Ginther toeschijnen, dat de stervende Zaligmaker alle zondaars nadrukkelijk heeft willen toeroepen: „Tot nu toe heb Ik u zonder ophouden gepredikt, voortaan zult gij Mijne stem niet meer vernemen, daarom roep Ik u voor de laatste maal toe: „Bekeert u tot Mij, Uwen Heer en Uwen God". O mijne zondige ziel, tot u heeft Jezus geroepen: „Wat verheft gij u, stof en asch, terwijl Ik Mij vernederd heb tot den dood des Kruises! Wat verzamelt gij u aardsche schatten, vergankelijke goederen, terwijl Ik arm ben geworden, om u met genadegaven te verrijken? Wat leidt gij een aangenaam, vadsig en zinnelijk leven, terwijl Ik, om die schandelijke wonden uwer ziel, zoo wreed gegeeseld, verscheurd en vermorzeld ben! — Ja, goede Jezus, ik ben schuldig, grootelijks schuldig, laat vrij Uwe stem in mijne ooren klinken, om mij van het pad der onge-rechtigheid terug te roepen, opdat ik U niet andermaal kruisige in mijn zondig hart. — Na dien laatsten uitroep boog Jezus Zijn heilig hoofd en gaf den geest. Christus, zegt de H. Vincen-tius Ferrerius, wilde met gebogen hoofd sterven, om Zijne Moeder vaarwel te zeggen. De god-vruchtige Lansperg voegt hierbij: „De Zalg-maker wendde Zijn hoofd naar Zijne Moeder

toe, om haar Zijn laatsten groet te brengen. Zoo wilde de gezegende Heiland, ter prooi aan de hevigste angsten en felste smarten, Zijne Moeder smeeiken zorg te dragen voor Zijn doorwond, verscheurd en vaneengereten lichaam". O mijne ziel, mocht gij in het stervensuur ook u zelve zóó aan uwe Moeder kunnen aanbevelen! Dat zal u zeker ten deel vallen, als gij met Maria gaarne verwijlt onder het Kruis van haren stervenden Jezus.

Oefening van deugd. In den geest dikwerf verwijlen op Calvarië en ons leven inrichten naar het voorbeeld, wat ons op den berg des heils is gegeven.

Schietgebed. Gekruisigde Verlosser! trek mij meer en meer tot U. Amen.

VOORBEELD.

Wij lezen in de H. Schrift, dat de kloekmoedige Judith, om haar vaderstad van de belegering en haar volk van een wissen ondergang te redden, haar leven in de waagschaal stelde, zoodat de hoogepriester Onias, wanneer zij met het afgehouden hoofd van Holofernes, den aanvoerder der vijanden, Bethulië binnentrok, haar toeriep: „Gezegend zijt gij, dochter Israëls, door den Heer onzen God boven al de vrouwen der gansche aarde. Gezegend de Heer van hemel en aarde, die uwen arm versterkt heeft, om het

hoofd af te slaan van den aanvoerder onzer vijanden; omdat Hij heden uwen naam zoo verheerlijkt heeft, dat hij niet zal wegsterven op de lippen des volks, voor hetwelk gij uw leven niet gespaard hebt, maar dat gij van den ondergang gered hebt, onder de hulp van den Heer onzen God". Men overwege voor zich zelven deze voorafbeelding der allerzaligste Maagd Maria, staande naast het Kruis van haren stervenden Jezus.

EEN EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZESDE SMART.

Eerste Verhandeling. Maria onder het Kruis van haren gestorven Jezus.

Maria, wier liefde tot Jezus sterker was dan de dood, kon, na het afsterven van haar Kind, niet bewogen worden den lijdensberg te verlaten. Zij geleeke den ingewortelden cypres op het gebergte van Sion, die alle stormen en windvlagen trotseerde. O, mijne Meesteres, zoo spreekt de H. Bonaventura de Moeder Gods aan, waar staat Gij; is het naast het Kruis? Ja zelfs op het Kruis wordt Gij gekruisigd, daar toch zijt Gij met uwen Zoon vastgehecht; Hij met het lichaam, Gij met het hart. En al 's Heeren wonden, over geheel Zijn lichaam verspreid, zijn in uw hart vereenigd: daár mijne Meesteres is uw hart met eene lans doorstoken, met doornen gekroond, bespot, gehoond, en door verguizingen verzadigd, met gal en azijn ge-

laafd. Waarom zijt Gij opgegaan, om voor ons geslachtofferd te worden? Was het lijden van den Zoon voor ons dan niet voldoende, tenzij ook de Moeder medegekruisigd werd? Voorzeker! Maar de liefde van Maria voor Jezus en haar standvastige heldenmoed hielden Haar op den kruisberg ook na den strijd van Christus tegen den Satan, die Zij den kop verpletterd had. Zoo sloeg eenmaal op het gebergte van Ephraim de kloeke Debbora onder een hoogen palmboom den bloedigen strijd gade, waarin de veldheer Barach zoo gelukkig streed tegen Sisara, krijgsoverste van koning Jabin, dat schier geheel het leger der vijanden door Israël verslagen en Sisara zelf door de moedige Jahel met een houten pin door de slapen aan de aarde vastgehecht werd. Als haar Goddelijk Kind den palmboom des Kruises bestegen en deszelfs vruchten geplukt had, stond Maria onder dien Boom des levens, waardoor de Satan overwonnen was, die ons door den boom des doods had ten val gebracht.

Onze Moeder stond daar, zegt de H. Laurentius Justinianus, met bevende knieën en heesche stem, terwijl hare tranen overvloedig stroomden. Op de Moeder des Heeren mogen we hier de woorden van den Bruidegom uit het Hooglied toepassen: „Uwe oogen zijn als de bronnen van Hesebon,” wier wateren in stilte en zonder gedruisch voortstroomen. De tranen toch onzer

bedrukte Maagd over den dood van haar Kind vloeiden zonder klagen en zuchten over den Calvarieberg, maar uit welk een bloedend hart welden zij op! Wanneer de H. Gregorius de Groote in zijne overweging met bijzondere aandacht de overvloedige tranen aanschouwde, waarmede de H. Maria Magdalena de voeten des Zaligmakers besproeide, werd hij door haar voorbeeld zóó bewogen, dat ook hij in tranen wegsmolt. „Wanneer ik nadenk,” zoo spreekt deze vrome Kerkleeraar, „over den tranenvloed van Maria Magdalena, kan ik eerder schreien, dan een woord uitbrengen; de tranen dezer zondares toch moeten zelf het verhardste gemoed tot boetvaardigheid aansporen.”

Mogen deze uitspraak van den grooten dienaar Gods voor allen gelden, bij de beschouwing van Maria's tranen, geschreid aan de voeten van Jezus' Kruis. O, mijne ziel! meng uwe tranen met die der Moeder van Smarten, welke uw medelijden afsmeeken en u tot ernstige boetvaardigheid over uw zondig leven aanmanen. Zie! de Gezegende der vrouwen houdt in moederlijke bekommring hare oogen strak gevestigd op de wonden van haar Kind. Zeker, Zij weet, dat Zijn lijden strekken zal tot heil der wereld, maar toch wordt haar moederhart gedrukt en haar boezem geprangd tot den dood toe door naamlooze smart. Zij zucht inwendig en tracht de opwellende tranen tegen te houden.

Maar hare angst en hare kweeling vermeederen, naarmate Zij die zoekt te onderdrukken. Doch geen klacht komt over hare lippen. De vrees voor de omringende Joden gebiedt haar het stilzwijgen. Evenwel van haar hart maakt onze goede Moeder eene levende, Gode welgevallige offerande. Met haar Zoon slachtoffert de mede-Priesteres en mede-Verlosseres zich zelve voor onze zonden, die Haar meer leed veroorzaken dan de wonden van haar Kind. O, mijne goedertierene Moeder! ik beken mijne schuld, mijne groote schuld. Menigwerf heb ik den dood en de hel verdiend, maar zie goedgunstig neder op mijn leedwezen en laat mij vervuld worden van droefheid, gelijk uw hart van rouw en bitterheid overstelpt werd aan de voeten van uwen gestorven Jezus. Bid voor mij met uwen Goddelijken Zoon tot den hemelschen Vader: „Vergeef, Vader, uw arm kind, want het weet niet, wat het doet.” Ja, mijne ziel, vrees niet de voorspraak in te roepen van de Moeder der Smarten, die zelfs voor de beulen van haar Kind tot den hemelschen Vader gebeden heeft! Hooren wij hierover het getuigenis van Richardus de San Lorenzo: „Niemand mag voorgeven, dat de Moeder Gods de Joden haat, omdat Zij haar Kind tot den schandelijksten dood veroordeeld hebben; want zij, die op het punt stonden den eeuwigten dood in te gaan, achtte Maria niet haar haat waardig, maar vele tranen en

het innigste medelijden; daarom nam de Deelgenoot van Jezus' liefde zoowel als van Zijn kruis, haar toevlucht tot het gebed, om uit geheel haar hart een beroep te doen op de vaderlijke ontferming: „Vader, reken hun deze misdaad niet toe, want zij weten niet, wat zij doen.” En niet slechts uit liefde tot Jezus, en om te bidden voor de vijanden van haren Zoon, stond Maria onder het Kruis van Christus, maar ook om een voorbeeld van gelatenheid en volharding in de beproeving te schenken. Daarom moeten wij handelen naar het voorbeeld ons op den lijdensberg verstrekt en Maria volgen onder het Kruis des Verlossers. In het Kruis ook ligt ons heil, ons leven en onze verrijzenis. En al wie zijn kruis met liefde en moed opneemt, zal den last van Christus licht en Zijn juk zoet vinden. De liefde verdraagt alles.

Wilt gij, zegt Nouët in zijne Geestelijke Oefeningen, wilt gij uw kruis gemakkelijk en met veel vrucht dragen? Bemin! De liefde was het zwaard, hetwelk Maria's hart en ziel doorboorde. De liefde toch was de oorzaak harer smarten. Onze Moeder leed bovendien met heldenmoed, omdat Zij haar Kind en haar God zoo vurig beminde. Wanneer de Apostelen hunnen Meester verlieten en in eene laffe vlucht hun heil zochten, volgde Maria haren Zoon in den kerker en in den dood. Als Jezus dan aan zijn Kruis ter rechter- en ter linkerzijde omzag naar hulp

en troost, volhardde Maria, de glorie van haar geslacht, in de doodsangsten van haar Kind. Haar Naam, zoo verklaart de H. Hieronymus beteekent „Ster der zee,” omdat deze Ster nooit ondergaat. Toen het wereldgebouw, bij den ondergang van de Zon der gerechtigheid dreigde in te storten, bleef die Ster haar licht verspreiden over den Calvarieberg. Daarom vereert onze Moeder de H. Kerk de Koningin des hemels met dien titel: „Wees gegroet, gij Ster der Zee” en roept zij hare voorspraak in: „Ster der zee, snel den vallende ter hulp.” Maria, zegt de H. Bonaventura, doet dienst als Ster der zee, daar zij de schepelingen over de wereldzee, in het vaartuig der onschuld of der boetvaardigheid, heenvoert naar het strand van het hemelsch Vaderland. Daarom, mijne ziel, neem uwe toevlucht tot deze Ster, onder haar geleide zult gij veilig varen over de onstuimige zee dezer wereld naar de haven der eeuwige zaligheid. Hoor hierover tot uwe bemoediging de schoone homilie van den H. Bernardus: „Maria is die buitengewone Ster, geplaatst boven de wijde wereldzee, waar Zij schittert door hare verdiensten en verlicht door hare voorbeelden. . . . Wend toch uwe oogen niet af van den glans dezer Ster, als gij in den orkaan niet wilt ontkomen. Als de stormen der bekoringen opsteken, als gij stoot op de klippen der kwellingen, aanschouw de Ster, roep Maria aan. Als gij heen en weer wordt

geslinderd, door de vloed van hoovaardij, hebzucht en zinnelijkheid, aanzie de Ster, vlucht tot Maria. Als gij om de menigte uwer zonden en den rampzaligen toestand van uw geweten, bekommerd en beschaamd in den draaikolk der droefheid en in den afgrond der wanhoop dreigt te vallen door de verschrikkingen van uw oordeel, denk dan aan Maria. In gevaren, in angsten en twijfels, herinner u Maria, roep hare voorpraak in. Als gij Haar volgt, zult gij niet afwijken; als gij Haar smeekt, niet wanhopen. Aan hare hand, valt gij niet; onder hare hoede, behoeft gij niet te vreezen. Onder haar geleide, overvalt u geen vermoeienis; onder hare goedgunstigheid, vaart gij veilig de haven binnen."

Oefening van deugd. Naar het voorbeeld van Maria en onder hare bescherming zijn kruis standvastig dragen tot het einde toe.

Schietgebed. O Maria, Ster der zee, snel den vallende ter hulp.

VOORBEELD.

Joannes Pechamus, een Franciskaner monnik, werd door zijne tegenstanders van eene zware misdaad beschuldigd bij den algemeenen overste, den H. Bonaventura, die hem hiervoor streng bestrafte. Als dit onzen vromen kloosterling al te zwaar viel, en hij deze beleediging niet met gelatenheid kon verdragen, nam hij zijne toe-

vlucht
ond
spra
zwa
zull
gek
Mij
mo
dre
Wil
gij
ver
Pec
bel
die

vlucht tot het Kruisbeeld van Christus, waar-
onder de Moeder van Smarten stond. Heer! zoo
sprak hij, hoelang moet ik nog onschuldig deze
zware belediging verduren? Waaraan heb ik
zulks verdiend? Daarop antwoordde hem de
gekruisigde Verlosser: „Pechamus! wat was
Mijne schuld, om opgehangen te worden tusschen
moordenaars. En wat had Mijne Moeder mis-
dreven, Zij, de deelgenoot van al Mijn lijden?
Wil u derhalve niet al te zeer ontstellen, als
gij niet aanstonds verkrijgt, wat gij van God
verzoekt. Op dit woord van Christus begon
Pechamus te schreien en liet verder al zijne
belangen aan de Goddelijke Voorzienigheid over,
die ze met een gunstigen uitslag bekroonde.

TWEE EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

— — — — —
ZESDE SMART.

Tweede Verhandeling. De Lanssteek.

— — — — —

In de wet van Mozes was voorgeschreven, dat men de gedooden, die aan het schandhout waren opgehangen, nog op denzelfden dag afnemen en begraven moest. Evenwel niet uit ijver voor de wet, opdat niets aan de glorie van den grooten Sabbathdag zou ontbreken, en zij in ongestoorde vreugde hun Paaschfeest konden vieren, maar om hunnen haat tegen Jezus nog meer te koelen, gingen de verstokte Schriftgeleerden en Farizeërs naar Pilatus met het verzoek de beenen des Gekruisigden te laten verbrijzelen. Zoo de Christus nog leefde, zouden zij Hem eene nieuwe en zeer pijnlijke marteling aandoen, zoo Hij reeds gestorven was, wilden zij Hem minstens, na Zijnen dood nog mishandelen en versmaden.

Pilatus willigde hun verzoek in. Als dan de soldaten, tot dit werk afgezonden, op den Cal-

varieberg gekomen waren, braken zij de beenen van den goeden en den kwaden moordenaar. Toen zij nu hunne ijzeren werktuigen naar Jezus richtten, sidderde Maria over al hare ledematen. Zij bad de beulen, zegt de H. Bonaventura, Zijne beenen niet te verbrijzelen: „Laat af, mijn Zoon is reeds gestorven, bespaart Hem deze nieuwe belediging, bespaart Zijne arme Moeder deze nieuwe foltering! De krijgsknechten ziende dat Jezus dood was, traden terug, doch een hunner, Longinus genaamd, richtte met forsche hand zijne lans op Jezus' zijde en doorstak onstuimig het hart des Zaligmakers, waaruit oogenblikkelijk bloed en water vloeide. 's Heeren gebeente mocht niet gebroken worden, maar de volkeren moesten komen tot Dengene, dien zij doorstaken. De gezegende Verlosser, die ons met een geringen zucht, een enkelen traan of met een druppel bloed, had kunnen verlossen, toonde dat Hij de Zijnen ten einde toe lief had. Op dezen dag opende Hij voor het huis van David en voor de bewoners van Jeruzalem eene breede bron ter zuivering van zonde en onreinheid. De Heiland wilde, zoo verklaart Paus Innocentius IV, dat, na Zijnen dood, Zijne zijde geopend werd, opdat door het uitstroomende bloed en water Zijne Bruid zoude gevormd worden: de geheel eenige, onbevleete, maagdelijke en heilige moeder, de Kerk. O allerzaligste Wonde, zoo vervolgt diezelfde Opper-

herder, waardoor ons zoovele en zoo groote gaven der goddelijke goedertierenheid zijn toegestroomd! O gezegende Lans, die ons zooveel goeds gebracht en tot de glorie van zulk een triomf medegewerkt hebt! Door de zijde van Jezus te openen, ontsloot die Lans ons de poorten van het rijk des hemels; door den Doode te wonden, heelde Zij onze wonden, en schonk ons het leven en de zaligheid. Gelukkige Lans, die door het bloed van den Onschuldige onze schuld hebt uitgewischt! O dood, roept de H. Augustinus uit, waardoor de dooden levend worden! Wat toch is zuiverder dan dit Bloed? Wat heilzamer dan deze Wond, voor ons geslagen, om de deur des levens te openen, vanwaar de Sacramenten der Kerk ons geworden zijn, zonder welke men het waarachtige leven niet kan binnengaan. Dat uitstroomende Bloed is gevloeid tot vergiffenis der zonden. Dat uitgestorte water, hetwelk den beker des heils tempert, dient tot afwassching en lavenis. Maar wat voor ons eene bron van zegening was, strekte Maria tot overmaat van lijden. Wanneer de rechtvaardige Josias, koning van Juda, in den strijd met den Egyptischen koning Nechao, het erfdeel der vaderen met leeuwenmoed verdedigde, werd hij op zijnen strijdswagen door een pijl in de borst doodelijk getroffen, zoodat hij in den bloei zijns levens sneuvelde. Die noodlottige pijl had het hart van al zijne

onde
zalen
als d
zooz
fen,
jaren
ontz
dan
het
Maa
Kind
op
brac
stok
Heer
later
aller
heili
lijde
daar
Nad
spre
Sma
door
ziel.
gesc
niet
droe
rech
wie

onderdanen gewond, want geheel Juda en Jeruzalem beweende den beminden koning. Maar als die rampzalige wond van den koning Josias zoozeer het hart van geheel zijn volk kon treffen, dat het hem vele dagen, ja een reeks van jaren met de bitterste tranen betreurde, welk een ontzettende uitwerking en pijnlijke foltering moet dan die wreede lanssteek veroorzaakt hebben in het teederminnend hart van de allerbedruktste Maagd en Moeder Maria, toen het hart van haar Kind, den zachtmoedigen Koning Jezus, daar op Zijn triumfwagen van het Kruis, na volbrachten strijd, zoo onmeedoogend werd doorstoken? Ongetwijfeld, deze breede Wond des Heeren, waarin de ongelooovige Apostel Thomas later zijne hand legde, veroorzaakte aan het allerheiligste lichaam van Jezus, nu Zijne allerheiligste ziel daarvan gescheiden was, geen nieuw lijden; maar naamloos groot was de smart, welke daardoor aan Zijne Moeder werd toegebracht. Nadat uw Jezus den geest had gegeven, zoo spreekt de H. Bernardus tot de Moeder van Smarten, werd Zijne ziel volstrekt niet getroffen door de wreede lans, maar zij doorboorde uwe ziel. Zijne ziel toch was reeds van het lichaam gescheiden, maar de uwe kon daarvan volstrekt niet verwijderd worden, zoodat het geweld der droefheid uwe ziel doorboorde, en wij U te recht de Koningin der Martelaren noemen, in wie het zieleleed de smarten des lichaams verre

te boven gaat. Christus, zegt de vrome Lansperg, heeft de beleediging van deze verwonding met Zijne Moeder gedeeld, zóó, dat Hij het letsel bekwam, en Zijne Moeder de pijnen. Maria zelf openbaarde aan hare godvruchtige dienaress en getrouwe dochter, de H. Brigitta, dat, toen Zij de met bloed geverfde lans, welke de soldaat in het lichaam van haren Zoon gestooten en er weder uitgetrokken had, aanschouwde, Zij door zulk eene felle smart werd aangegrepen, alsof die speer haar eigen hart doorboord had. Wel ontzaglijk groot was Davids verdriet, toen hij, aan de poorten der stad Mahanaim gezeten, om den uitslag van den strijd tegen zijnen zoon Absalom af te wachten, van de renbode vernam, dat zijn zoon door drie lanssteken in het hart doorboord was. De overwinning zijner dapperen had voor den armen vader verder alle waarde verloren. Hij beweende den ondankbare, die tegen het vaderlijk en koninklijk gezag opgestaan was, en sprak, zuchtend en klagend: „Mijn zoon Absalom! ach, had ik mogen sterven in uwe plaats, mijn zoon! mijn zoon, Absalom!”

Maar onuitsprekelijk grooter was de droefheid van Maria, toen haar Jezus, gestorven voor Zijne wederspannige kinderen, door de lans van den soldaat doorboord werd. Toen sprak ook de bedrukte Moeder, volgens het woord van den H. Bernardus: „O mijn Zoon, mijn Jezus, ware het Mij gegeven met U en voor U te sterven, mijn

Zoon
der
het
lans
onge
meo
wan
mijn
der
hart
bove
stok
vern
van
slec
well
Moe
boor
van
dan
kon
wat
den
alle
heil
de
sne
lan
mer
ont

Zoon Jezus! Uw allerzachtmoedigst hart, de troon der goddelijke liefde, de onschatbare losprijs van het menschelijk geslacht, is door eene ijzeren lans doorstoken, en mijn hart leeft nog en is ongedeerd en zonder wond! O zwaard van Simeon, toef niet, maar doorsteek ook mijn hart, want Ik kan niet leven zonder het Leven van mijn leven! „En inderdaad, het was een wonder der goddelijke liefde, dat de Moedermaagd dit hartverscheurend zieleleed overleefde. Dat nu bovengenoemde Absalom door drie lansen doorstoken werd, was, naar de meening van den vermaarden Salmeron, eene ware voorafbeelding van den doorboorden Christus, die weliswaar slechts met ééne lans doorstoken werd, maar welke te gelijk het hart van Christus, van de Moeder en van den beminden Leerling doorboorde O mijne ziel, wilt Gij een waar kind van Maria zijn en een goede leerling van Jezus, dan moet deze lans uw hart doorboren. Wat konden de Zoon en de Moeder nog voor u doen, wat Zij niet gedaan hebben? Heb dan medelijden met uwen gekruisigden Verlosser en Zijne allerheiligste Moeder, en smeeek Haar bij Jezus' heilige hartewond, dat Zij u in de kwellingen en in de bekoringen niet verlate en u vooral ter hulp snelle in het hachelijk uur van sterven. Uw Heiland toch, zoo verklaart de reeds aangehaalde Salmeron, heeft die Wonde in Zijn gestorven lichaam ontvangen, ten bewijze, dat Zijne barmhartig-

heid, zelfs na Zijnen dood, nog in Hem leeft tot delging der zonde. In de geopende rechterzijde, zoo leert de H. Bernardus, heeft de Heer ons een veilig toevluchtsoord bereid. Daar is de poort des Heeren, waardoor de rechtvaardigen binnengaan en eene bestendige woning en rustplaats vinden. Gelijk de acht rechtvaardigen, die de deur der ark van Noë binnen gingen, het leven behielden, zoo zullen ook alle rechtvaardigen, die nu door de heilige zijdewonde van Christus, als door eene deur van genade, willen binnengaan, het leven en de zaligheid verwerven.

Oefening van deugd: Nooit wanhopen aan Jezus' onuitputtelijke liefde, die den zondaar nimmer toeroept: „De deur is reeds gesloten”, maar hem steeds uitnoodigt: „Kom ook gij, al is het laat; of in den nacht; of op welk uur ook; altijd zal voor u de deur der genade in liefde open staan”.

Schietgebed: Heer! doe mij open. Amen.

VOORBEELD.

Als allen, zoo verhaalt Nicephorus, van den kruisberg, uit vrees voor de beulen, wegyvluchten, bleef daar alleen 's Heeren heilige Moeder met den Leerling, dien Hij lief had, welke alles, wat voor of na den dood des Zaligmakers geschiedde, met eigen oogen gadesloegen en het

bloed en water, dat uit Zijne zijde wegvloeide, met de diepste godsvrucht en den grootsten eerbied in een beker opvingen. Ditzelfde wordt ook verhaald van de H. Maria Magdalena, die het Goddelijk Bloed, dat van het altaar des Kruises afstroomde en door de voeten der goddelooze beulen onteerd werd, met stof vermengd in eene glazen vaas verzamelde. Deze vaas wordt nu nog dicht bij Marseille in Frankrijk bewaard en vereerd in de kerk van den H. Maximinianus. Jaarlijks, op Goeden Vrijdag, na het voorlezen der Lijdensgeschiedenis, wordt het bloed in deze vaas helder, warm en vloeiend.

DRIE EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZESDE SMART.

Derde Verhandeling. Christus' afneming van het Kruis.

Na dien vlijmende lanssteek, welke de harten van den Zoon en de Moeder doorboorde, vreesde Maria nieuwe mishandeling van haar dierbaar Kind. Daarom smeekte Zij Jozef van Arimathea, een aanzienlijk raadsheer, die zelf ook het rijk Gods verwachtte, naar Pilatus te gaan, om het gestorven lichaam van Jezus te vragen, ten einde het voor verdere onteering te behoeden. Jozef ging dan onverschrokken tot Pilatus en stelde de bede en de droefheid der Moeder aan den landvoogd voor, die, volgens het gevoelen van den H. Anselmus, uit medelijden met de bedrukte Moeder, bevel gaf het lichaam des Zaligmakers aan hem over te geven. Met den diepsten eerbied stelden nu Jozef van Arimathea en Nicodemus, die uit

vrees voor de Joden in den nacht tot Jezus kwam, om door den goddelijken Meester onderwezen te worden, drie ladders tegen den kruisboom. Daarna trokken de vrome Leerlingen, in stille aanbidding, de nagelen uit de handen en de voeten en gaven ze der allerzaligste Maagd Maria over. Terwijl de een het gezegende lichaam bij de schouders vasthield, en de ander de beenen omvatte, lieten zij den heiligen last langzaam neder in de armen Zijner Moeder. Maria, zoo beschrijft Bernardinus de Bustis dit droevige schouwspel, stond op de teenen en strekte de armen uit, om haren welbeminden Zoon te ontvangen; toen drukte Zij Hem aan hare borst en zette zich aan de voet des Kruises neder.

Zoo ontving ook Eva, de moeder aller levenden, eenmaal haren lieveling, den rechtvaardigen Abel, door zijnen broeder Kaïn wreedaardig vermoord, doorwond en met bloed en stof bedekt in hare moederarmen. Deze onderzocht aanstonds de diepte zijner wonden en trachtte het uitstroomend bloed te stuiten. Hoorde zij daar zijne ademhaling niet? Bespeurde ze hier niet de klopping of trilling zijns harten? IJdele inbeelding! Zij kustte de bleeke wangen en riep tegen alle hoop in: „Abel, mijn kind, mijn geliefde zoon, hoort gij dan het klagen uwer moeder niet? Antwoordt gij niet op hare bede?” Helaas! haar kind was gestorven, verslagen

door de hand van zijn eigen broeder. Daarop gaf zij den vrijen loop aan hare tranen. Maar zoover de Christus Abel overtrof, zoover overtroffen ook de smarten van Maria die van onze eerste moeder Eva. O mijn ziel, beschouw met al de innigheid van uw hart de bedroefde Moeder, die daar, aan den voet des Kruises, het doode lichaam van haren Goddelijken Zoon, zoo jammerlijk mismaakt en met versch bloed overgoten, in hare armen sloot. Wat deed en wat leed toen de Moeder van Smarten? Zij wendde hare oogten van het heilige lichaam niet af, dat van de kruin des hoofds tot de zool der voeten ontvleeschd en met wonden overdekt was. In welk een deerniswaardigen toestand hadden de kinderen der menschen haar Kind, den Zoon des menschen, gedompeld! Zijn hoofd was met doornen gekroond, Zijne handen en voeten doorboord, Zijne borst doorstoken, terwijl al Zijne beenderen open en bloot lagen; Hij was eenen meltsche gelijk, een aardworm en geen mensch, vorm noch gedaante bezat Hij meer, Hij, de schoonste onder de kinderen der menschen, wien de Engelen verlangden te aanschouwen! Ach! ondankbare Synagoge, mocht Maria uitroepen, mijn Kind heeft om uwentwille Egypte met vele plagen getroffen, en gij hebt Hem overgeleverd ter geeseling! Mijn Zoon heeft voor u de koningen van Kanaän verslagen en u eenen koninklijken scepter gegeven, en gij hebt om Zijne

sla
Zij
hee
de
den
voc
Zee
uwe
tege
wo
Mar
zoo
Zijn
van
tot
hoe
hoo
vlo
met
Jez
een
mijn
Kin
spre
tot
H
wo
har
met
vee

slapen een kroon van doornen gespannen en Zijn hoofd met een rietstok geslagen ! Mijn Jezus heeft u door Zijne oppermacht verheven boven de volkeren, en gij hebt Hem opgehangen aan den schandpaal des Kruises ! Mijn God heeft voor u een doortocht gebaad door de Roode Zee, en gij opent met eene lans de zijde van uwen Verlosser ! Mijn volk, wat heeft mijn Kind tegen u misdreven, of waarin u bedroefd ? Antwoord mij ! Onder veel zuchten en klagen sloot Maria de oogen van haar Kind, die Haar immer zoo vriendelijk hadden tegengelachen : alsmede Zijn half geopenden mond, die zooveel woorden van kinderlijken eerbied en hemelsche zoetheid tot Haar gesproken had. Daarna nam Zij behoedzaam de doornenkroon van Zijn gezegend hoofd af, terwijl een stroom van tranen neervloede over het aanbiddelijke gelaat, dat Zij met kussen overlaadde, uitroepende: „O mijn Jezus, Gij waart Mij een vader, een broeder, een bruidegom ; Gij waart mijne vreugde, mijne glorie, mijne zaligheid, mijn al ; O mijn Kind, aanschouw nog eenmaal Uwe Moeder, spreek nog slechts een enkel woord van troost tot Mij.”

Helaas ! 's Heeren oogen bleven gesloten, geen woord kwam er meer over Zijne lippen. En het hart van Maria, zegt de H. Germanus, werd met zulke onuitsprekelijke smarten en met zooveel leed vervuld, dat er bloedige tranen aan

hare oogen ontsprongen. In de voorbijgangers, riep de bedrukte Maagd ons allen toe: „O gij allen, die langs dezen weg gaat, aanschouwt en ziet of er eene smart is gelijk aan mijne smart; nu ben Ik beroofd van mijn Vader, van mijn Brnidegom, van mijn Kind. Alles heb Ik verloren, waartoe nog langer te leven?" Vervolgens wendde Zij Zich in de overmaat van hare smart tot de foltertuigen van Jezus' lijden: „O wreede doornen, rampzalige nagelen, onmeedoo- gende lans! waarom hebt gij uwen Schepper aldus gemarteld? Maar neen! Niet aan u ligt de schuld; de ongelukkige zondaren zijn de oor- zaak van al mijne kwellingen en rampspoeden, zij hebben mijn Jezus tot dien wreeden kruis- dood overgeleverd." O, mijne ziel, zoo deze wreede verscheuring van het Goddelijk Offer- lam u niet aangrijpt, indien gij niet bewogen wordt door de bloedige tranen, die gij uit de oogen van s'Heeren Moeder geperst hebt, wees dan beducht voor uwe eeuwige zaligheid. Zie, gansch de natuur is ontsteld en geschokt bij den dood van uwen Verlosser, en gij alleen zoudt ongevoelig blijven en volharden in uwe boos- heid? Bekeer u eindelijk tot den Heer, uwen God, tot uwen gekruisigden Verlosser, vlucht tot Zijn geopend Hart, dat uit liefde tot u door- stoken werd: werp u in Zijne armen, welke de H. Maagd niet kon buigen, noch samenvoegen, uw Heiland houdt ze steeds uitgestrekt, om u

op
zon
gij
vaa
aan
tran
op
„Va
teg
gen
van
der
zoo
de
mij
hee
hou
zijn
ont
een
Jez
opr
ver
aan
wil,
teit
ik
uwe
alle
asch

op te nemen en te omhelzen. Hebt gij door uwe zonden uwen Zaligmaker aan het Kruis gehecht, gij kunt Hem er weder afnemen door uwe boetvaardigheid. Kniel dan met Maria Magdalena aan Jezus' voeten neder en besproei ze met uwe tranen, terwijl gij in rouwmoedigheid des harten op uwe borst klopt en luide uwe schuld bekent: „Vader, ik heb gezondigd tegen den hemel en tegen U, ik ben niet meer waardig Uw kind genoemd te worden!” Vraag ook der Moeder van Smarten dringend om vergiffenis: „Ja Moeder, ik beken het, ik was het, die uwen Zoon zoo gruwzaam mishandelde; hier is de beul en de moordenaar van uw Kind; mijne ijdelheid, mijne onrechtvaardigheid, mijne zinnelijkheid heeft den Beminde uws harten aan het vloekhout geklonken; maar zie, lieve Moeder, nog zijn Zijne armen uitgestrekt om de zondaars te ontvangen, heb medelijden met mij, verwerf mij een vermorzeld en vernederd hart, dan zal uw Jezus mij niet verstooten, laat mij mijne zonden oprecht beweenen en mijne tranen met de uwe vermengen. Zeg Hem, dat ik mij zelven heden aan het kruis hecht en het niet eerder verlaten wil, dan wanneer het Zijner Goddelijke Majesteit behagen zal, mij er af te nemen. Dan hoop ik eenmaal door uwe machtige voorspraak bij uwen Goddelijken Zoon vertroost te worden met alle treurenden van Sion, en in plaats der boetesasch, die mijn hoofd bedekt, eene eerekroon

deelachtig te worden, alsmede vreugde-olie voor de geleden droefenis en een onvergankelijk feestgewaad voor het gedragen boetekleed''.

Oefening van deugd. Bij het verwekken van het berouw zich levendig de bittere smarten voorstellen, welke Maria bij de afneming van het Kruis geleden heeft.

Schietgebed. Lieve Moeder, verwerf mij eene bron van tranen, om mijne zonden oprecht te beweenen. Amen.

VOORBEELD.

Plutarchus verhaalt dat Agis, de zachtmoedige en rechtvaardige koning der Lacedemoniërs, alle pogingen in het werk stelde, om de zedeloosheid en ongerechtigheid van zijn volk door vaderlijke wetten te beteugelen en zijn land voor een gewissen ondergang te behoeden. Doch de goddelooze en ondankbare burgers verijdelden het edele streven van hunnen vorst, legden zijne goede bedoelingen ten kwade uit en beraamden eene samenzwering, om hunnen weldoener uit den weg te ruimen. Op een vooraf bepaalden dag overrompelden zij hem gewapenderhand en doodden hem op wreedaardige wijze door ontelbare wonden. Toen zijne moeder dit verraad vernomen had, kwam zij in allerijl aansnellen en nam het bebloede lijk van haar kind op haren schoot,

terwijl zij met de oogen ten hemel gericht, onder een vloed van tranen luid klaagde: „Ach, mijn zoon, uwe al te groote goedheid, zachtmoedigheid en rechtschapenheid heeft ons beiden in het verderf gestort”.

VIER EN TWINSTIGSTE FEBRUARI.

ZESDE SMART.

Vierde Verhandeling. Maria vereert 's Heeren heilige Wonden.

Terwijl de eeniggeboren Zoon van God aan het Kruis door allen bespot werd, heeft de medelijdende Moeder en Maagd Maria Hem als Godmensch vereerd. Staande onder het Kruis, zegt de H. Gregorius van Nazianze, kon Maria de voeten van haar Goddelijk Kind bereiken, en in de vervoering harer moederlijke toegegenheid hield Zij niet op dezelve te vereeren en te kussen. Maar hare levendige godsvrucht voor 's Heeren heilige Wonden kwam eerst tot haar recht na de afneming van het Kruis. „De allerzaligste Maagd Maria”, zoo spreekt de H. Germanus, „kuste, na de afneming van het Kruis, de doorboorde handen van Christus, Zijne geopende zijde en doornagelde voeten: Zij wiesch en besproeide met hare tranen al Zijne Wonden, en over elk afzonderlijk weende Zij bitter. Zij

omhelsde Zijn hoofd en drukte het aan hare borst. Uitvoeriger nog is de verklaring van Nebridius: „Wanneer Maria de geopende Wonden der handen en voeten en de breede opening in de zijde des Heeren aanschouwd had, begon Zij, onder zuchten, de wreede doornen uit Zijn hoofd weg te nemen; Zij wischte vervolgens het bloed uit Zijne oogen, en zuiverde al de wonden over het geheele lichaam; al schreiende volbracht Zij hare taak; Zij onderzocht en kuste alle ledematen. Luid snikkend beschouwde de H. Maagd de Wonden der handen en voeten, en stak hare vingers in de plaats der Nagelen en hare hand in 's Heeren zijde, terwijl Zij de diepte peilde der goddelijke liefde jegens het menschelijk geslacht. Daar Zij den wijn en de olie van den barmhartigen Samaritaan miste, vulde Zij de Wonden met hare overvloedige tranen. Eindelijk sloot Zij met hare vingers den mond en de oogen van haar Kind en drukte als laatste vaarwel een hartroerenden kus op Zijn aangezicht. Dan richtte de Moeder van Smarten hare oogen ten hemel en bracht voor ons arme zondaren, de Wonden, het Bloed, het lijden en den dood van haren Zoon aan God den hemelschen Vader ten offer". De H. Bonaventura laat Haar bij deze gelegenheid de volgende verzuchtingen uitspreken: „Geef acht, Heer, heilige Vader, uit Uw heiligdom en uit Uwe hooge hemelwoning: erken den veelkleurigen

rok van Uwen Zoon-Jozef: een wild dier heeft Hem verscheurd en in zijne woede het kleed van Uw Kind met voeten getreden en daarin bloedige sporen ingedrukt; zie, vijf beklagenswaardige scheuren zijn er achtergebleven". Met meer recht dan koning David, treurende over het verlies van Saül en Jonathas, gesneuveld op het gebergte van Gelbœ, kon Maria uitroepen: „Gebergte van Calvarië, dat dauw noch regen over u komen, omdat op uwe kruinen de Verlosser van Israël gedood is."

Meer reden ook tot droefheid had onze smartvolle Moeder dan de bedrukte Rachel, wier stem in Rama gehoord werd, wier geklaag en geweën op de hoogten weerklonk, en die niet getroost wilde worden, omdat hare kinderen niet meer waren. O mijne ziel, beschouw in den geest uwe Moeder daar voorover gebogen op het ontzielde lichaam van haren veel geliefden Zoon, wiens Wonden Zij verpleegt en vereert; beken uwe schuld, want uwe zonden hebben haar Kind in dien deerniswaardigen toestand gebracht; maar smeeek Haar tevens vol vertrouwen, dat het lijden van den Zoon en de Moeder voor u niet ijdel en vruchteloos moge wezen en zeg Haar: „Lieve Moeder, verwerf mij door uwe machtige voorspraak, dat 's Heeren heilige Wonden voor mij bij den Vader gelden mogen als de vijf sikfels, waardoor in de Oude Wet de eerstgeborenen bij het Heiligdom vrijgekocht werden; laten Zij

voor mij dienen gelijk de vijf uitgelezen steenen van koning David, opdat ik daarmede steeds den helschen Goliath kunne treffen en overwinnen; mogen Zij voor mij immer openstaan, gelijk de vijf vrijsteden in Egypte, om daar altijd eene veilige schuilplaats te vinden". Het voorbeeld van Maria in de vereering van 's Heeren Wonden werd gevolgd door den beminden Leerling, door Jozef van Arimathea en Nicodemus, alsmede door Maria Magdalena en de andere heilige vrouwen, op den lijdensweg aanwezig, die de vijf heilige Wonden godvruchtig aanbaden, eer het ontzielde lichaam des Zaligmakers grafwaarts gedragen werd. „Men mag het volstrekt niet betwijfelen", zegt de geleerde Adrianus Lyraeus, „dat alle godvruchtige zielen daar op den Calvarieberg, zoowel de handen als de voeten des Heeren eerbiedig gekust hebben". Deze vrome personen toch wisten, dat die heilige Wonden de losprijs waren van het menschelijk geslacht, de schat der Kerk, het onderpand der goddelijke liefde en de algemeene en allerveiligste schuilplaats, waarheen alle zondaren hunne toevlucht konden nemen. In die Wonden van Jezus vonden ook de Heiligen van alle tijden hun kracht en hunnen steun. Hooren we hierover de belijdenis van den H. Augustinus: „Wanneer eene onzuivere gedachte mij overvalt, vlucht ik tot de Wonden van Christus; als de bedorven natuur mij bekoort, hef ik

mijnen geest omhoog door de herinnering aan de Wonden des Heeren; als de duivel mij strikken spant, neem ik terstond mijne toevlucht tot de barmhartigheid van mijnen Heiland, en de bekoorder wijkt van mij; als de booze lust mijne ledematen prikkelt, bluscht de gedachte aan de Wonden des Heeren zijnen gloed. In de Wonden van mijnen Verlosser woon ik veilig, want door Zijne Wonden staat voor mij het het binnenste Zijns Harten open; ja, tegen alle wederwaardigheden heb ik zulk een afdoend middel niet gevonden, als de Wonden van Christus". Voegen we hierbij het schoone getuigenis van den H. Laurentius Justinianus „O zaligende wonden! Oord van blijdschap en vreugde! O van liefde gewonde Jezus! Waarheen zoude ik mij moeten wenden voor Uwen geest van strenge rechtvaardigheid? Waarheen zoude ik mijne toevlucht kunnen nemen voor Uw vertoornd aangezicht? Stijg ik op ten hemel, Gij zijt daar; verberg ik mij in den afgrond, Gij zijt daar evenzeer tegenwoordig; ja, al zoude ik willen vluchten naar de uiterste grenzen der zee, toch zoude ik niet kunnen ontgaan aan Uwe handen; en „Hoe vreeselijk is het, te vallen in de handen van den levenden God." Wat, derhalve blijft mij over, dan dat ik, ten einde aan de handen van den levenden God te ontkomen, in de doorboorde handen van mijn God en Heiland vluchte, om mij in hare Wonden te ver-

bergen." O mijne ziel, volg het voorbeeld van Maria en de Heiligen na, verwek in u zelve een teedere devotie tot 's Heeren heilige Wonden, laat hare gedachtenis nimmer uit uw geheugen gewischt worden. „Nergens is veilige rust," zegt de H. Augustinus, „dan in de Wonden des Zaligmakers." Zóó groot is, volgens den H. Bernardus, de kracht van Christus' Wonden, dat bij de herinnering daarvan alle vijanden onzer ziel wegvluchten. „In de Wonden van Jezus-Christus zult ge, naar het woord van Thomas à Kempis, meer vinden, dan in het bezit der gansche wereld. Als uw geweten u aanklaagt, als de zonden u met angst en vrees vervullen, denk dan aan de heilige Wonden, die Jezus voor u heeft aangenomen, opdat gij in dezelve beveiliging zoudet vinden. Maak met den H. Bonaventura het vaste voornemen : „Drie tenten wil ik bouwen voor mijne arme ziel, eene in de handen, eene tweede in de voeten en eene derde in de heilige zijde van mijnen Jezus." Bid eindelijk uit den grond uws harten met den H. Ignatius : „O goede Jezus, verhoor mij; verberg mij in Uwe heilige Wonden ! Daarnaar verlangt mijne ziel met even groote begeerte als naar den hemel zelven; meer dan de zon verlichten die stralende Wonden mijn verstand; meer dan het warmste vuur ontsteken Zij mijne ziel met heilige liefde en met de hoogste vreugde."

Oefening van deugd: Op ons hart en op onzen arm het zegel der heilige vijf Wonden stellen, opdat al onze gedachten en al onze daden overeenstemmen met het welbehagen van onzen gekruisigten Verlosser.

Schietgebed: Lieve Jezus, om Uwe heilige Wonden, vergeef mij mijne zonden. Amen.

VOORBEELD.

Onze goddelijke Zaligmaker zelf heeft Zich gewaardigd te openbaren, hoe hoogst welgeval-
lig Hem de vereering Zijner heilige Wonden was, en hoe hoogst voordeelig voor de menschen. Daarom verscheen Hij aan de H. Margaretha van Cortona op zekeren dag, zooals Hij uit liefde tot ons zondaren eenmaal met wonden overladen was. Alsdan zeide de hemelsche Bruidgom tot Zijne bruid: „Wilt gij uwe zuiverheid ongedeerd bewaren, draag dan de vijf steenen Mijner Wonden bij u, en met deze zult gij, gelijk koning David, den vijand aan het voorhoofd treffen, zoodat hij ter aarde nederstort.”

VIJF EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZEVENDE SMART.

Eerste Verhandeling. De begrafenis des Heeren.

De voet des Kruises, geheiligd door de tegenwoordigheid van Maria met haren gestorven Jezus in de armen, werd voor alle toekomstige geslachten een oord van zegening. Duizenden gebroken harten hebben daar verkwikking en lathen gevonden in hunne smarten. Daar schepte de wanhopige nieuwen moed en levenslust. Daar vond de kranke olie en balsem voor al zijne wonden. Daar bij haren hemelschen Bruidgom gevoelde de weduwe zich niet meer verlaten, en de weezen werden er getroost door de liefkoozingen hunner nieuwe moeder. Daar ook putte de geleerde zijne wijsheid en wetenschap. Daar vooral ontsprong voor den armen zondaar eene genadenrijke bron tot afwassing zijner misdaden en ongerechtigheden. Om onzentwil

derhalve was Maria daar neergezeten met het ontzielde lichaam van Jezus op haren schoot. Om Zich voor de laatste smart, de graflegging van Haar Kind, te versterken, offerde Zij Zich, zegt de geleerde Arnoldus van Chartres, op het altaar van den gestorven Heiland. Het scheiden van haren dierbaarsten Schat mocht Haar ontzaglijk zwaar vallen, toch berustte onze Moeder er in, toen de vrome dienaren Jozef van Arimathea en Nicodemus met eerbiedigen aandrang het lichaam van Jezus vraagden ter balsering en begrafenis. Als nu het H. Lichaam met mirre en aloë genoegzaam gebalsemd was, wonden zij Het met kostbare specerijen in nieuw lijnwaad, gelijk het bij de Joden gewoonte was te begraven, en droegen Het naar een nieuw steenen graf, waarin nog nooit iemand gelegd was. Met meer innigheid dan Jozef van Egypte zijnen vader Jacob de laatste eer bewezen had, kuste Maria herhaaldelijk 's Heeren aanbiddelijk aangezicht, dat Zij met overvloediger tranen bevochtigde, dan eenmaal Maria Magdalena Zijne voeten besproeide. Wanneer Abner door den sluipmoord van Joab omgebracht was, riep koning David uit: „Ik en mijn rijk zijn voor den Heer onschuldig aan het bloed van Abner, en gij mijn volk! scheur uwe kleederen, bekleed u met rouwgewaad en ween voor het lijk van Abner.” En bij de begrafenis van dezen dapperen held, te Hebron, stortte de koning een vloed

van tranen, en het gansche volk weende met zijnen vorst mede.

Maar grooter droefheid was er in het onschuldige hart van Maria, toen de gezegende Verwinnaar van dood en hel, door goddelooze moordenaars ter dood gebracht, uit hare armen werd weggenomen, om Hem in den schoot der aarde neder te leggen.

„Zoo jammerlijk weende de allerzaligste Maagd”, verklaart de H. Bernardus, en zoo bitter treurde Zij, dat haar geschrei velen huns ondanks tot tranen toe bewoog, hare smart vervulde alle omstanders met droefheid; wie haar aanzagen konden hunne tranen schier niet bedwingen”. En ik, arme zondaar, die zoo menigwerf de hel verdiend heb, ik blijf koud en onverschillig! O Maria, mijne Meesteres, laat mij met U schreien, verwerf voor mijne oogen een bron van tranen, opdat ik dag en nacht den Gesneuvelde van de Dochter mijns volks beweene. Hoogst treurig voorzeker was de uitvaart bij de poort van Naïm, toen de eenige zoon zijner moeder, die weduwe was, uitgedragen werd. Maar onze gezegende Heiland, daarbij gekomen, werd door medelijden bewogen en sprak tot de moeder: „Wil niet weenen”, en Hij veranderde hare droefheid in blijdschap. Want de baar aanrakende zeide Hij: „Jongeling, Ik zeg u, sta op!” En de jongeling stond op en begon te spreken. En de Heer gaf hem aan zijne moeder. Onver-

gelijkelijk treuriger echter was de lijkstoet, die zich over den Calvarieberg langzaam voortbewoog, om den Eeniggeboren Zoon van de Gezegendste onder de vrouwen en de bedruktste onder de weduwen, ter aarde te bestellen. Ziet, onze bedroefde Moeder wilde zelf het offer opdragen. Met behulp der anderen, droeg Zij, met hare eigene moederlijke handen, haar Kind naar het graf. Engelen des hemels! neemt deze smartelijke taak uwer Koningin over; spreekt Haar ten minste een enkel woord van troost toe; zegt Haar: „Moeder, wil niet weenen”.

Helaas! ook de Engelen des vredes, die, als ongeziene geestenwachten, hunnen Koning naar Zijne laatste rustplaats vergezelden, weenden bitter. Aartsengel Gabriël! noem onze Moeder niet langer vol van genade, noch gezegend onder de vrouwen, nu haar Heer van Haar weggaat. De hemelen bewaarden een diep stilzwijgen. Het behaagde der Goddelijke Voorzienigheid onze beminde Moeder te vernederen tot de geringste onder de vrouwen, om Haar eenmaal te verheffen boven de koren der Engelen en Aartsengelen.

Leer hieruit, mijne ziel, naar het voorbeeld der Moeder van Smarten, alle kweeling en tegenspoed geduldig te verdragen; het rijk der hemelen lijdt geweld, en het lijden van den tijd staat in geen vergelijk tot de toekomstige glorie, welke in ons geopenbaard zal worden.

Eindelijk was de treurige stoet het graf genaderd, dat in de steenrots was uitgehouwen. Het teeken van Jonas, den Profeet, moest in Christus vervuld worden. Gelijk de Profeet drie dagen doorbracht in de ingewanden van het zee-monster, zoo zou ook de Heiland drie dagen verblijven in den schoot der aarde. Hoe gaarne wilde Maria zich levend begraven met haar Kind, toen het Lichaam des Heeren in het graf geplaatst werd. Maar zulks was niet het raadsbesluit van haren Goddelijken Zoon. Het oogeblik van scheiden was gekomen. De bedroefde Moeder wierp nog een laatsten blik van onbeschrijfelijke teederheid op haren welbeminden Zoon, zeggende :

„Ontvang mijn dierbaar kind het laatst vaarwel Uwer Moeder, die haar hart bij U in het graf achterlaat.” „Maria,” zoo verklaart de H. Fulgentius, „wenschte vurig, dat haar hart met het Lichaam van Christus mede begraven mocht worden.” En de H. Maagd zelve openbaarde aan de H. Brigitta : „Naar waarheid kan Ik getuigen, dat er zich na de begrafenis van mijn Kind, twee harten in één graf bevonden : of, zegt men niet, waar uw schat is, daar is ook uw hart ? Zoo verwijlden mijne gedachte en mijn hart gestadig in het graf van mijnen Zoon.” Als ten slotte de zware sluitsteen voor de opening van het graf gewenteld was, keerde Maria Zich tot de medelijdende vrienden, die Zij allermin-

zaamst zegende en hartelijk dank zeide voor hunne hulp en bewezen diensten. De H. Brigitta meent, dat onze Moeder dezelfde woorden sprak, waarmede de grootmoedige David eenmaal aan de inwoners van Jabes zijnen dank betuigde voor de begrafenis van koning Saul: „Gezegend zijt gij bij den Heer, omdat gij deze barmhartigheid aan uwen Meester bewezen en Hem een passende begrafenis bezorgd hebt; de Heer voorzeker zal u barmhartigheid bewijzen, maar ook Ik zal u mijne genade toonen.” Zie, mijne ziel, hoe Maria den dienst, aan haar Kind bewezen, met zegening en genade vergold. Maar die goede Moeder volhardt in diezelfde gesteltenis ook te uwen opzichte. Wel is het u niet gegund met de vrome dienaren en de heilige vrouwen uwen Jezus in Zijne grafstede neder te leggen, doch overvloediger genade wordt u aangeboden, zoo vaak de Goddelijke Meester die liefdevolle bede tot u richt: „Mijn Kind, geef Mij uw hart! geef Mij uw hart! geef Mij uw hart tot eene rustplaats en tot eene welgevallige woning, opdat Ik in geen vreemd graf behoefte gelegd te worden.” Geef dan gehoor aan die minzame uitnoodiging van uwen liefderijken Verlosser en bied Hem uw hart door het ontvangen van het allerheiligste Sacrament des Altaars. Evenwel smEEK eerst uwe Moeder, dat Zij uw hart gelieve te vernieuwen, opdat het niet eene al te onwaardige woonplaats voor haar Kind zij. Breng

vervolgens bittere mirre en aloë aan in deemoedige tranen van ware boetvaardigheid. Draag verder zorg voor welriekende kruiden in den goeden geur, die uwe deugden verspreiden. Sluit eindelijk den toegang uws harten door het vaste voornemen liever te sterven, dan andermaal uwen Jezus door de zonde uit uwe ziel te verbannen. Dan zal onze gezegende Moeder ook u toeroepen: „Gezegend zijt gij bij den Heer, maar ook Ik zal u mijne genade toonen.”

Oefening van deugd. Het maandelijksch naderen tot de H.H. Sacramenten.

Schietgebed. Mijn hart is bereid, lieve Jezus, mijn hart is bereid. Amen.

VOORBEELD.

Een rampzalige zondaar, die zijn vader en een zijner broeders vermoord had, was zonder rust of duur en zwierf gelijk Kaïn voortvluchtig over de wereld rond. Eens in den heiligen tijd van de vasten hoorde hij eene prediking over de goddelijke barmhartigheid. Daarop wilde onze ongelukkige biechten en wel bij dien predikant zelf. Als deze zijne biecht gehoord had, zond hij hem naar een altaar van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten, om berouw en vergiffenis zijner zonden af te smeeken. De goedgestemde boeteling gehoorzaamde. Doch nauwelijks was hij zijn gebed begonnen, of hij viel dood neder.

Als de priester den volgenden morgen het gebed voor dezen overledene verzocht, kwam er in de kerk eene witte duif aanvliegen, die een blad papier liet vallen voor de voeten van den priester. Deze nam het op en las de volgende woorden: „Ternauwernood had de ziel van den overledene het lichaam verlaten, of zij was het verblijf der Zaligen binnen gegaan. En gij, mijn dienaar, ga voort de oneindige barmhartigheid Gods te verkondigen.”

B

I
Kin
Bo
ge
de
Kin
Ve
her
mi
na
Ma
we
ee
ve
Ma

ZES EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZEVENDE SMART.

Tweede Verhandeling. De terugkeer van het H. Graf.

In diep gepeins verzonken staarde Maria nog eenigen tijd op het gesloten graf van haar Kind. Alvorens Zich te verwijderen, zegt de H. Bonaventura, zegende Zij den grafsteen, zeggende: „O zalig gesteente, dat nu mijn Beminde omsluit: Ik zegen u en vertrouw u mijn Kind toe, geheel mijn schat en al mijne liefde”. Vervolgens richtte onze Moeder hare oogen ten hemel en sprak: „Eeuwige Vader, Ik beveel U mijnen Zoon aan, die tegelijk Uw Kind is”. Nu naderden de bloedverwanten der allerzaligste Maagd, die haar gelaat, tot teeken van haar weduwschap, met den rouwsluier omhulden. Na een laatsten blik op het H. graf en een laatste verzuchting tot haren veelgeliefden Zoon, ging Maria, begeleid door de Leerlingen en de hei-

lige vrouwen, naar de woning van Joannes. „Die Haar vergezelden”, zoo getuigt de H. Bernardus, „weenden meer over Maria dan over den Heer”.

Thans werd de kruisweg in omgekeerde orde afgelegd. Als Zij bij het Kruis kwamen, dat nog droop van Jezus' bloed, aanbad Maria, zegt de H. Bonaventura, het eerst het werktuig onzer verlossing, hetwelk, krachtiger dan de regenboog aan den hemel, ten teeken strekte van het verbond, door God met ons en alle levende zielen gesloten. „O heilig Kruis”, riep Zij uit, Ik omhels en aanbid U, want Gij zijt thans niet meer het hout der schande, maar een troon van liefde en een altaar van barmhartigheid, gewijd door het Bloed van het Lam Gods, dat geslacht-offerd werd voor het heil der wereld”. Wat droevige feiten riep die lijdensberg in haren geest terug. Hier had Zij haren innig geliefden Zoon, verscheurd en verbrijzeld, in hare moeder-armen opgenomen. 's Heeren verlatenheid en doodsstrijd zweefden zoo levendig voor hare verbeelding. Nog dreunden de wreede hamerslagen Haar in de ooren, nog hoorde Zij de woorden, welke van Jezus' stervende lippen vloeiden. Maar toen was Zij nog in het bezit van haar Kind, en thans was Zij van alles beroofd. Ach, lieve Moeder! verlaat ten spoedigste dit oord van jammeren, om in de woning van den beminden Leerling eenige wel verdiende

rust te genieten. Langzaam daalde de stoet den Calvarieberg af. Maar elke schrede van den terugtocht bracht treurige herinneringen in het geheugen der Moeder. Hoorde Zij daar niet in het zacht geruisch van den wind het licht geklaag van haar Kind, dat al strompelend den knoestigen kruisbalk voortsleepte? Nu was Zij de plaats genaderd, waar haar Zoon, uitgeput van vermoeienis, onder den zwaren last van Zijn foltertuig, plat ter aarde was neergevallen.

Niet dan schoorvoetend kon Zij die plek, geteekend door Zijn Bloed, betreden. Daar had de goedertieren Verlosser, eigen leed vergetend, de weenende vrouwen allerminzaamst toegesproken: „Weent niet over Mij, maar weent over u zelve en over uwe kinderen: want als er met het groene hout aldus gehandeld wordt, wat zal er dan met het dorre geschieden?” Hier had de edelmoedige Zaligmaker Zijne gelaats-trekken in den doek van Veronica afgedrukt. Verderop had Simon van Cyrene het Kruis des Heeren op zijne schouders genomen. Ginds was het zijpad, waar Zij zelve vervuld van angst en kommer, haar Kind, met het Kruis beladen, ontmoet had. Nog meende Zij dien meewarigen blik van haren Jezus te aanschouwen. Daar ver-toonden zich de eerste huizen der rampzalige stad, die niet begrepen had, wat haar tot heil verstrekke. Nu was het Bloed van den God-mensch inderdaad over haar gekomen: doch helaas, het

zoude slechts dienen tot meerder verwerping. Wel kon Maria met haar Goddelijk Kind verzuchten: „Jeruzalem, die den Profeet gedood en uwen Verlosser vermoord hebt, mocht gij nog op dezen uwen dag erkennen, wat u tot vrede is". Doch als antwoord klonken boven haar hoofd nog de ruwe moordkreten: „Weg met Hem! Kruisig Hem! Kruisig Hem! Niet dezen, maar laat ons Barabbas vrij. Simeon's woorden doorboorden andermaal de ziel onzer goede Moeder!" „Deze is gesteld ten val van velen in Israël".

Inderdaad treurige gedachten voor het hart van Maria: van het uitverkoren volk Gods, zoo hoog bevoorrecht, bestuurd door de Patriarchen en geleid door de Profeten, zouden velen in de duisternissen van het ongeloof en de schaduwen des doods verblijven tot hun eeuwigen ondergang. Al biddend voortgaande bereikte men het huis van Joannes. De Leerling ontving de Moeder des Heeren in zijne woning. Hier eindelijk zou Maria een rustplaats en toevluchtsoord vinden. Helaas! geen straal van blijdschap kon in het van weedom vervulde hart van de Smartvolle Moeder doordringen. Met meer recht dan de grijze Tobias mocht Zij uitroepen: „Wat vreugde kan Mij ten deel vallen, die in de duisternis ben gezeten, en het licht des hemels niet aanschouw". In den nederigen stal te Bethlehem was Zij hoogst gelukkig, en baadde Zij in verrukking bij de eerste omhelzing van haar Kind. In het verre

Heliopolis werd hare ballingschap verzoet door de aanvallige liefkozingen van het schoonste onder de kinderen der menschen.

In het armoedige huisje te Nazareth was onze Moeder rijk door de liefdesbetuigingen van haren Goddelijken Zoon, en door de lessen van hemelsche Wijsheid, welke van Zijne lippen vloeiden. Zelfs de voet van het Kruis en het Graf in den hof waren voor Maria nog oorden van toevlucht om de tegenwoordigheid van Jezus. Doch de woning van Joannes bood geene andere herberging, dan de schuilplaats, waar het gewonde hert zich veilig waant. Daar rees het wraakgericht van den hemelschen Vader, dat dien dag voltrokken was, in al zijne verschrikkingen voor haren geest op. Zij zag de ketenen en boeien, waarmede haar Goddelijk Kind werd beladen. Zij aanschouwde de geeselroeden en de doornenkroon, de spijkers en de hamers. Hare oogen waren gevestigd op haren gekruisigden Zoon, met Zijne verscheurde ledematen, druipende van bloed. In hare kwelling zocht de bedrukte Moeder troost bij den beminden Leerling, zeggende: „Mijn zoon, waar is uw Meester?” Dan wendde Zij zich tot Magdalena, terwijl zij vroegde: „Mijne dochter, waar is uw Welbeminde?” Als deze het antwoord schuldig bleven, stortte Maria een vloed van tranen, en allen, die bij Haar waren, weenden met de Moeder van Smarten. En gij, mijne ziel, zoudt gij bij dit droevig

schouwspel ongevoelig kunnen blijven? Ga tot de droevigste aller vrouwen, en zeg Haar met den H. Bonaventura: „O mijne Meesteres, Gij zijt onschuldig, maar den armen zondaar past het te schreien en te weenen”. Maria schreit uit liefde, bid Haar om tranen van oprecht berouw en ware boetvaardigheid, opdat gij door den dood van haar Kind het eeuwige leven moogt verwerven.

Oefening van deugd. Door oprecht medelijden trachten de „Troosteres der bedrukten” in hare droefheid te troosten.

Schietgebed. Lieve Moeder, laat mij met U schreien. Amen.

VOORBEELD.

Zeker kloosterling werd hevig gekweld door angstvalligheden, die hem schier tot wanhoop brachten. In zijnen geestelijken nood nam hij zijne toevlucht tot Onze lieve Vrouw der Zeven Smarten, voor Wie hij eene bijzondere devotie had. Onze goede Moeder liet zijn gebed nimmer onverhoord, maar herstelde steeds de rust van zijn geweten. Toen hij ging sterven, verdubbelde de Satan zijne pogingen, om hem het vertrouwen op God te laten verliezen. Als Maria haren dienaar aan zulke kweeling ter prooi zag, verscheen Zij hem zeggende: „Waarom, mijn kind, laat gij u door smart geheel terne-

derslaan, gij, die in mijne Smarten zoo vaak
uwen troost gevonden hebt; zie, Jezus zendt
Mij, om u te troosten, verheug u derhalve en
volg Mij naar het Paradijs'. Door deze woorden
gerustgesteld, ontsliep onze vrome kloosterling
in den vrede des Heeren.

ZEVEN EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

— — —
ZEVENDE SMART.

Derde Verhandeling. Maria en de ontluikende Kerk.

— — —

Onmetelijk als de zee was de droefheid van Maria op den verschrikkelijksten aller dagen, waarop haar Kind gestorven en begraven was. Gelijk de zee door haar gewicht en bitterheid alle wateren overtreft, zoo gaat de Smart onzer bedrukte Moeder boven alle kwellingen en rampspoeden. Terwijl haar Goddelijke Zoon alles had volbracht, wat in de Schriften aangaande Hem voorspeld was, en wat de hemelsche Vader Hem op de schouders gelegd had, was de taak van Maria nog niet geëindigd. Wel mocht Zij bij 's Heeren Verrijzenis met den koninklijken Profeet David uitroepen: „Volgens de menigte mijner smarten in mijn hart vergaderd, hebben Uwe vertroosting en mijne ziel verheugd”; wel was het onze goede Moeder gegeven, getuige te zijn

van Jezus glorievolle Hemelvaart op den Olijfberg, maar om de ontluikende Kerk bij te staan moest Zij nog geruimen tijd op de aarde blijven. Ofschoon wetend, dat er groote verlatenheid in hare ziel zou ontstaan, als haar Zoon van Haar was heengegaan, bad Zij toch niet, om met Hem ten Hemel op te stijgen. Maria stelde haar persoonlijk voordeel achter de belangen der Kerk, die Zij door haar woord en voorbeeld tot de christelijke volmaaktheid moest opleiden.

„De reden”, zegt de geleerde Vincentius Bruni, „waarom de Heer Zijne Moeder op aarde achterliet, was, dat de eerste Christenen bij Haar tegen de moeilijkheden, stormen en vervolgingen der wereld beschutting en vertroosting zouden vinden; als zij ook van deze gunst verstoken waren, zouden zij zich geheel door Christus verlaten achten; en waar ook zoude deze kleine kudde kracht en sterkte bekomen tegen de roofzieke wolven? Jezus wilde derhalve Zijne beminde Moeder achterlaten tot hunne Moeder en Leermeesteres, opdat hare zoete tegenwoordigheid hen allen zoude vertroosten in de verdrukking, verlichten in den twijfel en versterken in de vervolging. Hoogst noodig voorzeker was Maria's tegenwoordigheid voor de opkomende Kerk, opdat die kolom der waarheid niet van haar voetstuk geslagen werd”. Met deze verklaring stemt de openbaring van de H. Brigitta geheel over-

een : „Als haar Zoon Zijn rijk binnenging, bleef de gezegende Maagd Maria op aarde achter, om de goeden te troosten en de dwalenden terecht te wijzen ; Zij toch was de Leerm meesteres der Apostelen, de Sterkte der Martelaren, de Wijsheid der Belijders, de zuiverste Spiegel der Maagden, de Troosteres der gehuwden, de heilzaamste Wegwijzer en hechste Steun aller geloovigen”. Reeds vóór de Verrijzenis van haar Goddelijk Kind trad Maria op als de toevlucht der zondaren. De Prins der Apostelen toch, die, na zijne bekeering, zijne broeders in het geloof moest versteiken, beweende in eene rotsspelonk de verloocheining zijns Meesters en trof Maria op den berg der Olijven, waar hij hare voorspraak en bescherming inriep. Door de Moeder van Smarten werd hij uiterst minzaam ontvangen en versterkt in zijne goede voornemens. Daarom stichtte hij te harer eer eene kapel in de nabijheid van Tortosa in Syrië, waar hij het zaad van het heilig Evangelie uitstrooide. O, ware Judas, de verrader, in gelijke gesteltenis, met een rouwmoedig hart opgegaan tot de Moeder des Heeren, ongetwijfeld zoude Zij ook voor hem genade en barmhartigheid bij haren Goddelijken Zoon bekomen hebben. Daarom, mijne ziel, hoe zwaar en talrijk uwe zonden ook mogen wezen, stel uw vertrouwen op Maria, die de volheid der genade bezit. Zij, de hulp der Christenen, is alles voor allen geworden, om allen te win-

nen; Haar gaat niets zoozeer ter harte als uwe zaligheid. Wat vraagt gij nog verder, wat eischt gij nog meer in de H. Maagd?" zegt de H. Thomas van Villanova, „het zij u genoeg, dat Zij de Moeder Gods is”.

Dit voorbeeld van den H. Petrus volgden ook de overige Apostelen en de eerste Christenen. In moeilijkheden, in kwellingen en vervolgingen wendden zij zich tot de Moeder der Heeren, de onwrikbare Zuil der Waarheid. „In Haar”, zegt de H. Ambrosius, „vonden zij de ware tucht, de zuivere deugd en de echte vroomheid onder alle opzichten”. De H. Dionysius verklaart, dat hij uit de tegenwoordigheid en de samenspraak van Maria zooveel inwendigen troost ondervond, dat noch zijn lichaam noch zijne ziel het kon verdragen. „Hadde het geloof mij niet verlicht”, zoo bekend hij, „ik had de H. Maagd voor eene godheid gehouden”.

Volgens de bewering van Lorinus, werd ook de H. Stephanus, de eerste Martelaar, op bijzondere wijze door Maria bijgestaan; de steenen waren hem zoet en aangenaam, omdat, zoolang zijne steeniging duurde, Maria op hare knieën tot den Heer bad en voor haren gunsteling de genade der zalige volharding verwierf. Dit gevoelen wordt ook gestaafd door den scherpzinnigen schriftuurverklaarder Cornelius a Lapide, die getuigt: „De H. Stephanus dankt de kroon van het martelaarschap aan de H. Maagd”.

O mijne ziel, schep moed, in welke noodwendigheid gij u ook bevinden moogt, ga met vertrouwen tot de Moeder van Smarten; gelijk Jezus wil, dat alle menschen zalig worden en komen tot de kennis der waarheid, zoo neemt uw Moeder Maria volgaarne op Zich de verdediging der ellendigen en de bescherming der zondaren. Neen, Zij zal degenen niet verstoten, voor wie haar Goddelijke Zoon Zijn Kruis en lijden gedragen heeft. — De goede zorgen nu der allerheiligste Maagd bepaalden zich niet slechts tot degenen, die zich in hare onmiddellijke nabijheid bevonden, zij strekten zich ook uit tot de afwezigen, welke Zij door hare brieven troostte. Zoo verhaalt ons een tijdgenoot van den H. Hieronymus, dat de H. Ignatius, Bisschop en Martelaar, onder de vervolging van keizer Trajanus, van Maria een schrijven heeft ontvangen van den volgende troostrijken inhoud: „De nederige Dienstmaagd van Jezus Christus groet den beminden Leerling Ignatius. Wat gij aangaande Jezus van Joannes vernomen en geleerd hebt, is waarheid; geloof zulks, en richt daarnaar uw levensgedrag in. Wees standvastig, en strijd dapper in het geloof; laat de hevigheid der vervolging u niet ontstellen, maar dat uwe ziel versterkt worde en juiche in God, uw heil. Amen”. Ook aan de inwoners van Mesana, die door een gezantschap de bescherming hunner stad van de allerheiligste Maagd afsmeek-

ten, zond Maria een eigenhandig geschreven brief, welke aldus luidt: „Maria, dochter van Joachim uit den stam van Juda, de geringste uit het huis van David, de Moeder van Jezus Christus den gekruisigde, aan alle burgers van Messina heil en zegen van den Vader aller eeuwen. Het is Ons bekend, dat gij, geleid door uw levendig geloof, gezanten en smeekelingen hebt afgevaardigd; hoe gij met een dankbaar gemoed belijdt, dat mijn Zoon, God en mensch te zamen, na Zijne glorievolle Verrijzenis, ten Hemel is opgeklommen; alsmede hoe gij, volgens de leer en de prediking van onzen Apostel Paulus, in alles den rechten weg der waarheid erkent. Daarom verleenen Wij u en uwe stad, die Wij als de onze aannemen, onzen zegen met de verzekering onzer bijzondere bescherming en verdediging”. Zie, mijne ziel, hoe Maria allen zonder uitzondering onder den mantel harer moederlijke liefde wil opnemen; aarzel derhalve niet u zelve onder hare bescherming te stellen. Die wanhoopt, moet nog op deze goede Moeder vertrouwen. „Wilt gij”, zegt de H. Bernardus, „eene voorspreekster bij Christus hebben? neem uw toevlucht tot Maria; de Zoon zal ongetwijfeld Zijne Moeder verhooren”. „Het kan niet geschieden”, zoo roept Ludovicus Blossius uit: „dat een ijverig en nederig dienaar van Maria verloren ga”.

Oefening van deugd: Met vertrouwen opgaan

tot Maria, die reeds op aarde alles voor allen was, en nu in de glorie des hemels het heil harer kinderen blijft behartigen.

Schietgebed: Tot U, heilige Moeder Gods, nemen wij onze toevlucht. Amen.

VOORBEELD.

Een rijke en adellijke maagd was de ijdelheden dezer wereld ontvlucht in een benedictijnerklooster te Fuercobain in Engeland. Vele jaren reeds had zij hier een voorbeeldig leven geleid, toen de duivel haar zijne strikken spande, vooral door de bekoringen van zinnelijkheid. Om de onschuldige kloosterlinge te verleiden, zond de Satan tot haar eenen jongeling van buitengewone schoonheid, die door zijne vleitaal en schoone voorspiegelingen langzamerhand het hart der argelooze zuster geheel veroverde, zoodat zij besloot heimelijk het klooster te verlaten en in de wereld terug te keeren. Temiddernacht verliet zij hare cel, om met haren beminde te ontvluchten. Daar de toegang naar buiten door de kerk voerde, kwam zij voorbij een oud en eerbiedwaardig Christusbeeld, dat door de geloovigen hoog vereerd werd. Onder dit Kruis nu stond de beeltenis van de Moeder der Smarten, die hare dochter toeriep: „Waar gaat gij heen, ongelukkige? Waarom verzaakt gij mijnen Zoon terwille van den duivel? Angstig bleef de

verleide een oogenblik stilstaan, doch vervolgde weldra haren boozen weg. Daarop liet de gekruisigde Heiland Zijne rechterhand los, en wierp den spijker, waarmede Hij vastgenageld was, met groote kracht tegen het hoofd van de vluchtelinge, die zwaar gewond ter aarde viel en half dood bleef liggen. Als de kloosterzusters des morgens, voor de Getijden, in de kerk bijeen kwamen, hoorden zij eene stem uit den hemel, welke haar toeriep: „Komt geliefde zusters, richt uwe medezuster van den grond op, die door den Gekruisigde, om haar verraad tegen Hem en Zijne Moeder gepleegd, zoo deerlijk gewond is”. De zusters hielpen de ongelukkige op, trokken den spijker uit hare wang, stelpten het uitstrooimende bloed en brachten haar in hare cel terug, waar zij door langdurig gebed en zware boetvaardigheid de gezondheid naar lichaam en ziel terug bewam. Men beweert verder dat, tot gedachtenis van dit wonder, de rechterhand van dit miraculeuze Kruisbeeld nog altijd zonder nagel, los van den dwarsbalk, langs het lichaam neerhangt.

ACHT EN TWINTIGSTE FEBRUARI.

ZEVENDE SMART.

**Vierde Verhandeling: Maria volhardt
in de overweging van Jezus' lijden.**

Wanneer de H. Brigitta, op tienjarigen leeftijd, eene prediking over het lijden des Heeren gehoord had, zag zij den volgenden nacht Jezus aan Zijn Kruis met bloed overdekt. Sedert dien tijd werd zij bij de overweging daarvan zóó aangedaan, dat zij er nimmer meer zonder tranen aan denken kon. Als nu de afbeelding reeds zulk een indruk maakte, hoezeer moet dan de werkelijkheid de ziel onzer gezegende Moeder tot het diepste toe geroerd hebben, die het bloedig lijden en sterven van haar Goddelijk Kind met eigen oogen aanschouwde. „De gedachten van Maria, gedoopt in het Bloed des Heeren, waren”, zegt Kardinaal Wilhelmus, „immer zoo gesteld, alsof zij het versche bloed uit de Wonden zagen uit-

vloeien." „De H. Maagd," zoo getuigt Justinus Miechoviensis, „overwoog gestadig al de geheimen van Christus' leven en lijden : al hare woorden gaven getuigenis van Christus, hare gedachten en verzuchtingen doelden op Christus. Als zij uitging, wandelde Zij niet zonder Christus; wanneer Zij weende, schreide Zij om de smarten van Christus. Hare vreugde was blijdschap over Christus. Geheel met God vereenigd, was Zij gansch aan Christus toegewijd. Zij kon voorzeker geen enkel tijdstip van het leven en lijden haars Zoons vergeten, daar haar hart de duidlijkste spiegel was van Christus' lijden en sterven." Volgens de verklaring van Alanus stelde Maria Christus als een zegel op haar hart, omdat Zij Hem gelijkvormig werd door hare navolging en bezegeld door Zijne genade." De smarten in het allerheiligste Hart onzer Moeder duurden tot het einde haars levens, zoodat Zij met den Profeet Jeremias klagen mocht : „In mijn geheugen blijf Ik gedachtig : en mijne ziel kwijnt weg in Mij" „Wilt ge weten", vraagt de H. Ildephonsus, „wat de Moeder Gods na de Verrijzenis des Heeren, voordat Zij zelve ten Hemel werd opgenomen, verricht heeft? Veelvuldig heeft Zij de plaatsen bezocht waar haar Goddelijk Kind geboren werd, geleden heeft, begraven en verreezen is ; daar schonk Zij dan den vrijen loop aan hare tranen, terwijl Zij die gezegende oorden herhaaldelijk met de

hartelijkste teederheid kuste." Vooral verwijlde de Moeder Gods gaarne bij het H. Graf en op den Olijfberg. Hierover getuigt Cornelius à Lapide: „De H. Maagd bezocht herhaaldelijk en devotelijk het Graf van Christus, dat in de steenrots was uitgehouwen, alsmede den berg van Calvarië, waar het Kruis van Christus geplant was, en Zij verwijlde er zóólang, dat Zij daar hare woning scheen gevestigd te hebben".

Dit getuigenis der Heiligen en der Schriftuur-verklaarders, wordt ook bevestigd door eene openbaring van Maria aan de H. Brigitta; „Gedurende den tijd, welken Ik, na de hemelvaart van mijn Zoon, op aarde doorbracht, heb Ik de plaatsen bezocht, waar Hij geleden en Zijne wonderwerken getoond heeft; en Zijn lijden was zóó diep in mijn hart geprent, dat het altijd vooraan stond in mijne gedachte, hetzij Ik at, hetzij Ik werkte". En onze gezegende Moeder verrichtte dan die bezoeken en overwegingen met zóóveel aandacht en toewijding, met zóóveel liefde en medelijden, dat Zij het zeker zou bestorven zijn, als de Goddelijke Voorzienigheid Haar niet in het leven bewaard had tot troost der eerste Christenen. Met meer recht dan de H. Paulus kon de H. Maagd verklaren: „Met Christus ben Ik aan het Kruis gehecht: Ik leef, alzoo niet Ik, maar Christus leeft in Mij". Het Leven van haar leven zweefde gestadig voor Maria's geest, en den wil te volbrengen van haar

Goddelijk Kind was haar spijs en drank. In leven, lijden en sterven wenschte Zij aan haren Zoon gelijkvormig te worden. Steeds meer en meer in liefde tot haren Jezus toenemende, verzuchtte onze Moeder onophoudelijk: „Ik wensch onbonden te worden en met Christus te zijn”.

O mijne ziel, die weinig of niet aan Jezus en Zijn lijden denkt, wat zijt gij een onwaardig kind uwer Moeder, volg toch eindelijk haar voorbeeld, en druk 's Heeren leven in uw gedrag uit. Want ijdel draagt gij den naam van Christen, als gij Christus niet navolgt. Behartig deze vermaning van den H. Bernardus: „Jezus zij immer in uw hart, en het beeld van den Gekruisigde wijk nooit uit uwen geest. Jezus zij uw spijs en drank, uw zoetheid en vertroosting, uw gebed en overweging, uw leven en sterven.” Zijt gij ongevoelig in het gebed en klaagt gij over dorheid bij uwe overweging, zie dan op naar Calvarië en doe naar het voorbeeld, dat uwe Moeder u op den lijdensberg getoond heeft. „De allerheiligste Maagd, zegt de H. Ephrem, staande onder het Kruis, zag op naar den Verlosser, die aan het schandhout was opgehangen, overdacht Zijne wonden, overwoog Zijne kwellingen, slagen en striemen, onder zware zuchten en luid geklaag, terwijl Zij in de bedruktheid haars harten uitriep: „Mijn allerbeminnelijkst Kind, mijn veelgeliefde Zoon, hoe verduurt Gij uw Kruis? Mijn Heer en mijn

God, hoe verdraagt gij die bespuwing, die wreede nagelen en dien onbarmhartigen lanssteek? Wat lijdt Gij die slagen, bespottingen en beleedigingen, die doornenkroon en dat spotkleed, dien rietstok met de gal en den azijn? Waartoe ondergaat Gij dien dorst, Gij de maker van het heelal, die de zee en alle wateren geschapen hebt? Waarom hangt Gij naakt aan Uw kruis, Gij die de hemelen met wolken bedekt? Waarom sterft de Onschuldige te midden der boosdoeners? Wat kwaads hebt gij bedreven? Waar in, mijn Zoon, hebt Gij de kinderen van Israël beleedigd? En waarom hechten die boozen en ondankbaren, wier kreupelen en zieken Gij genezen hebt, U aan het kruis? En Gij, mijn dierbaar Kind, grootmoedige Heiland, wat komt Gij jammerlijk om? Ik bezwijk, als ik U aan het Kruis zie hangen, zoo wreed doorboord en met wonden overdekt. Waar is nu uwe schoonheid? Wat is er van Uwe waardigheid geworden? Helaas! het licht is uitgedoofd. De heldere maan is in de duisternis verzonken, de steenrotsen zijn gebarsten, de grafmonumenten geopend, het voorhangsel des tempels is in tweeën gescheurd, de onbezielde wezens hebben hunnen Schepper en Maker erkend, en de verstokte en rampzalige Hebreëen hebben hunne ooren gestopt en hunne oogen gesloten om de ondergaande Zon nimmer te aanschouwen! Ach mijn arm Kind! O bewonderenswaardige Simeon, dat

was dan het zwaard, hetwelk volgens uwe voor-
spelling mijne ziel moest doorboren !

Mijn Zoon en mijn God, welk een bloedig
zwaard ! Uw dood verwondt mijn hart en ver-
scheurt mijne ingewanden ; mijn licht is uitge-
doofd, omdat een wreed zwaard mijne borst heeft
doorstoken. Mijn kind en Mijn opperste Heer,
zoo moet Ik dan Uw smartelijk lijden aanschou-
wen, getuige zijn van Uwen onrechtvaardigen
dood, zonder dat Uwe Moeder U eenige hulp
kan verschaffen. Weent met Mij, alle Leerlingen
des Heeren, die mijne smart en de diepe wond
mijns harten aanziet". O, mijne ziel, geef gehoor
aan die uitnoodiging der allerheiligste Maagd,
sta met Haar dagelijks onder het Kruis van haren
Jezus en heb innig medelijden met de Moeder
van Smarten ; vraag dan uwen gekruisigden
Verlosser : „Wat beteekenen die wonden in het
midden uwer handen ? Waartoe die geopende
zijde ? Waarvoor die doorboorde voeten ? Waar-
om al die striemen en slagen, welke Uw Lichaam
overdekken ? En de goede Heiland zal u zacht
verwijtend antwoorden : „Zoo ben ik geslagen
in het huis dergenen die Mij beminden", ja,
lieve Jezus, ik begrijp uwe gegronde klacht, ik
verkondig zoo luid, dat ik U liefheb, en mijn
hart is zoover van U verwijderd ; vaak heb ik
U achtergesteld bij de wereld en hare ijdelheid ;
om een nietswaardig vermaak heb ik U verzaakt ;
't is waar, goede Meester, ik heb den dood en

de hel verdiend, maar toch wil ik niet wanhopen, zoolang Uw Hart en Uwe heilige Wonden geopend zijn: met een rouwmoedig hart vlucht ik in Uwe armen, gezegende Zaligmaker, onsteek mij in vurige liefde en dankbaarheid, en duld niet, dat ik mij ooit uit Uwe zoete omhelzing losscheure. O Maria, Moeder van Smarten, om de liefde, waarmede gij uwen Zoon aan Zijn Kruis omhelsd hebt, verwerf mij genade en barmhartige vergiffenis.

Oefening van deugd. Volharden in de overweging van Jezus' lijden, daar de beloofde zaligheid verzekerd is aan de deelgenooten van 's Heeren pijnen.

Schietgebed. Lieve Moeder, laat mij met U schreien en Uwen gekruisigden Zoon beweenen, al de dagen mijns levens. Amen.

VOORBEELD.

Wanneer de H. Elisabeth op zekeren keer de matelooze liefde van Jezus overwoog, en met bijzondere aandacht de beeltenis van den Gekruisigde aanschouwde, geraakte zij buiten zich zelve. Weder bijgekomen riep zij uit: „O mijn Jezus, hoe was het tot nu toe met mij gesteld? Terwijl de Heer van hemel en aarde naakt en verlaten aan Zijn Kruis hangt, zal ik, stof en asch, mij verhoovaardigen? Gij draagt een kroon van scherpe doornen, en mij siert een gouden

krans, met edelgesteenten bezet? Gij mijn Bruidgom baadt in Uw bloed, en ik ga gekleed in koninklijk purper en gouden weefsel? Uwe handen zijn met ruwe nagelen doorboord, en ik bedek de mijne met uitgelezene stoffen? Uw allerheiligst Hart en Zijde zijn met eene wreede lans doorstoken, en mijn hart is ongevoelig voor U en onverschillig voor de armen? Hoe, Gij in de hoogste en uiterste armoede, en ik in vollen overvloed? Gij de geringste der menschen, en ik eenige vertooning maken? Gij gekweld door honger en dorst, en ik zou mij te goed doen aan uitgezochte spijsen? Gij in de bitterste smarten, en ik bij fijne gerechten? O allerbeminnelijkste Jezus, hoe hebt Gij tot nu toe dat ijdel stof der aarde zoo zachtzinnig kunnen verdragen? In de toekomst zal het anders zijn: ik wil uitsluitend voor U leven, of niet meer leven!" En onze Heilige hield woord. Zij verwisselde het koninklijk gewaad met het kleed der armen, en leidde tot haren dood toe een allerheiligst leven.

DE H. MIS.

Aan den voet van het altaar.

- S. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.
- P. In den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. Amen.
- Introibo ad altare Dei.
- M. Ad Deum qui laetificat juventutem meam.
- D. Tot God, die mijne jeugd verblijdt.

Psalm 42.

- S. Judica me Deus, et discerne causam meam de gentibus sancta: ab homine iniquo et doloso erue me.
- P. Oordeel mij, Heer, en wijs mijne zaak uit tegenover het onheilige volk: van den ongerechten en listigen mensch bevrijd mij.
- M. Quia tu es Deus fortitudo mea: quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?
- D. Want Gij, o God, zijt mijne sterkte: waarom hebt Gij mij verworpen? en waarom vervolg ik treurig mijnen weg, onder

- de verdrukking van
mijnen vijand?
- S. Emitte lucem tuam,
et veritatem tuam:
ipsa me deduxerunt,
et adduxerunt in
montem sanctum
tuum, et in taber-
nacula tua.
- M. Et introibo ad al-
tare Dei: ad Deum
qui laetificat juven-
tutem meam.
- S. Confitebor tibi in
cithara, Deus, Deus
meus: quare tristis
es anima mea, et
quare conturbas
me?
- M. Spera in Deo, quo-
niam adhuc confi-
tebor illi: salutare
vultus mei, et Deus
meus.
- S. Gloria Patri, et
Filio, et Spiritui
Sancto.
- M. Sicut erat in prin-
cipio, et nunc, et
semper, et in sae-
cula saeculorum.
Amen.
- P. Zend Uw licht en
Uwe waarheid: zij
toch hebben mij ge-
leid en gebracht naar
Uwen heiligen berg
en tot Uwe taberna-
kelen
- D. En ik zal ingaan tot
het altaar Gods: tot
God, die mijne jeugd
verblijdt.
- P. Op de harp zal ik
Uwen lof verkondi-
gen, God, mijn God!
Waarom, mijne ziel,
zijt gij bedroefd, en
waarom ontstelt gij
mij?
- D. Hoop op God, want
Hem zal ik loven:
het heil van mijn aan-
gezicht en mijn God.
- P. Glorie zij den Vader
en den Zoon en den
H. Geest.
- D. Gelijk het was in den
beginne en nu en
altijd, en in de eeu-
wen der eeuwen.
Amen.

S. Introibo ad altare Dei.	P. Ik zal ingaan tot het altaar Gods.
M. Ad Deum qui laetificat juventutem meam.	D. Tot God, die mijne jeugd verblijdt.
S. Adjutorium nostrum in nomine Domini.	P. Onze hulp zij in den naam des Heeren.
M. Qui fecit coelum et terram.	D. Die hemel en aarde gemaakt heeft.
S. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et vobis fratres: quia peccavi nimis, cogitatione, verbo, et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes	P. Ik belijd voor den almachtigen God, voor de heilige Maria, altijd Maagd, voor den heiligen Aartsengel Michaël, voor den heiligen Joannes den Dooper, voor de heilige Apostelen Petrus en Paulus, voor alle Heiligen, en voor u broeders: dat ik zeer gezondigd heb door gedachte, woord, en werk: door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne grootste schuld. Daarom bid ik de heilige Maria, altijd Maagd, den heiligen Aartsengel Michaël, den heiligen Joannes den

Sanctos, et vos fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

M. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam.

S. Amen.
Deinde ministri repetunt Confessionem: et ubi a Sacerdote dicebatur „vobis fratres”, et „vos fratres”, a ministris dicitur „tibi pater”, et „te pater”.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducatur vos ad vitam aeternam.

M. Amen.

S. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum,

Dooper, de heilige Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen, en u broeders, voor mij tot den Heer, onzen God, te bidden.

D. De almogende God ontferme Zich over u, en geleide u, na de vergiffenis uwer zonden, tot het eeuwig leven.

P. Amen.
Nu bidden de misdienaars het „Confiteor” en waar de Priester gezegd heeft „voor u broeders” en „u broeders”, zeggen zij „voor u vader” en „u vader”.

P. De almogende God ontferme Zich over u, en geleide u, na de vergiffenis uwer zonden, tot het eeuwig leven.

D. Amen.

P. Vrijlating, kwijtschelding en vergiffenis onzer zonden, verleene ons de almo-

tribuat nobis omnipotens, et misericors Dominus.

gende en barmhartige Heer.

M. Amen.

D. Amen.

S. Deus, tu conversus vivificabis nos.

P. Als Gij, o God, U tot ons keert, zult Gij ons levend maken.

M. Et plebs tua laetabitur in te.

D. En Uw volk zal zich in U verheugen.

S. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

P. Toon ons Heer Uwe barmhartigheid.

M. Et salutare tuum da nobis

D. En geef ons Uw heil.

S. Domine exaud orationem meam.

P. Heer verhoor mijn gebed.

M. Et clamor meus ad te veniat.

D. En mijn geroep kome tot U.

S. Dominus vobiscum.

P. De Heer zij met u.

M. Et cum spiritu tuo.

D. En met uwen geest.

S. Oremus.

P. Laat ons bidden.

Opgaande naar het altaar.

Aufer a nobis, quæsumus Domine, iniquitates nostras: ut ad Sancta Sanctorum, puris mereamur mentibus introire. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Neem, bidden wij Heer, onze ongerechtigheden van ons weg, opdat wij waardig worden in eene zuivere gesteltenis op te gaan tot het Heilige der Heiligen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Voor het midden van het altaar.

Oramus te Domine,
per merita Sanctorum
tuorum, quorum reli-
quiae hic sunt, et om-
nium Sanctorum : ut
indulgere digneris om-
nia peccata mea. Amen.

Wij bidden U, Heer,
door de verdiensten der
Heiligen, wier overblijf-
selen hier bewaard wor-
den, en van alle Heiligen,
dat Gij mij al mijne
zonden gelieft kwijt te
schelden. Amen.

Aan den epistelkant.

INTROITUS.

Stabant juxta cru-
cem Jesu mater ejus,
et soror matris ejus
Maria Cleophae, et
Salome, et Maria Mag-
dalene.

Vers. Mulier, ecce
filius tuus : dixit Jesus;
ad discipulum autem :
Ecce mater tua.

V. Gloria Patri et
Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio,
et nunc, et semper,
et in saecula saeculo-
rum. Amen.

Stabant juxta crucem
etc. ad. Vers.

INLEIDING.

Naast het Kruis van
Jezus stonden Zijne Moe-
der, en de zuster Zijner
Moeder, Maria van Cleo-
phas en Salome en
Maria Magdalena.

Vers. Vrouw, ziedaar
uw Zoon, zeide Jezus ;
en tot den Leerling :
Ziedaar uw Moeder.

V. Glorie zij den Va-
der en den Zoon en den
H. Geest. Gelijk het was
in den beginne en nu
en altijd en in de eeuwen
der eeuwen. Amen.

Naast het Kruis enz.
tot het Vers.

De Kyrie.

ALTERNATIM CUM
MINISTRIS.

Kyrie eleison, Kyrie
eleison. Kyrie eleison.

Christe eleison. Chris-
te eleison. Christe
eleison.

Kyrie eleison. Kyrie
eleison. Kyrie eleison.

BEURTELINGS MET DE
MISDIENAARS.

Heer, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U
onzer. Christus ontferm
U onzer. Christus ont-
ferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.

De Gloria.

Gloria in excelsis
Deo. Et in terra pax
hominibus bonae vo-
luntatis. Laudamus
te. Benedicimus te.
Adoramus te. Glori-
ficamus te. Gratias
agimus tibi propter
magnam gloriam tu-
am. Domine Deus, Rex
coelestis, Deus Pater
omnipotens. Domine
Fili unigenite Jesu
Christe, Domine Deus,
Agnus Dei, Filius Pa-
tris. Qui tollis peccata
mundi, miserere nobis.

Glorie aan God in den
hooge. En vrede op
aarde den menschen van
goeden wille. U loven
wij. U zegenen wij. U
aanbidden wij. U ver-
heerlijken wij. U zeg-
gen wij dank om Uwe
groote glorie. Heer, onze
God, hemelsche Koning,
(U, o) God, almachtige
Vader. (U) Heer eenig-
geboren Zoon Jezus-
Christus.

Heer God, Lam Gods,
Zoon des Vaders. Die
wegneemt de zonden

Qu
di,
ner
ad
mis
nia
Tu
solu
Chr
Spin
Pat
S
cum
M
tuo.
S.
S.
nobi
min
nun
tis
am
Virg
tua:
man
tuae
glad
Qui
cum
tate
Deus
cula

Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Quis es ad dexteram Patris, miserere nobis Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus, Jesu Christe. Cum sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Oremus.

S. Interveniatur pro nobis, quaesumus Domine Jesu Christe, nunc, et in hora mortis nostrae apud tuam clementiam beata Virgo Maria mater tua: cujus sacratissimam animam in hora tuae passionis doloris gladius pertransivit. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

der wereld, neem onze smeeking aan. Die zetelt aan de rechterhand des Vaders, ontferm U onzer. Want gij alleen zijt heilig. Gij alleen de allerhoogste, Jezus-Christus; met den Heiligen Geest, in de glorie van God den Vader. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Laat ons bidden.

P. Wij bidden U, Heer Jezus-Christus, laat, nu en in het uur van onzen dood, de allerzaligste Maagd Maria, Uwe Moeder, onze voorspraak wezen bij Uwe goedertierenheid; Zij, Wier allerheiligste ziel, in het uur van Uw lijden, door het zwaard van droefheid doorboord werd. Gij, die als God leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen.

M. Amen.

D. Amen.

Lpistel.

LECTIO LIBRI JUDITH.

LES UIT HET BOEK
JUDITH.

Benedixit te Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum rededit inimicos nostros. Benedicta es tu filia a Domino Deo excelso, prae omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit coelum et terram: quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in aeternum, pro quibus non pepercisti animae tuae propter angustias et tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinae ante conspectum Dei nostri.

M. Deo gratias.

De Heer heeft u gezegend in Zijne macht, omdat Hij door u onze vijanden in het stof heeft nedergeworpen. Gezegend zijt gij, dochter, door den Heer, den allerhoogsten God, boven alle vrouwen der aarde. Gezegend de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft: omdat Hij heden uwen naam zoo verheerlijkt heeft, dat uw lof niet zal wijken van de lippen der menschen, die in de eeuwen 's Heeren wondermacht gedachtig zijn, en voor wie gij uw leven niet gespaard hebt om de angsten en kwellingen van uw geslacht, maar van wie gij den ondergang afgewend hebt voor het aanschijn van onzen God.

D. God zij gedankt.

Graduale.

Dolorosa et lacrymabilis es. Virgo Maria, stans juxta crucem Domini Jesu Filii tui Redemptoris.

Alleluja, Alleluja.

Virgo Dei genitrix, quem totus non capit orbis, hoc crucis fert supplicum, auctor vitae factus homo.

Alleluja.

In droefheid gedompeld en betreurenswaardig zijt Gij Maagd Maria, staande bij het Kruis van den Heer Jezus, uwen Zoon, den Verlosser.

Halleluja, Halleluja.

Maagd, Moedervan den God, dien de geheele aarde niet kan bevatten, van den oorsprong des levens, die mensch geworden is, en die de straf des kruises ondergaat.

Alleluja.

Voor het Evangelie.

Munda cor meum, ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaiae Prophetae calculo mundasti ignito: ita me tua grata miseratione dignare mundare, ut sanctum Evangelium tuum digne valeam nuntiare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Jube domne benedicere.

Zuiver mijn hart en mijne lippen, almogende God, die de lippen van den Profeet Isaïas met eene vurige kool gezuiverd heb; gelief mij door Uwe genadige ontferming zóó te zuiveren, dat ik Uw heilig Evangelie waardig mag verkondigen Door Christus onzen Heer. Amen.

Heer, gelief te zegenen.

Dominus sit in corde
meo, et in labiis meis:
ut digne et competen-
ter annuntiem Evan-
gelium suum Amen.

De Heer zij in mijn
hart en op mijne lippen:
opdat ik Zijn Evangelie
waardig en naar behoo-
ren moge verkondigen.
Amen.

Het Evangelie.

S. Dominus vobis-
cum.

P. De Heer zij met u.

M. Et cum spiritu
tuo.

M. En met uwen geest.

S. Sequentia sancti
Evangelii secundum
Joannem c. 19.

P. Vervolg van het
heilig Evangelie volgens
Joannes. 19de Hoofdst.

M. Gloria tibi Do-
mine.

M. Glorie aan U, o
Heer.

In illo tempore: Sta-
bant juxta crucem Jesu
mater ejus, et soror
matris ejus Maria Cle-
ophae, et Maria Mag-
dalene. Cum vidisset
ergo Jesus matrem, et
discipulum stantem,
quem diligebat, dicit
matri suae: Mulier
ecce filius tuus! Dein-
de dicit discipulo:
Ecce mater tua. Et ex
illa hora accepit eam
discipulus in sua.

In dien tijd stonden
naast het Kruis van Jezus
Zijne Moeder en de zus-
ter Zijner Moeder, Maria
van Cleophas, en Maria
Magdalena. Als Jezus dan
Zijne Moeder zag en den
Leerling, dien Hij lief-
had, zeide Hij tot Zijne
Moeder: „Vrouw, ziedaar
uw zoon”. Daarna zeide
Hij tot den Leerling:
„Ziedaar uw Moeder”.
En van dat oogenblik
af nam de Leerling Haar
tot zich.

M. Laus tibi, Christe. D. Lof aan U, o Christus.

De 'Credo.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum Verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de coelis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus, et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in coelum:

Ik geloof in eenen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in eenen Heer Jezus-Christus, Gods eeniggeboren Zoon, voor alle eeuwen uit den Vader geboren. God van God, licht van licht, ware God van den waren God. Geboren, niet gemaakt, medezelfstandig met den Vader: door Wien alles gemaakt is. Die om ons menschen en om onze zaligheid uit de hemelen is neder gedaald. En is vleesch geworden door den H. Geest uit de Maagd Maria: En is mensch geworden. Hij is ook voor ons gekruisigd: heeft geleden onder Pontius Pilatus, en is begraven. En Hij is op den derden dag verrezen, volgens de Schriften. En Hij is opgeklommen ten hemel:

sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, et vivificantem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum Et vitam venturi saeculi. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

OFFERTORIUM.

Recordare, Virgo mater Dei, dum steteris in conspectu

zit aan de rechterhand des Vaders. En Hij zal in heerlijkheid wederkomen om levenden en dooden te oordeelen: en Zijn rijk zal geen einde hebben. En in den H. Geest, den Heer en levendmakende: die uit den Vader en den Zoon voorkomt. Die met den Vader en den Zoon tegelijk wordt aangebeden en verheerlijkt: die door de Profeten gesproken heeft. En in eene heilige, Katholieke en Apostelieke Kerk. Ik beleid een doopsel tot vergiffenis der zonde. En ik verwacht de verrijzenis der dooden. En het leven der toekomstige wereld Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

Laat ons bidden.

OFFERANDE.

Gedenk ons, Maagd, Moeder van God, wanneer Gij staat voor het

Domini, et loquaris
pro nobis bona, et ut
avertas indignationem
suam a nobis.

aanschijn des Heeren,
door voor ons ten beste
te spreken, en Zijne
gramschap van ons af te
keeren.

*Als de kelk ontdekt is, offert de Priester de Hostie
aan den Hemelschen Vader.*

Suscipe sancte Pa-
ter, omnipotens aeter-
ne Deus, hanc im-
maculatam Hostiam,
quam ego indignus fa-
mulus tuus offero tibi
Deo meo vivo et vero,
pro innumerabilibus
peccatis et offensionibus,
et negligentibus meis,
et pro omnibus circumstantibus,
sed et pro omnibus fidelibus
Christianis, vivis
atque defunctis: ut
mihi, et illis proficiat
ad salutem in vitam
aeternam. Amen.

Ontvang, heilige Va-
der, almachtige, eeuwige
God, deze onbevleete
Offerande, welke ik, Uw
onwaardige dienaar, aan
U, mijn levenden en
waarachtigen God op-
draag, voor mijne ontel-
bare zonden, beledigin-
gen en nalatigheden, en
voor allen, die het Offer
bijwonen, alsmede voor
alle geloovige Christe-
nen, zoo levenden als
overledenen: opdat het
mij en hun ten heil
strekke voor het eeuwig
leven. Amen.

*Nu schenkt de Priester den wijn in den kelk met
eenige druppelen water, dat hij zegent.*

Deus, qui humanae
substantiae dignita-
tem mirabiliter con-
didisti, et mirabilius

God, die op bewonde-
renswaardige wijze de
menschelijke waardig-
heid geschapen en haar

reformasti: da nobis
per hujus aquae et
vini mysterium, ejus
divinitatis esse con-
sortes, qui humanita-
tis nostrae fieri digna-
tus est particeps, Jesus
Christus Filius tuus
Dominus noster: Qui
tecum vivit et regnat
in unitate Spiritus
sancti Deus: per om-
nia saecula saeculo-
rum. Amen.

nog bewonderenswaar-
diger hersteld hebt: laat
ons door het mysterie
van dit water en dezen
wijn, deelachtig worden
aan de Godheid van
Hem, die Zich verwaar-
digd heeft deelgenoot
te worden van onze
menschheid, Jezus-Christus
Uwe Zoon onze Heer:
die met U leeft en
heerscht God in de een-
heid van den heiligen
Geest: door alle eeuwen
der eeuwen. Amen.

*Hierna draagt de Priester den Kelk
aan God op.*

Offerimus tibi, Do-
mine, Calicem saluta-
ris, tuam deprecantes
clementiam: ut in con-
spectu divinae majes-
tatis tuae, pro nostra
et totius mundi salute
cum odore suavitatis
ascendat. Amen.

Wij offeren U, o Heer,
den kelk des heils, ter-
wijl wij Uwe goedertie-
renheid smeeken, dat hij
voor het aanschijn Uwer
Goddelijke Majesteit in
zoeten geur opstijge
voor het heil van ons en
van geheel de wereld.
Amen.

Voorover gebogen bidt de Priester:

In spiritu humilita-
tis, et in animo con-

Mogen wij, nederig
van geest en vermorzeld

trito suscipiamur a te,
Domine: et sic fiat
sacrificium nostrum in
conspectu tuo hodie, ut
placeat tibi, Domine
Deus.

van hart, door U, o Heer,
worden aangenomen: en
laat heden ons offer voor
Uw aanschijn zóó ge-
schieden, dat het U,
onzen Heer en God,
moge behagen.

*Zijne handen naar omhoog uitstreckende, vervolgt
hij zijn gebed.*

Veni, sanctificator
omnipotens aeterne
Deus: et benedic hoc
sacrificium, tuo sanc-
to nomini praeparatum.

Kom, heiligmaker, al-
machtige, eeuwige God:
en zegen deze offerande,
die wij voor Uwen naam
bereid hebben.

Bij de vingerwassching aan den epistelkant.

Psalm 25.

Lavabo inter inno-
centes manus meas;
et circumdabo altare
tuum, Domine.

Ut audiam vocem
laudis: et enarrem
universa mirabilia tua.

Domine, dilexi de-
corem domus tuae:
et locum habitationis
gloriae tuae.

Ne perdas cum im-

Onder de onschuldigen zal ik mijne handen
wasschen: en verblijven
bij Uw altaar, o Heer.

Om Uwe lofprijzing
te hooren: en al Uwe
wonderwerken te ver-
halen.

Heer, ik heb den luis-
ter van Uw huis bemind:
en de plaats waar Uwe
glorie inwoont.

Wil, Heer, mijne ziel

piis, Deus, animam
meam: et cum viris
sanguinum vitam
meam.

In quorum manibus
iniquitates sunt: dex-
tera eorum repleta est
muneribus.

Ego autem in inno-
centia mea ingressus
sum; redime me, et
miserere mei.

Pes meus stetit in
directo: in ecclesiis
benedicam te Domine.

Gloria Patri, et Fi-
lio, et Spiritui sancto.
Sicut erat in princi-
pio, et nunc, et sem-
per, et in saecula
saeculorum. Amen.

niet ten verderve voeren
met de goddeloozen:
noch mijn leven met de
mannen des bloeds.

Wier handen vervuld
zijn van ongerechtighe-
den; wier rechterhand
vol is met geschenken.

Ik echter heb den weg
der onschuld bewandeld:
verlos mij, en ontferm
U mijner.

Ik heb pal gestaan op
den weg der gerechtig-
heid: in de vergaderin-
gen zal ik U zegenen.
o Heer.

Glorie zij den Vader
en den Zoon en den
Heiligen Geest. Gelijk
het was in den beginne
en nu en altijd en in de
eeuwen der eeuwen
Amen.

Voor het midden van het altaar.

Suscipe sancta Tri-
nitas hanc oblatio-
nem, quam tibi offe-
rimus ob memoriam
passionis, resurrecti-
onis, et ascensionis
Jesu Christi Domini

Ontvang heilige Drie-
vuldigheid deze Offeran-
de, welke wij U opdra-
gen ter gedachtenis van
het lijden, de verrijzenis
en hemelvaart van onzen
Heer Jezus-Christus: en

nostri: et in honorem
beatae Mariae sem-
per Virginis, et beati
Joannis Baptistae, et
sanctorum Apostolo-
rum Petri et Pauli,
et istorum, et omnium
Sanctorum: ut illis
proficiat ad honorem,
nobis autem ad salu-
tem: et illi pro nobis
intercedere dignen-
tur in coelis, quorum
memoriam agimus in
terris. Per eundem
Christum Dominum
nostrum. Amem.

ter eere der gelukzalige
Maria, altijd Maagd en
van den heiligen Joan-
nes den Dooper, en van
de heilige Apostelen
Petrus en Paulus, en van
deze en alle Heiligen:
opdat zij hun tot glorie
strekke, ons echter ten
heil: en zij, wier gedach-
tenis wij op aarde vieren,
zich gewaardigen onze
voorspraak te zijn in den
hemel. Door denzelfden
Christus onzen Heer.
Amen.

Orate fratres.

S. Orate fratres: ut
meum ac vestrum sac-
rificium acceptabile
fiat apud Deum Pa-
trem omnipotentem.

M. Suscipiat Domi-
nus sacrificium de ma-
nibus tuis ad laudem,
et gloriam nominis
sui, ad utilitatem quo-
que nostram, totiusque
Ecclesiae suae sanctae.

S. Amen.

P. Bidt broeders: op-
dat mijne en uwe offe-
rande aangenaam worde
voor God, den almach-
tigen Vader.

D. De Heer neme het
offer uit uwe handen
aan tot lof en glorie
van Zijnen naam, als-
mede tot ons welzijn en
dat Zijner geheele hei-
lige Kerk.

P. Amen.

Secreta.

Offerimus tibi preces et hostias, Domine Jesu Christe, humiliter supplicantes: ut, qui transfixionen dulcissimi spiritus beatae Mariae matris tuae precibus recensemus; suae, suorumque sub cruce sanctorum consortium multiplicato piissimo interventu, meritis mortis tuae meritum cum beatis habeamus. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti, Deus.

Wij bieden U, Heer Jezus-Christus, onze gebeden en offers aan, nederig smeevende: dat wij, die in onze gebeden de Doorsteking van de teederste ziel der heilige Maria, Uwe Moeder, gedenken; door de veelvuldige en allerwelwendste voorspraak van Haar en van hare deelgenooten onder het Kruis, om de verdiensten van haren dood, het loon met de Gelukzaligen deelachtig worden. Gij, die met God den Vader, in de eenheid van den H. Geest, God, leeft en regeert.

Praefatie.

S. Per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

S. Sursum corda.

P. Door alle eeuwen der eeuwen.

D. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. De harten omhoog.

M. Habemus ad Dominum.

S. Gratias agamus Domino Deo nostro.

M. Dignum et justum est.

S. Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper, et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeternus Deus. Et te in Transfixione beatæ Mariæ semper Virginis collaudare, benedicere et prædicare. Quæ et Unigenitum tuum sancti Spiritus obumbratione concepit: et virginitatis gloria permanente, lumen æternum mundo effudit, Jesum Christum Dominum nostrum. Per quem majestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates, Coeli, coelorumque Virtutes, ac beata Seraphim, socia

D. Wij heffen ze tot den Heer.

P. Laten wij den Heer, onzen God, dank zeggen.

D. Dat is billijk en rechtvaardig.

P. Wel billijk en rechtvaardig, plichtmatig en heilzaam is het, dat wij U altijd en overal dankzeggen: (U, onze) heilige Heer, almachtige Vader en eeuwige God. En dat wij U, op het feest der Doorsteking van de Heilige Maria, mede verheerlijken, zegenen en prijzen. Zij, die ook door de overschaduwung van den heiligen Geest Uwen Eeniggeborene heeft ontvangen: en, met behoud van de glorie der maagdelijkheid, het eeuwig licht aan de wereld heeft geschonken, Jezus-Christus onzen Heer. Door Wien de Engelen Uwe Majesteit loven, terwijl de Heerschappijen en Haar aanbidden en

exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas, deprecamur, supplicii confessione dicentes.

de Machten Haar vol ontzag huldigen. Door Wien de Hemelen en de Krachten der hemelen met het zalig koor der Serafijnen eenparig juichende Uwen lof verkondigen. Duld, bidden wij, dat wij met hen onze stemmen vereenigen, om smeekend te belijden :

De „Sanctus”.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli, et terra gloria tua. Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer God der Heerscharen. De hemelen en de aarde zijn vervuld van Uwe glorie. Glorie aan God in den hooge. Gezegend, die komt in den naam des Heeren. Glorie aan God in den hooge.

De Canon.

Te igitur clementissime Pater, per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus, ac petimus, uti accepta habeas, et be-

Wij bidden en smeeken U derhalve ootmoedig, allergeoedertierendste Vader, door Jezus Christus Uwen Zoon, onzen Heer, dat Gij geliefte te aanvaarden en

nedicas haec dona,
haec munera, haec
sancta sacrificia illiba-
ta : in primis, quae tibi
offerimus pro Ecclesia
tua sancta catholica :
quam pacificare, custo-
dire, adunare, et re-
gere digneris toto orbe
terrarum : una cum
famulo tuo Papa nos-
tro N. et Antistite
nostro N. et omnibus
orthodoxis, atque ca-
tholicae, et Apostolicae
fidei cultoribus.

te zegenen deze gaven,
deze geschenken en deze
heilige onbevleete offe-
randen, welke wij U
allereerst opdragen voor
Uwe heilige Katholieke
Kerk, opdat Gij U ge-
waardigt haar den vrede
te schenken, te bewaren,
voor scheuring te be-
hoeden en te besturen
over de gansche aarde,
tegelijk met Uwen die-
naar, onzen Paus N. en
onzen Bisschop N. en
alle rechtgeloovigen,
met de belijders van
het katholieke en Apos-
tolische geloof.

De gedachtenis der levenden.

Memento, Domine,
famulorum, famula-
rumque tuarum N. et
N.... et omnium cir-
cumstantium, quorum
tibi fides cognita est,
et nota devotio : pro
quibus tibi offerimus,
vel qui tibi offerunt
hoc sacrificium laudis
pro se, suisque omni-
bus : pro redemptione

Wees, Heer, indach-
tig uwe dienaren en
dienaressen N. en N...
en alle aanwezigen,
wier geloof en godsvrucht
U bekend zijn, voor wie
wij U offeren, of die U
dit offer van lof opdra-
gen, voor zich en al de
hunnen, in de hoop van
hun heil en behoud : en
die aan U, den eeuwi-

animarum suarum, pro
spe salutis, et incolu-
mitatis suae : tibi que
reddunt votasua aeter-
no Deo, vivo, et vero.

gen, levenden en waren
God hunne wenschen
aanbieden.

Communicantes.

Communicantes, et
memoriam veneran-
tes, in primis glorio-
sae semper Virginis
Mariae genitricis Dei
et Domini nostri Jesu
Christi: sed et bea-
torum Apostolorum
ac Martyrum tuorum,
Petri et Pauli, An-
dreae, Jacobi, Joan-
nis, Thomae, Jacobi,
Philippi, Bartholomæi,
Matthæi, Simonis et
Thaddei: Lini, Cleti,
Clementis, Xysti, Cor-
nelii, Cypriani, Lau-
rentii, Chrysogoni,
Joannis et Pauli, Cos-
mae et Damiani: et
omnium Sanctorum;
quorum meritis, pre-
cibusque concedas,
ut in omnibus protec-
tionis tuae muniamur
auxilio. Per eundem

In vereeniging met
Uwe dienaren, vieren
wij allereerst de gedach-
tenis van de glorievolle,
altijd Maagd geblevene
Maria, moeder van God
en van onzen Heer Je-
zus-Christus, alsmede
van Uwe gelukzalige
Apostelen en Martelaren,
Petrus en Paulus, Andre-
as, Jacobus, Joannes, Tho-
mas, Jacobus, Philippus,
Bartholomeus, Mattheus,
Simon en Thaddeus: van
Linus, Cletus, Clemens,
Xystus, Cornelius, Cy-
prianus, Laurentius,
Chrysogonus, Joannes
en Paulus, Cosmas en
Damianus, en van al Uwe
Heiligen; door wier ver-
dienste en voorbede Gij
ons in alles door de hulp
Uwer bescherming ge-
lieft te versterken. Door

Christum	Dominum	denzelfden	Christus
nostrum.	Amen.	onzen Heer.	Amen.

*De Priester houdt zijne handen over de
offeranden uitgestrekt.*

Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quaesumus Domine, ut placatus accipias: diesque nostros in tua pace disponas, atque ab aeterna damnatione nos eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari, Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Quam oblationem tu Deus in omnibus, quaesumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.

Derhalve bidden wij U, o Heer, dat Gij deze offerande van Uwe dienaren en van geheel Uwe Kerk in genade wilt aannemen: onze dagen in Uwen vrede bewaren, ons van de eeuwige verwerping bevrijden en ons plaatsen wilt onder de kudde Uwer uitverkorenen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden U, o God, zorg te dragen, dat deze offerande onder alle opzichten gezegend, aangenomen, goedgekeurd, redelijk en welgevallig zij: opdat zij voor ons worde het Lichaam en het Bloed van Uwen geliefden Zoon, onzen Heer Jezus-Christus.

De H. Consecratie.

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas, ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in coelum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite et manducate ex hoc omnes.

HOC EST ENIM CORPUS
MEUM.

Simili modo postquam coenatum est, accipiens et hunc praeclarum Calicem in sanctas, ac venerabiles manus suas: item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes. HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET AETERNI TESTAMENTI: MYSTERIUM

Die op den vooravond van Zijn lijden het brood in Zijne heilige en eerbiedwaardige handen nam. en de oogen ten hemel heffend, naar U, o God, Zijnen almachtigen Vader, U dankzeggende, het zeggende, brak, en aan Zijne Leerlingen gaf, zeggende: Neemt en eet allen hiervan:

DIT TOCH IS MIJN
LICHAAM.

Insgelijks, nadat Hij het avondmaal genomen had, nam Hij dezen voortreffelijken Kelk in Zijne heilige en eerbiedwaardige handen: en U op gelijke wijze dankzeggend. zeggende Hij dien, en gaf hem aan Zijne Leerlingen zeggende: NEEMT EN DRINKT ALLEN HIERUIT. DIT TOCH IS DE KELK VAN MIJN BLOED, VAN HET NIEUW EN EEUWIG VERBOND: (GE-

FIDEI: QUI PRO VOBIS
ET PRO MULTIS EFFUN-
DETUR IN REMISSIO-
NEM PECCATORUM.

Haec quotiescum-
que feceritis, in mei
memoriam facietis.

Unde et memores,
Domine, nos servi tui,
sed et plebs tua sancta,
ejusdem Christi Filii
tui Domini nostri tam
beatae passionis, nec
non et ab inferis, resur-
rectionis, sed et in coe-
los gloriosae ascensio-
nis: offerimus prae-
clarae majestati tuae
de tuis donis ac datis,
hostiam puram, hos-
tiam sanctam, hostiam
immaculatam: Panem
sanctum vitae aeter-
nae, et Calicem salutis
perpetuae.

Supra quae propi-
tio ac sereno vultu
respicere digneris: et
accepta habere sicuti
accepta habere digna-

HEIM DES GELOOFS) DAT
VOOR U EN VOOR VELEN
ZAL VERGOTEN WORDEN
TOT VERGIFFENIS DER
ZONDEN.

Zoo dikwijls gij dit
doen zult, doet het te
Mijner gedachtenis.

Daarom ook, o Heer,
bieden wij, Uwe diena-
ren, alsmede Uw heilig
volk, ter gedachtenis van
het zoo gelukzalig lijden
van dienzelfden Chris-
tus, Uwen Zoon, onzen
Heer, alsmede Zijne ver-
rijzenis uit het graf en
van Zijne glorievolle
hemelvaart, aan Uwe
nootvolprezene Majes-
teit van Uwe giften en
gaven, de zuivere Hostie,
de heilige Hostie, de
onbevleete Hostie: het
heilig Brood van het
eeuwig leven, en den
Kelk van het altoosdu-
rend heil.

Moge het U, o Heer,
behagen, een genadigen
en welwillenden blik te
slaan op deze Offeranden:
en ze welgevallig te aan-

tus es munera pueri
tui justī Abel, et sa-
crificium Patriarchae
nostri Abrahāe: et
quod tibi obtulit sum-
mus sacerdos tuus
Melchisedech, sanc-
tum sacrificium, im-
maculatam hostiam.

Supplices te roga-
mus, omnipotens
Deus: jube haec per-
ferri per manus sancti
Angeli tui in sublime
altare tuum, in con-
spectu divinae majes-
tatis tuae: ut quotquot,
ex hac altaris parti-
cipatione sacrosanc-
tum Filii tui, Corpus
et Sanguinem sump-
serimus, omni bene-
dictione coelesti et
gratia repleamur. Per
eundem Christum Do-
minum nostrum Amen.

vaarden, gelijk Gij de
geschenken van Uwen
dienaar, den rechtvaar-
digen Abel, voor lief
genomen hebt, en het
offer van onzen Patriarch
Abraham; alsmede de
heilige offerande en het
onbevleete offer, dat Uw
hoogepriester Melchise-
dech U heeft opgedragen.

Dringend smeeken wij
U, almachtige God: laat
deze gaven door de han-
den van Uwen heiligen
Engel naar Uw verheven
altaar gedragen worden,
voor het aanschijn Uwer
Goddelijke Majesteit:
opdat wij allen, door de
deelname aan dit altaar,
na het ontvangen van
het allerheiligste Li-
chaam en Bloed van
Uwen Zoon, met alle
hemelsche zegening en
genade vervuld worden.
Door Christus onzen
Heer. Amen.

De Gedachtenis der Overledenen.

Memento etiam, Wees ook, o Heer,
Domine, famulorum Uwe dienaren en die-

famularumque tua-
rum N. et N. qui nos
praecesserunt cum
signo fidei, et dormi-
unt in somno pacis.
Ipsius, Domine, et om-
nibus in Christo quies-
centibus, locum refri-
gerii. lucis et pacis,
ut indulgeas, depre-
camur. Per eundem
Christum Dominum
nostrum. Amen.

Nobis quoque pecca-
toribus famulis tuis, de
multitudine miseratio-
num tuarum speranti-
bus, partem aliquam
et societatem donare
digneris, cum tuis sanc-
tis Apostolis et Marty-
ribus: cum Joanne,
Stephano, Mathia, Bar-
naba, Ignatio. Alexan-
dro, Marcellino, Petro,
Felicitate. Perpetua,
Agatha, Lucia, Agne-
te, Caecilia, Anastasia,
et omnibus Sanctis
tuis: intra quorum
nos consortium, non
aestimator meriti, sed
veniae, quaesumus,

naressen N. N, gedach-
tig, die ons met het tee-
ken des geloofs zijn voor-
gegaan en in den slaap
des vredes rusten. Wij
bidden U, Heer, verleen
hun, en allen, die in
Christus rusten, te mo-
gen ingaan tot de plaats
van verkwikking, licht
en vrede. Door denzelf-
den Christus onzen Heer.
Amen.

Wil ook ons zondaren,
Uwe dienaren, die op de
menigvuldigheid Uwer
ontfermingen hopen,
eenig deel en gemeen-
schap geven, met Uwe
heilige Apostelen en Mar-
telaren: met Joannes,
Stephanus, Mathias, Bar-
nabas, Ignatius, Alexan-
der, Marcellinus, Petrus,
Felicitas, Perpetua, Aga-
tha, Lucia, Agnes, Caecilia,
Anastasia, en al
Uwe Heiligen, in wier
gezelschap Gij ons, bid-
den wij, gelieft toe te
laten, zonder te letten
op onze verdiensten,
maar om den schat Uwer

largitor admitte. Per barmhartigheid. Door
Christum Dominum Christus onzen Heer.
nostrum.

Per quem haec omnia, Domine, semper bona creas, sanctificas, vivificas, benedicis, et praestas nobis.

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritus sancti, omnis honor, et gloria.

Per omnia saecula saeculorum. Amen.

Oremus : Praeceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere.

Door Wien Gij, o Heer, altijd het goede voortbrengt, heiligt, levend maakt, zegent en aan ons verstrekt.

Door Hem, en met Hem, en in Hem zij U God, den almachtigen Vader, in de eenheid van den heiligen Geest, alle eer en glorie.

Door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Laat ons bidden : Door heilzame voorschriften vermaand, en door goddelijke lessen geleerd, durven wij zeggen.

De Pater Noster.

Pater noster, qui es in coelis : Sanctificetur nomen tuum : Adveniat regnum tuum : Fiat voluntas tua, sicut in coelo, et in terra : Panem nostrum quotidianum da nobis hodie : Et dimitte nobis

Onze Vader, die in de hemelen zijt : Geheiligd zij Uw naam : Laat toekomen Uw rijk : Uw wil geschiede op aarde als in den hemel : Geef ons heden ons dagelijksch brood : En vergeef ons onze schulden, gelijk ook

debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo. Amen.

Libera nos quaesumus Domine, ab omnibus malis, praeteritis, praesentibus, et futuris: et intercedente beata et gloriosa semper Virgine Dei genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris: ut ope misericordiae tuae adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus. Per omnia saecula saeculorum. Amen.

wij vergeven onzen schuldenaren: En leid ons niet in bekoring. Maar verlos ons van den kwade. Amen.

Bevrijd ons, bidden wij U, o Heer, van alle verleden, tegenwoordig en toekomstig kwaad; en verleen ons door de voorspraak der gelukzalige, glorievolle en altijd Maagd geblevene Moeder Gods Maria, en van Uwe heilige Apostelen Petrus en Paulus, Andreas en alle Heiligen genadiglijk vrede in onze dagen; opdat wij, geholpen door den bijstand Uwer barmhartigheid, altijd van zonden bevrijd en tegen elke verwarring beveiligd, mogen zijn. Door denzelfden Jezus-Christus Uwen Zoon, onzen Heer. Die als God met U leeft en heerscht in de eenheid van den Heiligen Geest. Door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Pax Domini sit sem-
per vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

De vrede des Heeren
zij altijd met u.

En met uwen geest.

*De Priester doet een gedeelte der H. Hostie in den
Kelk, om, volgens de verklaring van den H.
Thomas, de Verrijzenis des Heeren
te beteekenen.*

Haec commixtio, et
consecratio Corporis et
Sanguinis Domini nos-
tri Jesu Christri, fiat
accipientibus nobis in
vitam aeternam. Amen.

Moge deze geconsa-
creerde vermenging van
het Lichaam en het Bloed
van onzen Heer Jezus-
Christus voor ons die
Haar ontvangen, strek-
ken ten eeuwigen leven.
Amen.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, mise-
rere nobis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, mise-
rere nobis.

Agnus Dei, qui tollis
peccata mundi, dona
nobis pacem.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer.

Lam Gods, dat weg-
neemt de zonden der
wereld, verleen ons
vrede.

Gebeden voor de Nuttiging.

Domine Jesu Chris-
te, qui dixisti Aposto-
lis tuis: Pacem relin-
quo vobis, pacem meam
do vobis: ne respicias

Heer, Jezus-Christus,
die tot Uwe Apostelen
gezegd hebt: Ik laat u
den vrede. Ik geef u
Mijnen vrede: geef geen

peccata mea, sed fidem
Ecclesiae tuae eamque
secundum voluntatem
tuam pacificare et co-
adunare digneris: qui
vivis et regnas Deus,
per omnia saecula sae-
culorum. Amen.

Domine Jesu Chris-
te, Filii Dei vivi, qui
ex voluntate Patris,
cooperante Spiritu
sancto, per mortem
tuam mundum vifi-
casti: libera me per
hoc sacrosanctum
corpus et sanguinem
tuum ab omnibus ini-
quitatibus meis, et
universis malis: et
fac me tuis semper
inhaerere mandatis,
et a te nunquam se-
parari permittas: qui
cum eodem Deo Pa-
tre, et Spiritu sancto
vivis et regnas Deus
in saecula saeculorum.
Amen.

Perceptio Corporis
tui Domine Jesu
Christe, quod ego in-

acht op mijne zonden,
maar op het geloof van
Uwe Kerk: en verleen
haar dien vrede en die
eenheid, welke Gij voor
haar verlangt: Gij, die
als God leeft en heerscht,
door alle eeuwen der
eeuwen. Amen.

Heer, Jezus-Christus,
Zoon van den levenden
God, die volgens den wil
des Vaders, met mede-
werking van den H.
Geest, de wereld door
Uwen dood hebt levend
gemaakt: bevrijd mij
door Uw allerheiligst
Lichaam en Bloed van
al mijne ongerechtighe-
den, en van alle kwaad:
en laat mij Uwe geboden
altijd onderhouden en
nooit van U gescheiden
worden: Gij, die als God
met dienzelfden God den
Vader en den H. Geest
leeft en heerscht in de
eeuwen der eeuwen.
Amen.

Heer, Jezus-Christus,
laat de deelname aan Uw
Lichaam, hetwelk ik,

dignus sumere prae-
sumo, non mihi pro-
veniat in iudicium et
condemnationem: sed
pro tua pietate pro-
sit mihi ad tutamen-
tum mentis et cor-
poris, et ad medelam
percipiendam: qui
vivis et regnas cum
Deo Patre in unitate
Spiritus sancti Deus,
per omnia saecula
saeculorum. Amen.

onwaardige, durf ont-
vangen, niet strekken
tot mijn oordeel en ver-
werping: maar laat Het
in uwe goedertierenheid
mij gedijen tot behoud
van ziel en lichaam als-
mede tot geneesmiddel:
Gij die als God leeft en
heerscht met God den
Vader in de eenheid van
den heiligen Geest, door
alle eeuwen dereeuwen.
Amen.

*Nu neemt de Priester de H. Hostie in
zijne linkerhand.*

Panem coelestem
accipiam et nomen
Domini invocabo.

Ik zal het hemelsch
Brood nemen, en den
naam des Heeren inroe-
pen.

*Met zijne rechterhand klopt de Priester driemaal op
zijne borst, telkens hetzelfde gebed herhalend.*

Domine, non sum
dignus ut intres sub
tectum meum: sed
tantum dic verbo, et
sanabitur anima mea.

Heer, ik ben niet waar-
dig dat Gij komt onder
mijn dak: maar spreek
slechts een woord, en
mijne ziel zal gezond
worden.

Bij het nuttigen der H. Hostie.

Corpus Domini nos-

Het Lichaam van

tri Jesu Christi cus-	onzen Heer Jezus-Chris-
todiat animam meam	tus beware mijne ziel
in vitam aeternam	ten eeuwigen leven.
Amen.	Amen.

Onder het zuiveren van de patena.

Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo, Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

Wat zal ik den Heer wedergeven voor alles, wat Hij mij heeft geschonken? Ik zal den Kelk des heils nemen en den naam des Heeren inroepen. Lofzingerde zal ik den Heer aanroepen, en van mijne vijanden zal ik bevrijd worden.

Bij het nuttigen van den H. Kelk.

Sanguis Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen.

Het Bloed van onzen Heer Jezus-Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Na de Nuttigting.

Quod ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus: et de de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Laat ons Heer, in een zuiver hart bewaren, wat wij met onzen mond hebben ontvangen: en dat deze Gave van den tijd ons strekke tot een geneesmiddel voor de eeuwigheid.

Onder het zuiveren van den Kelk.

Corpus tuum, Domine, quod sumpsi et Sanguis, quem potavi, adhaereat visceribus meis, et praesta: ut in me non remaneat scelerum macula quem pura et sancta refecerunt sacramenta: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen

Moge, o Heer, Uw Lichaam, dat ik genuttigd, en Uw Bloed, dat ik gedronken heb, blijvend zijn in mijn hart: en laat geen smet der zonde in mij blijven, die door de zuivere en heilige sacramenten vernieuwd ben: Gij, die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Communie.

Felices sensus beatæ Mariae Virginis, qui sine morte meruerunt martyrii palmam sub cruce Domine.

Gelukkige. heilige Maagd Maria, die zonder te sterven onder het Kruis des Heeren den palm van het martelaarschap verdiend hebt.

Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.

De Heer zij met u.
En met uwen geest.

Gebed na de Communie.

OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

Sacrificia, quae sumpsimus, Domine Jesu Christe, Transfixionem Matris tuae et Virginis devote celebrantes; nobis impe-

Moge, Heer Jezus-Christus, de offers, die wij genuttigd hebben, in de godsdienstige gedachtenisviering der Doorsteking Uwer maagde-

trent aqua clementiam
tuam omnis boni salu-
taris effectum. Qui
viviis et regnas cum
Deo Patre in unitate
spiritus sancti Deus.
Per omnia saecula sae-
culorum. Amen.

Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.
Ite missa est.

Deo gratias.

lijke Moeder, ons de
heilzame uitwerking van
alle goed verwerven bij
Uwe goedertierenheid.
Gij, die als God leeft
en heerscht met God den
Vader in de eenheid van
den heiligen Geest. Door
alle eeuwen der eeuwen.
Amen.

De Heer zij met u.
En met uwen geest.
Gaaf, de Mis is opge-
dragen.

God zij gedankt.

Vóór den zegen.

Placeat tibi, sancta
Trinitas, obsequium
servitutis meae. et
praesta: ut sacrificium,
quod oculis tuae majes-
tatis indignus obtuli,
tibi sit acceptabile, mi-
hique et omnibus, pro
quibus illud obtuli, sit,
te miserante, propi-
tiabile. Per Christum
Dominum nostrum
Amen.

Laat, heilige Drievul-
digheid, de tol mijner
afhankelijkheid U wel-
gevallig zijn. en moge
het offer, dat ik, onwaar-
dige, voor het aanschijn
Uwer Majesteit heb op-
gedragen, U aangenaam
zijn, en voor mij en voor
allen, voor wie ik het
gebracht heb van Uwe
barmhartigheid verzoee-
ning verwerven. Door
Christus onzen Heer
Amen.

Bij den zegen.

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius, et spiritus sanctus.

Amen.

U zegene de Almogende God, de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest.

Amen.

Het laatste Evangelie.

Dominus vobiscum.
Et cum spiritu tuo.
Initium sancti Evangelii secundum Joannem. C. 1.

Gloria tibi Domine.
In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hominum: et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium

De Heer zij met u.
En met uwen geest.
Begin van het heilig Evangelie volgens Joannes. Hst. 1.

Glorie zij U, o Heer.
In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Door Hem is alles gemaakt: en zonder Hem is er niets gemaakt van hetgeen er gemaakt is: in Hem was het leven, en het leven was het licht der menschen: en het licht scheen in de duisternissen. en de duisternissen hebben het niet begrepen. Er werd een mensch van God gezonden, wiens naam was Joannes. Deze kwam tot

perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine ejus; qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis: et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi Unigeniti a Patre, plenum gratiae et veritatis.

getuigenis, om getuigenis te geven van het licht, opdat allen door hem zouden gelooven. Hij was het licht niet, maar hij was gekomen om getuigenis te geven van het licht. Er was een waar licht, dat elken mensch verlicht, die in deze wereld komt. Hij was in de wereld en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij kwam tot Zijn erfdeel, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar allen, die Hem aangenomen hebben, heeft Hij de macht gegeven kinderen Gods te worden, allen, die gelooven in Zijnen naam, en noch uit het bloed, noch uit den wil des vleesch, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn. En het Woord is vleesch geworden, en Het heeft onder ons gewoond: en wij hebben Zijne

heerlijkheid gezien, eene
glorie als van den Eenig-
geborene des Vaders,
vol van genade en waar-
heid.

Deo gratias.

God zij gedankt.

H
C
E
C
C
G
G
G
H

M
D

D
D

D

D

D

DE LITANIE

van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten.

Heer, ontferm U onzer.
Christus, ontferm U onzer.
Heer, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.
God, heilige Geest, ontferm U onzer.
Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm U
onzer.
Moeder van Smarten, bid voor ons.
Die in de herbergen geen plaats hebt ge-
vonden,
Die uwen intrek in eenen stal moest nemen,
Die uwen eerstgeborene in eene kribbe ge-
legd hebt,
Die de besnijdenis van uwen Zoon met me-
delijden aanschouwd hebt,
Die vernomen hebt dat uw Zoon tot een
teeken van tegenspraak gesteld was,
Die vernomen hebt, dat uwe ziel door een
zwaard moest doorstoken worden,

Bid voor ons.

Die met uwen Zoon naar Egypte² vluchten moest, bid voor ons.
Die over den dood der Onnoozele Kinderen getreurd hebt,
Die uwen twaalfjarigen Zoon, in den tempel achtergebleven, met droefheid gezocht hebt,
Die den voortdurenden haat der Joden³ tegen uwen Zoon ondervonden hebt,
Die op den dag van het laatste Avondmaal, van uwen Zoon, die naar Jeruzalem opging, een hartverscheurend afscheid genomen hebt,
Die het verraad van Judas en de uitlevering van uwen Zoon gekend hebt,
Die gezien hebt, dat uw Zoon als een booswicht aan de oversten der priesters werd overgeleverd,
Die de valsche beschuldigingen tegen uwen Zoon gehoord hebt,
Die het gezegende aanschijn van uwen Zoon door dien wreeden kaakslag misvormd zaagt,
Die vernomen hebt, dat uw Zoon door de Joden en krijgsknechten wreed mishandeld werd,
Die vernomen hebt, dat uw Zoon achter Barabbas gesteld werd,
Die getuige waart van de geeseling en doorren-kroning van uwen Zoon,
Die het onrechtvaardige doodvonnis van uwen Zoon vernomen hebt,
Die uwen Zoon met den last Zijns Kruises beladen ontmoet hebt,

Bid voor ons.

Die gehoord hebt, dat de gezegende handen en
voeten van uwen Zoon door verschrikkelijke
nagelen doorboord werden, bid voor ons.

Die de laatste woorden van uwen Zoon, aan
het Kruis, opgevangen hebt,

Die uwen Zoon in Zijnen doodsstrijd bijge-
staan hebt,

Die het ontzielde lichaam van uwen Zoon,
van het Kruis afgenomen, in uwen moe-
derschoot opgenomen hebt,

Die, na de begrafenis van uwen Zoon, ge-
heel bedroefd en bedrukt huiswaarts ge-
keerd zijt,

Koningin der Martelaren,

Spiegel der bedrukten,

Troosteres der zieken,

Sterkte der zwakken,

Toevlucht der zondaren,

Door het bitter lijden en sterven van uwen
Zoon, Koningin der Martelaren, verlos ons.

Door de wreede smarten van uw hart,

Door uwe groote droefheid en verlatenheid,

Door uwe groote kwellingen.

Door uwe zuchten en tranen.

Door uw moederlijk medelijden,

Door uwe machtige voorspraak,

Van onmatige droefheid,

Van wankelmoedigheid,

Van alle gelegenheden en gevaren der zonde,

Van de listen des duivels,

Van verstoktheid des harten,

Van onboetvaardigheid,

Van eenen haastigen en onvoorzienen dood,

Bid voor ons.

Koningin der Mart., verlos ons.

Van de eeuwige verwerping, Koningin der Martelaren, verlos ons.

Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons, door uwe bescherming, in het ware geloof, in de hoop en in de liefde wilt bewaren,

Dat Gij ons van uwen Zoon, oprecht berouw en boete over onze zonden wilt verwerven,

Dat Gij dengenen, die U aanroepen, troost en hulp wilt verleenen,

Dat Gij ons in onzen doodstrijd wilt bijstaan,

Dat Gij voor ons een zalig uiteinde wilt afsmeecken,

Moeder Gods,

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer Heer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader. Wees gegroet.

Q. In alle droefheid en kwelling.

A. Kom ons te hulp, allerheiligste Maagd Maria.

Wij bidden U, verh. ons.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer Jezus Christus, laat nu

en in het uur van onzen dood, de allerzaligste Maagd Maria, Uwe Moeder, onze voorspraak wezen bij Uwe goedertierenheid. Zij, wier allerheiligste ziel, in het uur van Uw lijden, door het zwaard van droefheid doorboord werd. Gij, die als God leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Het Scapulier en de Rozenkrans van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten.

Beide zijn afkomstig van de Orde der Servieten of Dienaren der allerheiligste Maagd, goedgekeurd door Paus Innocentius IV. Zij volgden de regels van den H. Augustinus.

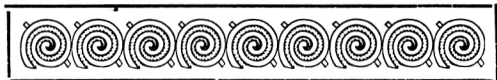
Het Scapulier is het kleet, dat de H. Maagd zelf aan hare vrome dienaren toonde en beval te dragen ter gedachtenis van hare Smarten. Deze nu maakten kleinere Scapulieren voor de geloovigen, die zich op bijzondere wijze aan den dienst hunner Moeder wilden verbinden, en als blijk daarvan hare livrei wenschten te dragen.

Om den Rozenkrans, die uit zeven deelen bestaat, een „Onze Vader” telkens met zeven maal het „Wees gegroet” en „Glorie zij den Vader,” enz; met vrucht te bidden, verwekt men eerst een vurig berouw over zijne zonden. Bij het begin van ieder deel overweegt men een oogenblik de verschillende Smarten, welke Maria achtereenvolgens verduurd heeft. Bij het eerste deel alzoo overdenkt men de profetie van Simeon,

en zoo verder. Ten slotte bidt men driemaal het „Wees gegroet” ter eere der tranen door de Moeder van Smarten geschreid bij het leven en sterven van haar Goddelijk Kind.

NOVENE

ter eere van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten. *)

Negen dagen bidt men de volgende gebeden :

- V. Heer, geef acht om mij te helpen.
- A. Heer, haast U mij te helpen.
Glorie zij den Vader en den Zoon en den
H. Geest. Gelijk het was in den beginne en
nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen.
1. Ik neem deel in uwe droefheid, o bedrukte
Maria, om de smart, die uw teeder hart ver-
duurde bij het hooren der voorspelling van
den heiligen grijsaard Simeon. Dierbare Moe-
der, verwerf voor mij om de droefheid uws
harten de deugd van nederigheid en de gave
der heilige vreeze Gods.
- Wees gegroet, enz.
2. Ik neem deel in uwen kommer, o diep be-
droefde Maria, om de angsten welke uw zoo

*) Vrij naar het Italiaansch.

teergevoelig hart op uwe vlucht en gedurende uw verblijf in Egypte doorstaan heeft. Geliefde Moeder, verwerf voor mij door uw zoo beangstigd hart de deugd van milddadigheid, bijzonder jegens de armen, en de gave van godsvrucht.

Wees gegroet, enz.

3. Ik neem deel in uwe pijnen, o diepbedroefde Maria, om de benauwdheid, welke uw bekommerd hart in het verlies van uwen welbeminden Jezus ondervonden heeft. Beminlijke Moeder, verwerf voor mij door uw zoo gefolterd hart de deugd der kuischheid en de gave der wetenschap.

Wees gegroet, enz.

4. Ik neem deel in uwe rampen, o bedroefde Maria, om de verslagenheid, welke uw moederlijk hart gevoelde, toen Gij Uwen Jezus, met Zijn Kruis beladen ontmoet hebt. Geliefde Moeder, verwerf voor mij door uw minzaam en zoo wreed gefolterd hart de deugd van geduld en de gave der sterkte.

Wees gegroet, enz.

5. Ik neem deel in uwe smarten, o diepbedroefde Maria, om de marteling welke uw edelmoedig hart verduurde bij den doodsstrijd van Jezus. Dierbare Moeder, verwerf voor mij, door uw zoo gemarteld hart, de deugd der matigheid en de gave van raad.

Wees gegroet, enz.

6. Ik neem deel in uwe pijnen, o zeer bedroefde Maria, om de wonde, welke uw hart ontving, toen de scherpe lans Jezus' zijde en zeer beminnelijk hart doorboorde. Beminde Moeder, verwerf voor mij, door uw doorboord hart, de deugd der christelijke broederliefde en de gave van verstand.

Wees gegroet, enz.

7. Ik neem deel in uwe pijnen, o diep bedroefde Maria, om de felle smart, welke uw teederminnend hart ondervond bij de begrafenis van Jezus. Dierbare Moeder! verwerf voor mij, door uw hart, gedrenkt in die zee van bitterheid, de deugd van ijver en de gave der wijsheid.

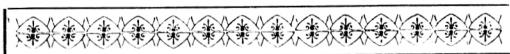
Wees gegroet, enz.

V. Bid voor ons, allerbedruktste Maagd.

- A. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer Jezus Christus, laat nu en in het uur van onzen dood, de allerzaligste Maagd Maria, Uwe Moeder, onze voorspraak wezen bij Uwe goedertierenheid: Zij wier allerheiligste ziel in het uur van Uw lijden, door het zwaard van droefheid doorhoord werd, Gij, die als God leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

DE STABAT MATER.

Stabat mater dolorosa
Juxta Crucem lacry-
mosa,
Dum pendebat Filius.

Schreiend stond de
Moeder van Smarten bij
het Kruis, waaraan haar
Zoon was opgehangen.

Cujus animam gemen-
tem,
Contristatam et dolen-
tem,
Pertransivit gladius.

Een zwaard ging door
hare zuchtende, bedruk-
te en lijdende ziel.

O quam tristis et af-
flicta
Fuit illa benedicta,
Mater Unigeniti!

O, hoe bedroefd en
geheel verslagen was
die gezegende Moeder
van den Eeniggeborene!

Quae moerebat et do-
lebat,
Pia mater, dum vide-
bat
Nati poenas inclyti.

Hoe leed en weende
de toegenegene Moeder,
toen Zij het lijden van
haren doorluchtigen
Zoon aanschouwde.

Quis est homo, qui
non fleret,

Wie kan zijne tranen
bedwingen, als hij, de

Matrem Christi si vi-	Moeder van Christus aan-
deret	zulk een lijden ter prooi
In tanto supplicio.	ziet?

Quis non posset con-	Wie kan zonder me-
tristari,	delijden Christus' Moeder
Christi matrem con-	aanschouwen, treurende
templari	met haren Zoon?
Dolentem cum Filio.	

Pro peccatis suae	Om de zonden van Zijn
gentis	volk zag Zij Jezus over-
Vidit Jesum in tor-	gegeven aan tormenten
mentis,	en geeselsroeden.
Et flagellis subditum.	

Vidit suum dulcem	Zij zag haren veelge-
natum	lieden Zoon verlaten
Moriendo desolatum,	sterven, toen Hij Zijnen
Dum emisit spiritum.	geest gaf.

Eja mater fons amo	O Moeder, bron van
ris,	liefde, laat mij de felheid
Me sentire vim dolo-	uwer smart gevoelen,
ris,	opdat ik met U schreie.
Fac, ut tecum lugeam.	

Fac ut ardeat cor	Laat mijn hart bran-
meum	den van liefde voor
In amando Christum	Christus, mijnen God, op-
Deum.	dat ik Hem meer en
Ut sibi complaceam.	meer behagen moge.

Sancta mater, istud   Wil, heilige Moeder,
                                 agas,   de wonden van den Ge-
Crucifixi fige plagas   kruisigde diep in mijn
Cordi meo valide.   hart prenten.

Tui nati vulnerati,   Laat mij deelen in de
Tam dignati pro me   smarten van uwen door-
                                 pati,   boorden Zoon, die zoo-
Poenas mecum divide.   veel voor mij heeft willen
                                 lijden.

Fac me tecum pie flere,   Geef, dat ik al de dagen
Crucifixo condolere,   mijns levens innig met
Donec ego vixero.   U schreie en den Ge-
                                 kruisigde beweene.

Juxta Crucem tecum   Moge ik toch met U
                                 stare,   staan onder het Kruis, en
Et me tibi sociare   deelen in uwe zuchten.
In planctu desidero.

Virgo virginum prae-   Verhevene Maagd der
                                 clara,   maagden, wil mijne
Mihi jam non sis   smeekbede niet euvel
                                 amara :   duiden : „Laat mij met
Fac me tecum plan-   U schreien.”
                                 gere.

Fac ut portem Christi   Laat mij het Kruis van
                                 mortem,   Christus dragen, Zijn
Passionis fac consor-   lijden deelachtig worden
                                 tem,   en Zijne Wonden over-
Et plagas recolere.   wegen.

Fac me plagis vulne-
rari,
Fac me cruce inebriari,
Et cruore Filii.

Laat mij gewond en
geslagen worden, maak
mij dronken door het
Kruis en het Bloed van
uwen Zoon.

Flammis ne urar suc-
census
Per te, Virgo, sim
defensus
In die judicii.

Laat de vlammen mij
niet branden, maar
Maagd, wees mijn be-
schermster in den oor-
deelsdag.

Christe, cum sit hinc
exire,
Da per matrem me
venire
Ad palmam victoriae.

Laat mij, Christus, als
ik van hier moet schei-
den, door Uw Moeder
komen tot den palm der
overwinning.

Quando corpus morie-
tur,
Fac ut animae done-
tur
Paradisi gloria. Amen.

Wanneer mijn lichaam
sterft, laat dan mijne zie-
de glorie van het Para-
dijs deelachtig worden
Amen.

DE H. KRUISWEG. *)

GEBED TER VOORBEREIDING.

Ontvang, H. Drievuldigheid, dit offer mijner onderwerping, dat ik, in vereeniging met de verdiensten van onzen Heer Jezus Christus, van de allerzaligste Maagd en van alle Heiligen, tot glorie Uwer Goddelijke Majesteit en uit dankbaarheid voor onze verlossing, tot voldoening mijner zonden opdraag, alsmede om voor de overledenen rust, voor de levenden genade en voor allen de glorie te verwerven. Uw Heilige Drievuldigheid zij lof, eer en glorie, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

EERSTE STATIE.

Jezus wordt ter dood veroordeeld.

Uw Heiland aanvaardt bereidwillig dit onrechtvaardige vonnis, om u te bevrijden

---

*) Coeleste Palmetum.

van het vonnis der eeuwige verwerping.

Ant. De goddeloozen spraken in de boosheid hunner gedachten: Laten wij den rechtvaardige omsingelen, want hij verzet zich tegen onze werken: hij geeft voor de Wijsheid Gods te bezitten, hij noemt zich den Zoon van God, laten wij zien of zijne woorden waar zijn. En zoo hij waarlijk de Zoon Gods is, dat Deze hem verlosse uit onze handen: laten wij hem tot den schandelijksten dood veroordeelen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. God heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard.

R. Maar Hem voor ons allen overgeleverd.

V. Hij is geofferd, omdat Hij zelf het wilde.

R. En Hij heeft Zijnen mond niet geopend.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, die uit den schoot des Vaders van den hemel op aarde zijt nederge-daald, en die Uw kostbaar Bloed tot vergiffenis onzer zonden vergoten hebt: nederig bidden wij U, dat wij in den oordeelsdag, aan Uwe rechterhand geplaatst, mogen hooren: Komt gezegenden. Gij die als God leeft en heerscht, met God den Vader, in de eenheid van den

- H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.
V. Heilige God, Heilige Sterke, Heilige Onsterfelijke.
R. Ontferm U onzer.
V. Laten wij den Heer dankzeggen.
R. God zij gedankt.
V. Dat de geloovige zielen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.
R. Amen.

TWEEDE STATIE.

**Jesus neemt het Kruis op Zijne
schouders.**

*Op mijnen rug hebben de zondaren
gesmeed. Ps. 128.*

Ant. Wees gegroet, onze Koning: Gij alleen begaan met onze dwalingen, zijt gehoorzaam aan den Vader, ten kruisdood geleid, gelijk het zachtmoedige lam ter slachting. Heil U, Hosanna: aan U de zegepraal en overwinning: aan U de schoonste kroon van lof en eer.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

- V. De straf van onzen vrede rust op Hem.
R. Door Zijne striemen zijn wij genezen.
V. Op Hem heeft de Heer ons aller ongerechtigheid gelegd.

R. Om de zonden van Zijn volk heeft Hij Hem geslagen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer, Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

DERDE STATIE.

Jezus valt voor de eerste maal onder het Kruis.

Hoe zwaar is het gewicht onzer zonden, waaronder Degene bezwijkt, die alles draagt door het woord Zijner macht!

Ant. Onze Heer Jezus Christus heeft Zich vernederd tot den dood, ja tot den dood des Kruises. Daarom heeft God Hem verheven, en Hem eenen naam gegeven boven alle namen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Hij heeft inderdaad onze kwellingen verduurd.

R. Hij heeft onze smarten gedragen.

V. Hij is gewond om onze ongerechtigheden.

R. Hij is vermorzeld om onze misdaden.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer, Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

VIERDE STATIE.

**Maria en de H. Joannes ontmoeten
Jezus.**

*Wat vlijmend zwaard van droefheid
heeft het hart van Maria en van den
veelgeliefden Leerling doorboord, bij dezen
aانبlik van Jezus ! Welk gevoel van me-
delijden wekt dit in uw hart ?*

Ant. O gij allen, die langs dezen weg voort-
gaat, aanschouwt en ziet, of er eene smart is
gelijk aan mijne smart. Hierom ween ik, en
vloeien de tranen uit mijne oogen, omdat de
Vertrooster verre van mij is, die mijne ziel op-
beurt. Mijne oogen zijn vermoeid van het
schreien : geheel mijn gemoed is ontsteld : alle
blijdschap is van mij geweken, uit deernis met
mijnen Zoon, omdat de vijand overwonnen heeft.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U
onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader.
Wees gegroet.

V. Groot als de zee is uwe droefheid.

R. Wie zal U heeling verstrekken ?

V. Een zwaard van droefheid heeft uwe eigene
ziel doorboord.

R. Opdat uit veler harten de gedachten open-
baar worden.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U,

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

VIJFDE STATIE.

Simon van Cyrene helpt Jezus' Kruis dragen.

Simon draagt gedwongen het Kruis achter Jezus; hoeveel verdienste had hij zich verworven met het vrijwillig te dragen! Hoe is het gesteld met onze vaardigheid om het Kruis van Jezus te dragen?

Ant. Wij voor ons moeten roemen in het Kruis van onzen Heer Jezus Christus, in Wien ons heil, ons leven en onze verrijzenis is gelegen, door Wien wij bevrijd en verlost zijn.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Het zij verre van mij in iets anders te roemen, dan in het Kruis van onzen Heer Jezus-Christus.

R. Door Wien voor mij de wereld gekruisigd is, en ik voor de wereld.

V. Getrouw Kruis, eenig edel onder alle boomen.

R. Zoo edel van blad en bloem en vrucht brengt
geen enkel woud voort.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

ZESDE STATIE.

Veronica droogt Jezus' aangezicht af.

*Welk eene kostbare afbeelding mocht
deze vrouw van Jezus ontvangen! Wil
hierop uw oogen steeds gevestigd houden.*

Ant. Ziet, wij hebben Hem gezien zonder gedaante of schoonheid, veracht en den geringste der menschen; den Man van smarten, die weet wat lijden is; en Zijn gelaat was als verborgen, zoodat wij geen acht op Hem geslagen hebben. Onaanzienlijk is Zijn gelaat onder de levenden, alsmede Zijne gestalte onder de kinderen der menschen, niettegenstaande Hij van uiterlijk de schoonste is onder de kinderen der menschen, door Wiens striemen wij genezen zijn.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet,

V. Heer, God van alle macht, bekeer ons.

R. En toon ons U aanschijn, dan zullen wij behouden zijn.

V. Keer Uw gelaat van ons niet af.

R. In Uwe gramschap, wend U niet af van Uwe dienaren.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

ZEVENDE STATIE.

Jezus valt voor de tweede maal onder het Kruis.

Hoe zult gij het bestaan in het laatste oordeel?

Ant. Zij hebben Mij overgeleverd in de handen der goddeloozen, Mij geworpen te midden der boozen, en zij hebben Mijn leven niet gespaard: de geweldigen zijn tegen Mij vergaderd, als reuzen stonden zij tegenover Mij, terwijl zij Mij verschrikkelijk aanzagen en wreed doorwonden, hebben zij Mij bespot.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Ik ben nu een aardworm, en geen mensch meer.

R. De verachting der menschen, en het uitwerpsel des volks.

V. Allen, die Mij zagen, belachten Mij.

R. Zij bewogen hunne lippen en schudden hunne hoofden.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

ACHTSTE STATIE.

Jezus troost de weenende vrouwen.

Waar zijn uwe tranen, waarmede gij alleen uwe zonden beweent, en geen tijdelijk verlies?

Ant. Dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over u zelve en over uwe kinderen. Want ziet de dagen komen, waarop men zeggen zal: „Zalig de onvruchtbare en de schoot, die niet gedragen heeft, en de borsten, die niet gezoogd hebben.” Dan zal men tot de bergen roepen: „Valt op ons;” en tot de heuvelen: „Bedekt ons.” Want als men met het groene hout aldus handelt, wat zal er dan met het dorre geschieden?

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Christus de Heer, het leven van ons leven.

R. Is gevangen om onze zonden.

V. De kroon is van ons hoofd gevallen.

R. Wee onzer, omdat wij gezondigd hebben.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

NEGENDE STATIE.

**Jezus valt voor de derde maal onder
het Kruis.**

*Hoe dikwijls wordt Jezus door onze dood-
zonden ter aarde nedergeworpen?*

Ant. Mijn volk, wat heb Ik u misdaan, of
waarin heb Ik u bedroefd? Antwoord Mij! Ik
heb u uit Egypte geleid; en gij hebt Mij uit-
geleid naar den schandpaal des Kruises. Veertig
jaren heb Ik u in de woestijn met Manna ge-
voed; en gij hebt Mij geslagen met vuisten en
geeselsroeden. Ik heb u een koninklijken schep-
ter gegeven; en gij hebt Mijn hoofd omspannen
met een kroon van doornen. Wat moest Ik nog
voor u doen, dat Ik niet gedaan heb.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U
onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader.
Wees gegroet.

V. Gelijk een schaap is Hij ter dood geleid.

R. Als een lam, dat zijnen mond niet opent voor
wie het scheert.

V. Hij heeft Zijn leven ter dood overgeleverd.

R. Om Zijn volk levend te maken.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

TIENDE STATIE.

**Jezus wordt van Zijne kleederen beroofd
en met gal en azijn gelaafd.**

*Als gij onbarmhartig zijt jegens de
armen, zijt gij het ook voor Jezus.*

Ant. Mijn volk, wat heb Ik u misdaan, of
waarin heb Ik u bedroefd? Antwoord Mij! Ik
heb u uitgeleid uit het land der slavernij naar
het land van belofte; en gij hebt Mij, nederge-
daald uit den schoot Mijns Vaders, gevoerd tot
den dood des Kruises. Ik heb u, mijnen kost-
baren wijngaard geplant, en gij hebt Mij over-
vloedig bitterheid geleverd. Ik heb u gelaafd
met heilzaam water uit de aarde; en gij hebt
Mij gelaafd met gal en azijn. Wat moest Ik nog
voor U doen, dat Ik niet gedaan heb?

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U
onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader.
Wees gegroet.

V. Mijne kracht is uitgedroogd als eene scherf.

R. Mijne tong kleefde vast aan mijne keel.

V. Zij gaven Mij gal tot spijs.

R. En in Mijnen dorst laafden zij Mij met azijn.
V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, enz. Bladz. 274.

ELFDE STATIE.

Jezus wordt aan het Kruis genageld.

*O, hoe sterk zijn de banden van liefde,
waarmede Jezus Zich aan u verbonden
heeft! Met welke banden verbindt gij u
aan Hem?*

Ant. Mijn volk, wat heb Ik u misdaan? Ik heb u verheven in groote kracht; en gij hebt Mij opgehangen aan den schandpaal des Kruises. Ik heb u groot gemaakt boven alle volken; en gij hebt Mij verzadigd met verguizing en vervloeking. Ik heb voor u de Roode Zee geopend; en gij hebt Mijne zijde met eene lans geopend. Wat moest Ik nog voor u doen, dat Ik niet gedaan heb.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Wat beteekenen die wonden in het midden Uwer handen?

R. Zoo ben Ik gewond in het huis van hen, die Mij beminden.

V. Zij hebben Mijne handen en Mijne voeten doorboord.

R. Zij hebben al Mijne beenderen geteld.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

TWAALFDE STATIE.

Jezus sterft aan het Kruis.

Overweeg wat uw stervende Jezus gesproken en gedaan heeft. Mocht ook gij op gelijke wijze sterven!

Ant. Zie, hoe de rechtvaardige sterft, en niemand neemt het ter harte: de rechtvaardigen worden weggenomen, en niemand slaat er acht op. Voor het aanschijn der ongerechtigheid wordt de rechtvaardige weggenomen, en zijne gedachtenis zal in vrede zijn.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Christus is voor ons gehoorzaam geworden tot den dood.

R. Ja, tot den dood des Kruises.

V. Wij aanbidden U, Christus, en wij loven U

R. Omdat Gij door Uw Kruis de wereld verlost hebt.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

DE DERTIENDE STATIE.

Jezus wordt van het Kruis afgenomen en in den schoot Zijner Moeder nedergelegd.

Beschouw de hevige smarten, welke Maria's ziel vervulden, toen Zij het ontzield Lichaam van haren Zoon, van het Kruis afgenomen, in hare armen ontving en op haren schoot nederlegde. De liefde veroorzaakte Haar zooveel lijden, dat Zij waarlijk Martelares werd. Welke liefde en wat medelijden koestert gij voor uwen Verlosser?

Ant. Met wie zal ik U vergelijken? Of met wie U gelijkstellen, Dochter van Jeruzalem? Wie kan U evenaren, Dochter van Sion? Groot als de zee is uwe droefheid. O Moeder van barmhartigheid, laat ik met U den dood van Jezus dragen, maak mij deelgenoot in uw lijden.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader, Wees gegroet.

V. Laat ons door U, Maagd Maria, de zaligheid putten.

R. Uit de wonden van Christus.

V. Lieve Jezus, laat mij door Uwe Moeder komen.

R. Tot den palm der overwinning,

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

VEERTIENDE STATIE.

Het Lichaam van Jesus wordt in het graf gelegd.

Beschouw, mijne ziel, hoe het Lichaam van Jezus, met reukwerken gebalsemd, in een nieuw graf gelegd werd. Met welke eerbewijzing ontvangt gij, dagelijks, hetzij werkelijk of geestelijkerwijze, Jezus, uwen Verlosser? Beijvert gij u voor Zijne ontvangst steeds een nieuw hart te bezitten, versierd met schitterende deugden?

Ant. Ik ben gerekend onder degenen, die ten grave dalen; Ik ben geworden als een mensch zonder hulp, vrij onder de dooden. O, goede Jezus, met de vrouwen kom ik tot Uw Graf, om te weenen en te schreien, dat ik mij zoo onwaardig gemaakt heb, om in mijn hart het

rijk Uwer genade te bewaren en te bestendigen.

Heer, ontferm U onzer. Christus, ontferm U onzer. Heer, ontferm U onzer. Onze Vader. Wees gegroet.

V. Mijn Lichaam rust in vrede.

R. En Gij zult Uwen Heilige het bederf niet laten aanschouwen.

V. Sta op, Heer, help mij.

R. En verlos mij van mijne zonden.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus, enz. Bladz. 274.

GEBED.

Zie, smeeiken wij U, o Heer, genadig neder op ons, Uw huisgezin, waarvoor onze Heer Jezus Christus niet gearzeld heeft Zich over te leveren in de handen Zijner vijanden en den dood des Kruises te ondergaan. Die als God met U leeft en heerscht in de eenheid van den H. Geest, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

EINDE.

INHOUD.

Bladz.

Inleiding	7

Eerste Smart.

1ste Febr. — 1ste Verh. Het Lam Gods geslacht-offerd van den beginne der wereld af. . . .	10
2de Febr. — 2de Verh. »Zie, Deze is gesteld ten val en tot opstanding van velen in Israël" . .	18
3de Febr. — 3de Verh. »Zie, Deze is gesteld tot een teeken, dat wedersproken zal worden, opdat uit veler harten de gedachten zich openbaren" .	26
4de Febr. — 4de Verh. »En door uwe eigene ziel zal een zwaard gaan"	33

Tweede Smart.

5de Febr. — 1ste Verh. De Kindermoord van Bethlehem	41
6de Febr. — 2de Verh. De vlucht naar Egypte . .	48
7de Febr. — 3de Verh. Het verblijf in Egypte . .	55
8ste Febr. — 4de Verh. De terugkeer uit Egypte .	62

Derde Smart.

9de Febr. — 1ste Verh. Het Paaschfeest	69

INHOUD.

Bladz.

10de Febr. — 2de Verh. Jezus blijft te Jeruzalem achter	76
11de Febr. — 3de Verh. Het zoeken naar Jezus. .	83
12de Febr. — 4de Verh. De terugvinding van het Kind Jezus in den tempel	90

Vierde Smart.

13de Febr. — 1ste Verh. Bethanië	97
14de Febr. — 2de Verh. Gethsemane	105
15de Febr. — 3de Verh. Jeruzalem	113
16de Febr. — 4de Verh. Op den Kruisweg . . .	122

Vijfde Smart.

17de Febr. — 1ste Verh. De Kruisiging	130
18de Febr. — 2de Verh. De goede moordenaar .	137
19de Febr. — 3de Verh. »Ecce Mater tua" . . .	143
20ste Febr — 4de Verh. De dood des Heeren . .	150

Zesde Smart.

21ste Febr. — 1ste Verh. Maria onder het Kruis van haren gestorven Jezus	158
22ste Febr. — 2de Verh. De Lanssteek	166
23ste Febr. — 3de Verh. Christus' afneming van het Kruis	174
24ste Febr. — 4de Verh. Maria vereert 's Heeren heilige Wonden	182

Zevende Smart.

25ste Febr. — 1ste Verh. De begrafenis des Heeren	189
26ste Febr. — 2de Verh. De terugkeer van het H. Graf	197

INHOUD.

	Bladz.
27ste Febr. — 3de Verh. Maria en de ontluikende Kerk	204
28ste Nebr. — 4de Verh. Maria volhardt in de over-	
weging van Jezus' lijden . . . , ...	212
De H. Mis	220
De Litanie van Onze Lieve Vrouw der Zeven Smarten	259
Het scapulier en de Rozenkrans van O. L. V. der	
Zeven Smarten	264
Novene ter eere van O. L. V. der Zeven Smarten .	266
De Stabat Mater	269
De H. Kruisweg	273

„CUM APPROBATIONE ORDINARII
HARLEMENSIS !!

H. F. J. RIKMENSPOEL,
Librorum censor.

AMSTELODAMI
in festo Epiphaniae
1899.

